

Informacija apie

Lietuvos Respublikos teismų

darbą 2004 metais

Parengė:
Nacionalinė teismų administracija

Vilnius
2005

TURINYS

TEISMŲ TARYBOS PIRMININKO VYTAUTO GREIČIAUS IŽANGOS ŽODIS.....	2
KAI KURIOS LIETUVOS TEISMŲ VEIKLOS 2004 METAIS AKTUALIJOS	2
BENDRIAUSIA INFORMACIJA APIE TEISMUS	4
BYLŲ NAGRINĖJIMAS IR SPRENDIMŲ STABILUMAS	4
BYLŲ NAGRINĖJIMO TERMINAI.....	4
TEISĖJŲ MOKYMAS	5
MATERIALINĖ TEISMŲ PADĖTIS.....	5
1. DUOMENYS APIE TEISMUOSE NAGRINĖTAS BAUDŽIAMĄSIAS, CIVILINES IR ADMINISTRACINES BYLAS	6
1.1. BAUDŽIAMOSIOS BYLOS	6
1.2. CIVILINĖS BYLOS	18
1.3. ADMINISTRACINĖS BYLOS.....	27
2. BYLŲ NAGRINĖJIMO STABILUMO RODIKLIAI.....	32
3. INFORMACIJA APIE BYLAS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP ŠEŠIS MĖNESIUS	41
3.1. CIVILINIŲ BYLŲ UŽSITĖSUSIO NAGRINĖJIMOPRIEŽASČIŲ ANALIZĖ	41
3.2. BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ UŽSITĖSUSIO NAGRINĖJIMO PRIEŽASČIŲ ANALIZĖ.....	43
3.3. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ UŽSITĖSUSIO NAGRINĖJIMO PRIEŽASČIŲ ANALIZĖ	45
4. DUOMENYS APIE TEISĖJUS	48
5. TEISĖJŲ DARBO KRŪVIAI	51
6. TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ VEIKLA.....	60
6.1. VISUOTINIO TEISĖJŲ SUSIRINKIMO VEIKLA	60
6.2. TEISMŲ TARYBOS VEIKLA	67
6.3. KOMISIJŲ (DARBO GRUPIŲ) VEIKLA	72
6.4. TEISĖJŲ ETIKOS IR DRAUSMĖS KOMISIJOS VEIKLA.....	76
6.5. TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLA	79
7. LIETUVOS TEISĖJŲ MOKYMO CENTRAS. 2004 M. STATISTINĖ ATASKAITA	81
8. TEISMŲ FINANSAVIMAS 2004 METAIS	84

TEISMŲ TARYBOS PIRMININKO VYTAUTO GREIČIAUS IŽANGOS ŽODIS

Teismų veiklos viešumo užtikrinimas – svarbus teismų ir teismų savivaldos institucijų uždavinys. Visuomenė turi teisę žinoti, kokią darbą nuveikė teismai, vykdydami teisingumą, kaip veikė teismų savivaldos sistema, kaip teismų savivaldos institucijos sprendė teismų veiklos klausimus. Įgyvendindami šį įstatymų garantuotą viešumo principą, pateikiame Lietuvos Respublikos teismų darbo 2004 metų rezultatų apžvalgą. Kartu supažindiname su teismų savivaldos institucijų veikla 2004 metais – aukščiausios teismų savivaldos institucijos – Visuotinio teisėjų susirinkimo darbu, Teismų tarybos, Teisėjų garbės teismo veikla.

Teismų savivaldos institucijos, realizuodamos savo teisę savarankiškai spręsti teismų veiklos problemas, neapsiribojo vien jų sprendimu, bet įgyvendino nemažai progresyvių naujovių. Ypač reikšminga buvo Teismų tarybos veikla, parengiant ir priimant svarbius teismų veiklos dokumentus. Problemoms spręsti, keliamiems uždaviniams įgyvendinti buvo sudaromos darbo grupės. Siekiant kuo platesnio teisėjų atstovavimo, taip pat visapusiškos, gilios analizės, į jų sudėtį buvo įtraukti visų teismų grandžių teisėjai, teismų valstybės tarnautojai, Nacionalinės teismų administracijos darbuotojai. Teismų tarybos posėdžiuose įgyvendinant Teismų tarybos funkciją patarti Respublikos Prezidentui dėl teisėjų skyrimo, įgaliojimų pratęsimo daug dėmesio skirta aukštos kvalifikacijos teisėjų korpuso formavimui, nuolat akcentuoti bylų nagrinėjimo kokybės, administracinės veiklos, teisėjų mokymo, teismų finansavimo, kai kurie kiti klausimai.

Kai kurios Lietuvos teismų veiklos 2004 metais aktualijos

2004 metais teismų veiklos organizavimo principai įgijo naujų bruožų.

Nuo 2004 m. gegužės, Lietuvai tapus ES nare, teismai turi taikyti ir privalomais tapusius ES teisės aktus. Taip žymiai padidėjo ne tik taikytinų teisės aktų, bet ir precedentinių šaltinių apimtys: tapo būtina vadovautis Teisingumo Teismo praktika, sekti ją.

Toliau gilintasi į Europos Tarybos, kitų tarptautinių organizacijų, kurių narė yra Lietuva, teisinę bazę ir praktiką, Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją. Tęstas naujųjų kodeksų – CK (įsigaliojo 2001 m. liepos 1 d.), CPK (įsigaliojo 2003 m. sausio 1 d.), BK, BPK, Bausmių vykdymo kodekso (visi įsigaliojo 2003 m. gegužės 1 d.), DK (įsigaliojo 2003 m. sausio 1 d.) taikymas, parengta daugiau šių kodeksų taikymo teismuose apibendrinimų ir apžvalgų, taigi labiau išvystyta Lietuvos teismų praktika, įgyta platesnės ir gilesnės atitinkamų normų taikymo patirties.

Ataskaitiniais metais vyko įstatymų kaita, atskirų normų tobulinimas. Tai vėlgi atsispindėjo teisėjų darbo krūviuose, tiek dalyvaujant įstatymų projektų rengimo darbo grupėse, projektų svarstymuose (vien tik Aukščiausiasis Teismas 2004 m. pateikė pastabų dėl daugiau nei 80 įstatymų projektų), tiek persiorientuojant į naujojo reglamentavimo taikymą.

Ne tik tęstos ankstesnės, vyko naujos diskusijos, bet ir padaryta konkrečių korektyvų teismų organizavimo ir organizacinės veiklos srityse:

plačiai analizuota tarėjų instituto įsteigimo tikslingumo ir galimybių Lietuvoje problema. Padaryta išvada, kad, Lietuvos teismų sistemoje nesant tarėjų instituto tradicijos, taip pat neprigijus okupacinio režimo diegtam tarėjų institutui, poreikis jam yra nedidelis (teisininkų bendruomenė neigiamai vertina tarėjų instituto tikslingumą, ne itin didelį palaikymą išreiškia ir visuomenė), o galimybės jį diegti nėra pakankamos. Nors kai kuriose Europos valstybėse tarėjų institutas egzistuoja, tačiau dėl nurodytų priežasčių vykdyti jo recepciją Lietuvoje bent jau šiame valstybės raidos etape netikslinga;

diskutuota dėl Teismų įstatymo 47 straipsnio 4 dalies, kuria nustatyta teisėjų imunitetas nuo administracinės atsakomybės, pakeitimo;

svarstytas valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo asmenims tobulinimas, leidžiantis tikėtis platesnio profesionalaus besibylinėjančių asmenų teisių ir interesų gynimo teismuose, o kartu ir racialesnio teismo proceso;

tolesnio svarstymo Seime laukia Teismų įstatymo 38 straipsnio pakeitimo ir papildymo projektas, kuriuo siūloma modernizuoti teismo posėdžių protokolavimą, užtikrinant jų stenografavimą, posėdžių garso įrašą. Inicijatyva ne nauja, jos praktinį realizavimą iki šiol stabdė materialinės galimybės aprūpinti teismus reikalinga įranga ir materialiai garantuoti šios įrangos eksploatavimą. Jeigu tokiam siūlymui Seimas pritarų, neabejotinai tai taptų rimta teismo proceso objektyvaus fiksavimo garantija;

svarstymo taip pat laukia CPK nustatyto kasacinio proceso pakeitimo projektas, kuriuo, pasak projekto iniciatoriaus, siekiama suteikti platesnes galimybes asmenims pasinaudoti kasacijos teise;

Teismų įstatymo 51, 66, 67, 68, 69(1) straipsnių pataisomis liberalizuoti reikalavimai pretendams į visų grandžių teisėjus, prokuroro ar advokato atitinkamą praktiką turintiems pretendams nustačius lengvatą be pretendentų į teisėtus egzamino tapti teisėju, taip pat sumažinus būtiną pedagoginio teisinio darbo stažo trukmę teisės krypties socialinių mokslų daktarams ir habilituotiems daktarams tapti atitinkamos grandies teismo teisėju. Ar ši korektiva pasiteisins ir užtikrins teisėjų korpuso kokybę, parodys ateitis;

dar nevisiškai, tačiau dideliu mastu teismuose įdiegtos ir jau užpildytos teisėjų padėjėjų pareigybės. Tikimasi, kad, įsteigus šias pareigybės visų grandžių teismuose, augant teismų darbo krūviams, viena vertus, galima bus išvengti nuolatinio teisėjų skaičiaus didinimo, sutrumpės bylų nagrinėjimo trukmė, pagerės jų nagrinėjimo kokybė. Kita vertus, teisėjo padėjėjo darbas – puikusia galimybe (pirmiausiai jauniems specialistams) įgyti teisėjo darbui reikalingų įgūdžių ir tobulinti profesines žinias. Tai turėtų tapti viena iš teisėjų rengimo formų, leidžiančių taupyti valstybės lėšas, skiriamas teisėjo parengimui ir įvadiniam mokymui;

sukurta ir jau bandoma nauja tarpžinybinė teismų informacinė sistema – LITEKO, tikimasi, kad ji žymiai palengvins ir pagreitins teismų, taip pat kitų valstybės institucijų aprūpinimą būtina teismine informacija, leis operatyviai koordinuoti ir tinkamai planuoti savo darbą. Manoma, kad tam tikros šios sistemos duomenų internetinės bazės (moduliai) bus prieinamos ir visuomenei. Tad ši sistema turėtų prisidėti prie teismų organizacinės veiklos tobulinimo ir tapti dar viena forma, šalia jau veikiančiųjų, užtikrinančių teismų veiklos viešumą ir skaidrumą;

vyko kiti pokyčiai, atsispindintys ataskaitoje.

Tenka pripažinti, kad teismų savivaldos institucijų veikla ne visada buvo veiksminga. Tiesa, ne visada tą lėmė nuo pačios savivaldos priklausančios priežastys:

nepavyksta pasiekti nuoseklaus teisėjų paskirstymo apylinkės teismuose, t.y. pirmiausia užpildyti laisvų etatų tuose teismuose, kuriuose teisėjų labiausiai trūksta. Ši problema ypač aštri rajonų apylinkės teismuose. Dabar galiojanti tvarka suteikia galimybę pretenduoti į teisėjo vietą teisme, kuriame nėra laisvų teisėjų etatų. Tačiau dauguma egzaminus išlaikiusių asmenų atsisako jiems siūlomos vietos ir sutinka eilėje laukti ateityje atsilaisvinsiančios teisėjo vietos paprastai Vilniuje ar kitame jų pageidaujame mieste. Buvusio Teismų tarybos nario – Seimo nario A. Sakalo inicijuota Teismų įstatymo 55 straipsnio pataisa, kuria buvo siekiama suteikti teisę „Teismų tarybai, atsižvelgus į teismų interesus, tvirtinti Nacionalinės teismų administracijos parengtą teismų sąrašą, į kuriuos teisėjai turėtų būti skiriami pirmiausia“. Ši įstatymo pataisa susilaukė kritikos, ir projektas nebuvo teikiamas svarstyti Seimui;

ne visada buvo atsižvelgta ir į teismų savivaldos institucijų siūlymus, sprendžiant konkrečių teisėjų karjeros klausimus, nors nėra prieštaraujančių, kad teisėjų atrankos ir karjeros sistema turi būti objektyvi, pagrįsta nuopelnais ir skaidri;

yra priekaištų teismų (teisėjų) administracinei veiklai – tiek vidiniam, tiek išoriniam teismų administravimui. 2004 m. vien Aukščiausiasis Teismas gavo 882 (2003 m. – 1035) skundus ar prašymus administravimo srityje. Dalis jų pasitvirtino;

aktualūs tebelieka teisėjų darbo krūvių suvienodinimo, bylų nagrinėjimo trukmės mažinimo klausimai;

teisėjų mokymui, kuris tiesiogiai siejasi su teisėjų darbo kokybės, ypač taikant naujuosius įstatymus, gerinimu ir todėl pripažintinas prioritetine sritimi, vis dar trūksta organizacinio stabilumo ir pakankamo finansavimo;

problemiškas teisėjų darbo sąlygų gerinimo klausimas daugelyje teismų.

Bendriausia informacija apie teismus

Lietuvoje veikia 67 teismai. Juose dirba 693 teisėjai, iš jų – 432 apylinkės teismuose. Apygardų teismuose dirba 141, Lietuvos apeliaciniame teisme – 27, Lietuvos Aukščiausiajame Teisme – 35, apygardų administraciniuose teismuose – 45, Vyriausiajame administraciniame teisme – 14. 2004 m. teisėjų korpusą papildė 29 asmenys, iš jų 3 socialinių mokslų daktarai. Dėl įvairių priežasčių buvo atleisti 5 teisėjai, iš jų 1 – savo noru, 2 – pasibaigus įgaliojimų laikui, 2 – pažeminę teisėjo vardą. Šiuo metu yra 60 laisvų teisėjų etatų. Į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas pretenduoja 80 asmenų. Vidutinis teisėjo amžius – 46 metai.

Bylų nagrinėjimas ir sprendimų stabilumas

Antrajame ir penktajame skirsniuose pateiktose lentelėse „Bylų nagrinėjimas bendrosios kompetencijos teismuose“, „Bylų nagrinėjimas administraciniuose teismuose“, „Bylų nagrinėjimo stabilumo rodikliai“ ir „Darbo krūviai teismuose“ pateikiami duomenys apie teismuose nagrinėtas baudžiamąsias, civilines ir administracines bylas, bylų nagrinėjimo stabilumo rodiklius per pastaruosius metus leidžia vertinti ne tik teismų darbą, bet ir darbo pokyčių dinamiką.

Apibendrinus statistiką, darytina išvada, kad teismų darbo krūviai ir toliau didėja. 2004 metais bendras darbo krūvis apylinkių teismuose išaugo iki 70,36, apygardų teismuose (I instancija) – iki 3,25, apeliacinės instancijos teismuose – iki 14,07, apygardų administraciniuose teismuose – iki 28,18 bylų, išnagrinėtų per mėnesį.

Nepaisant teismų darbo apimties didėjimo, bylų nagrinėjimo stabilumo rodikliai 2004 metais yra aukščiausi per pastaruosius penkerius metus tiek apylinkių teismuose (sprendimų stabilumas – 99,52, nuosprendžių – 98,96), tiek apygardų teismuose (sprendimų stabilumas – 97,70, nuosprendžių – 98,96) bei administraciniuose teismuose (sprendimų stabilumas – 97,34).

Aukštesnės instancijos teismai panaikino apie 23 proc. apskųstų bendrosios kompetencijos teismų sprendimų, 7 proc. apskųstų nuosprendžių. Apygardų administracinių teismų aukštesnė instancija – Vyriausiasis administracinis teismas panaikino apie 14,6 proc. apskųstų sprendimų.

Bylų nagrinėjimo terminai

Įstatymuose yra įtvirtintas bylų proceso koncentracijos ir ekonomiškumo principas, kuriuo siekiama, kad byla būtų išnagrinėta per kiek įmanoma trumpesnę laiką, žinoma, nepakenkiant jos nagrinėjimo kokybei. Šiam principui įgyvendinti teisėjai, teismų savivaldos institucijos ir teismų administracija skiria ypatingą dėmesį. Nors kiekvienais metais trumpėja bylų nagrinėjimo terminai, mažėja bylų vilkinimo požymių, tačiau šioje srityje dar ne viskas pasiekta. Štai 2005 metams teismuose liko 2004 metais neišnagrinėtos 1509 civilinės bylos, kurių nagrinėjimas jau yra užsitęsęs ilgiau kaip 6 mėnesius. Šios užsitęsios civilinės bylos sudaro 1 procentą visų 2004 metais išnagrinėtų civilinių bylų. 2004 m. gruodžio 31 d. apylinkių bei apygardų teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 596 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė daugiau kaip 6 mėnesius. Tai sudaro jau 3,4 procentus visų 2004 metais išnagrinėtų baudžiamųjų bylų.

Priežastys, dėl kurių užsitęsė šių bylų nagrinėjimas, yra ir subjektyvios, ir objektyvios. Tarp objektyvių, t.y. nuo teismų nepriklausančių, priežasčių – darbo krūvio didėjimas, kada atidėjus bylos nagrinėjimą, kitą posėdį galima paskirti tik po tam tikro laiko, nes artimiausiu laiku jau būna paskirtos nagrinėti kitos bylos. Tarp subjektyvių priežasčių gali būti ir teismų ar konkretaus teisėjo organizacinio darbo nesklaidumai.

Teismų savivaldos institucijos siekia, kad kiekvienos bylos ilgo nagrinėjimo priežastys būtų žinomos ir teismo pirmininkui, ir aukštesnės instancijos teismo pirmininkui, atliekančiam administracinės veiklos priežiūrą tame teisme, ir teismų savivaldos institucijoms. Administravimo teismuose nuostatai įpareigoja kiekvieną teisimą informuoti minėtų teismų pirmininkus bei Teismų tarybą apie kiekvieną daugiau kaip 6 mėnesius užsitęsusią bylą, nurodant užsitęsusio nagrinėjimo priežastis. Kas pusmetis atliekama daugiau kaip 6 mėnesius užsitęsusių bylų nagrinėjimo priežasčių analizė.

Teisėjų mokymas

Teisėjų mokymo srityje pastaraisiais metais matyti pažanga: patvirtinta Teisėjų mokymo organizavimo tvarka ir įgytų žinių patikrinimo taisyklės, detalizuojančios atitinkamas Teismų įstatymo normas. Mokymas diferencijuotas ir zoniniu, ir kvalifikaciniu pagrindu, atsirado naujų temų ir mokymo formų, tačiau kai kurios jų (pvz., užsienio ekspertų seminarai) tapo retesnės.

2004 m. Teisėjų mokymo centras įgyvendino 10 teisėjų mokymo programų bei organizavo teminius seminarus. Tačiau praėjusiais metais Lietuvos teisėjų mokymo centro seminaruose dalyvavo tik 777 teisėjai, kai 2003 m. – 2376. 2004 m. teisėjams surengti 39 seminarai, iš jų 4 vienadieniai, 19 daugiadienių, 5 daugiadieniai tarptautiniai bei 11 įvadinių mokymų. Daugiausia teisėjų (132) dalyvavo seminaruose, skirtuose administracinių teisių pažeidimų bylų nagrinėjimo ypatumams.

2004 m. sausio 16 d. Teismų taryba nutarimu Nr. 178 aprobavo 2004 m. teisėjų mokymo programą. Joje iš valstybės biudžeto teisėjų mokymui skirta tik 300 000 Lt (tiek pat buvo skirta ir 2003 metais). Tokio finansavimo nepakanka. 2005 m. šiam tikslui planuojama skirti 350 000 Lt.

Be teigiamų poslinkių šioje srityje, vis dar išlieka neišspręsti mokymo organizavimo klausimai, kai teisėjų mokymą organizuoja, mokymo programas ir metodinę medžiagą rengia dvi institucijos – Teismų taryba ir Teisingumo ministerija. Dėl finansavimo problemų iškilo Lietuvos teisėjų mokymo centro tolesnės veiklos problema.

Materialinė teismų padėtis

Teismo darbo efektyvumas ir našumas priklauso nuo tinkamo materialinio aprūpinimo. Tačiau teismai vis dar negauna objektyviai būtinų lėšų. Teismų efektyvaus darbo užtikrinimui paprastųjų išlaidų poreikiai 2004 metams sudarė 130197 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui – 82902 tūkst. Lt. Tačiau 2004 metais teismų finansavimui buvo skirta tik 109219 tūkst. Lt, iš jų 74333 tūkst. Lt darbo užmokesčiui. 2004 m. antrajame pusmetyje teismuose buvo įsteigtos 176 naujos teisėjų padėjėjų pareigybės.

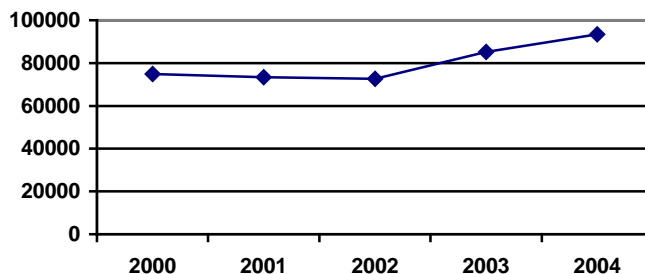
Galima konstatuoti, kad Lietuvos Respublikos teismų, teismų savivaldos institucijų sistema veikia pakankamai sklandžiai. Nuolat teismų savivaldos institucijų atliekama teismų administracinės veiklos, teismų veiklos rezultatų kontrolė, išaiškintų trūkumų šalinimas, teisėjų, teismų valstybės tarnautojų mokymas, jų įgytų žinių patikrinimas sudaro tinkamas prielaidas tobulinti teismų veiklą. Nemalonu, kad vis dar pasitaiko teismų veiklos nesklaidumų, teisėjų, kurie savo veiksmais pažemina teisėjo vardą. Manau ir tikiu, kad kryptingai tobulindami teismų veiklą, atlikdami ypač kruopščią asmenų, pretenduojančių tapti teisėjais atranką, ateityje galėsime pasidžiaugti geresniais teismų veiklos rezultatais.

1. DUOMENYS APIE TEISMUOSE NAGRINĖTAS BAUDŽIAMĄSIAS, CIVILINES IR ADMINISTRACINES BYLAS

1.1. Baudžiamosios bylos

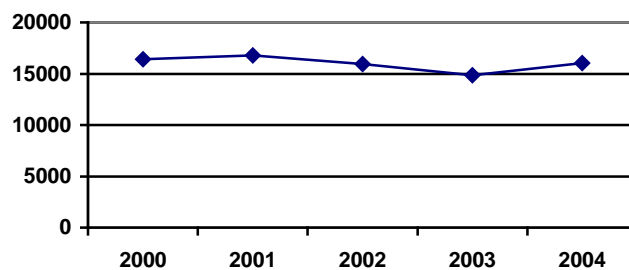
1.1.1. Lietuvoje užregistruota nusikaltimų ir baudžiamųjų nusižengimų:

2000 m. –	74816
2001 m. –	73426
2002 m. –	72646
2003 m. –	85130
2004 m. –	93419

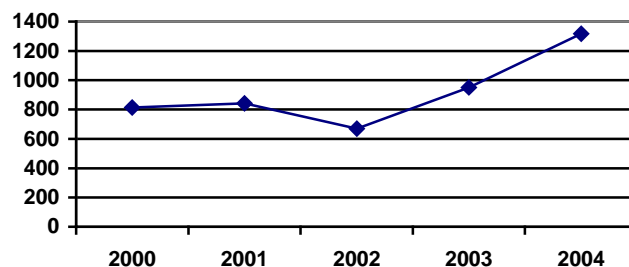
1.1.2. Miestų, rajonų apylinkių teismuose I instancija baigta baudžiamųjų bylų:

2000 m. –	16404
2001 m. –	16783
2002 m. –	15940
2003 m. –	14853
2004 m. –	16047

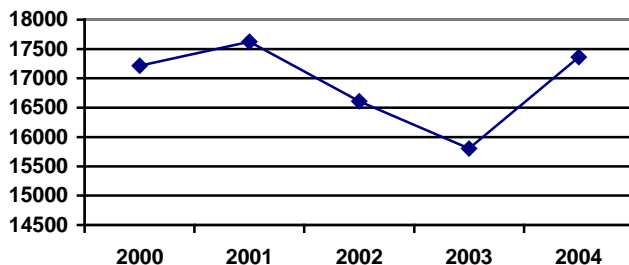
1.1.3. Apygardų teismuose I instancija baigta baudžiamųjų bylų:

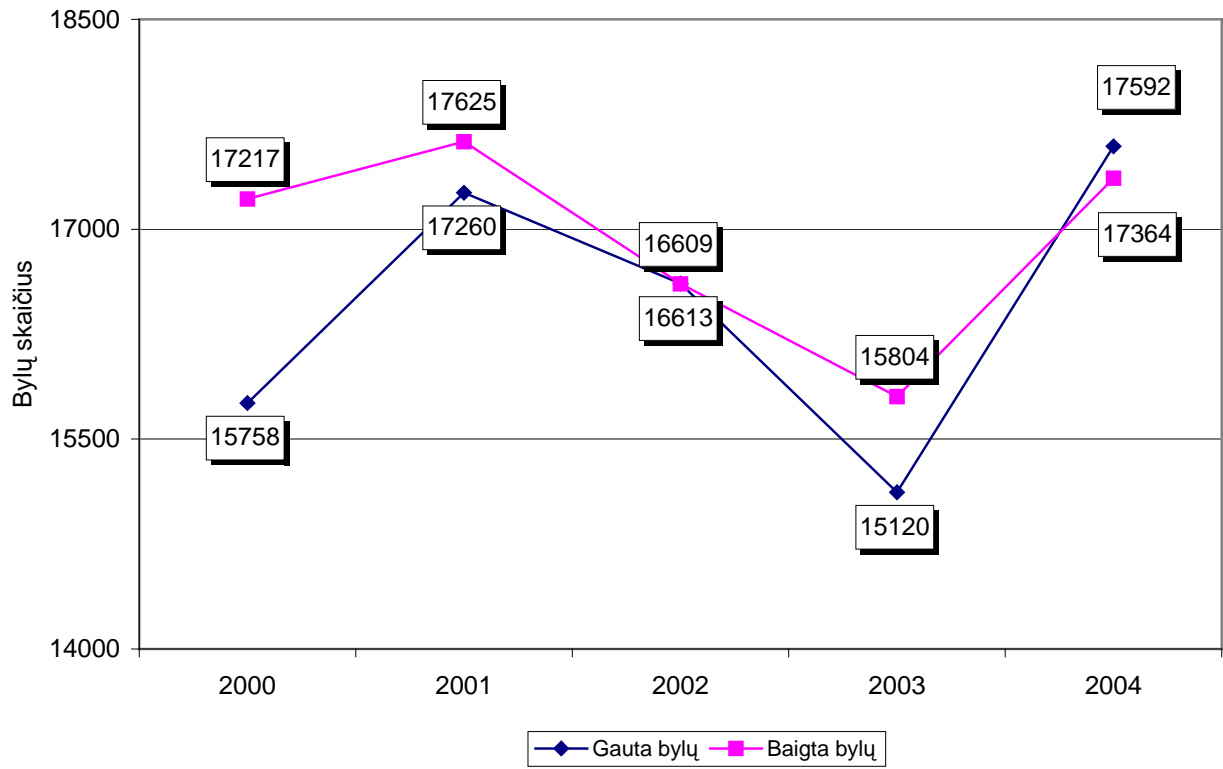
2000 m. –	813
2001 m. –	842
2002 m. –	669
2003 m. –	951
2004 m. –	1317

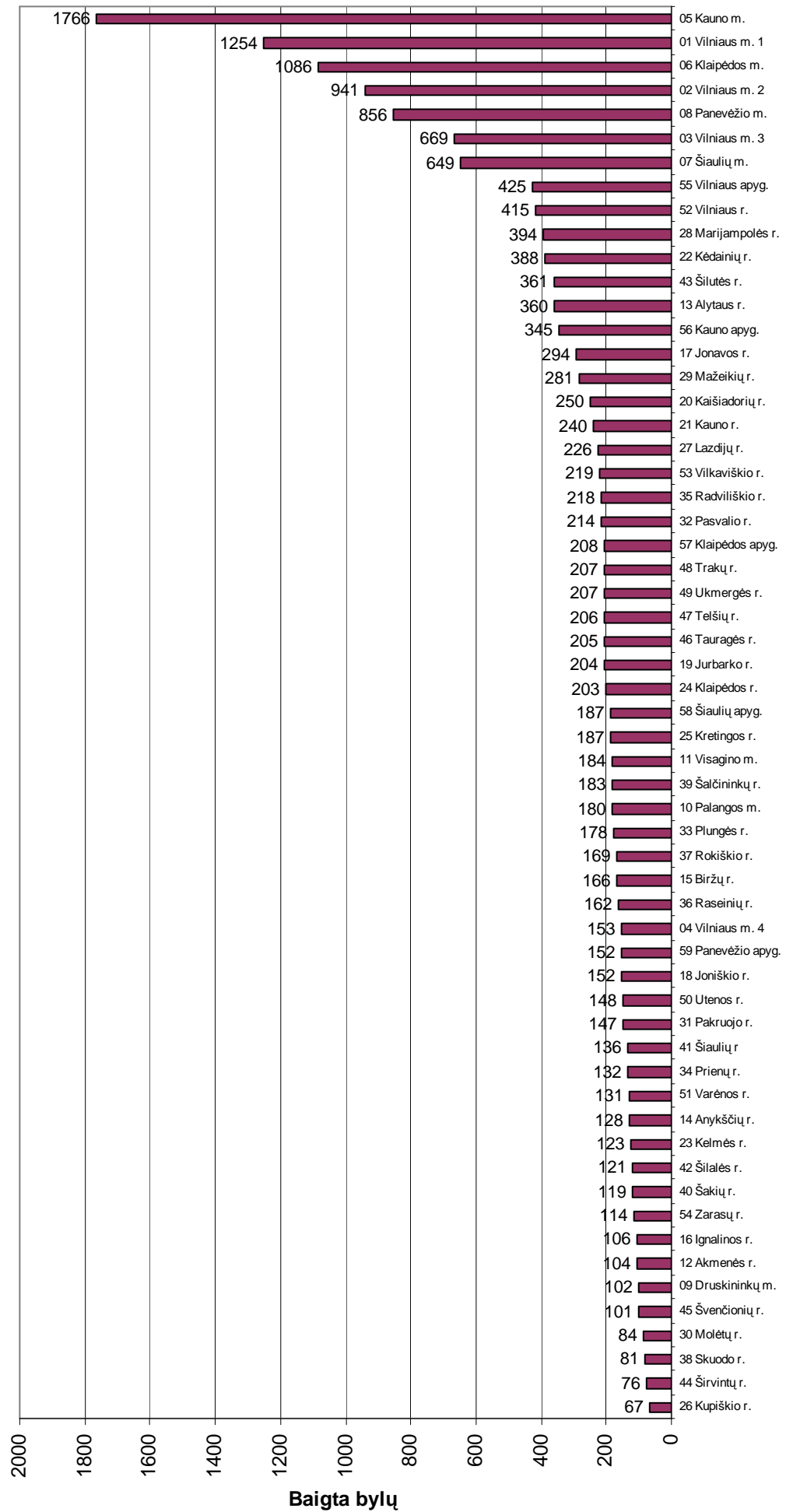
1.1.4. Iš viso miestų, rajonų apylinkių ir apygardų teismuose I instancija baigta baudžiamųjų bylų:

2000 m. –	17217
2001 m. –	17625
2002 m. –	16609
2003 m. –	15804
2004 m. –	17364

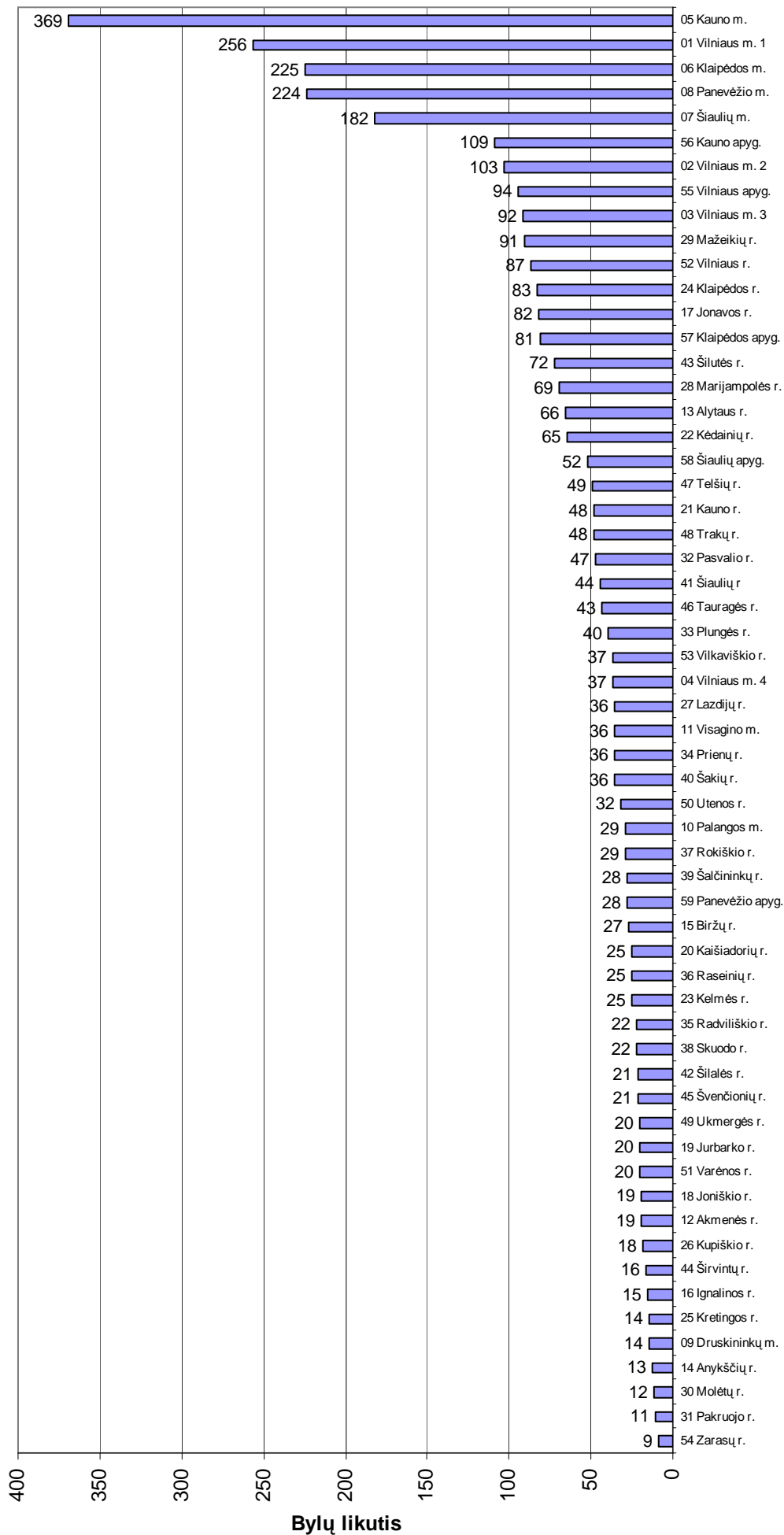

Baudžiamųjų bylų nagrinėjimas I instancijos teismuose 2000 – 2004 metais

Baigtų baudžiamųjų bylų skaičiai I instancijos teismuose 2004 metais

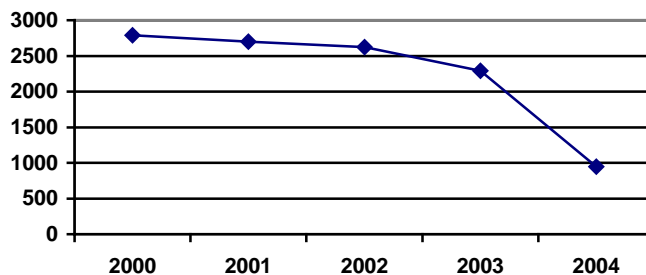

Baudžiamųjų bylų likučiai I instancijos teismuose 2004 metais

1.1.5. Bylos, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius:

2000 m. –	2789
2001 m. –	2698
2002 m. –	2622
2003 m. –	2293 (14 proc.)
2004 m. –	948 (5 proc.)

1 lentelė. Baudžiamųjų bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius

Eil. Nr.	Teismas	Baudžiamųjų bylų nagrinėjimas truko	
		nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
01	Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	34	11
02	Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	23	14
03	Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	8	9
04	Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	10	2
05	Kauno m. apylinkės teismas	81	63
06	Klaipėdos m. apylinkės teismas	40	36
07	Šiaulių m. apylinkės teismas	15	28
08	Panevėžio m. apylinkės teismas	11	24
09	Druskininkų m. apylinkės teismas	8	0
10	Palangos m. apylinkės teismas	1	3
11	Visagino m. apylinkės teismas	3	10
12	Akmenės r. apylinkės teismas	2	2
13	Alytaus r. apylinkės teismas	14	11
14	Anykščių r. apylinkės teismas	3	0
15	Biržų r. apylinkės teismas	4	2
16	Ignalinos r. apylinkės teismas	3	1
17	Jonavos r. apylinkės teismas	10	5
18	Joniškio r. apylinkės teismas	7	3
19	Jurbarko r. apylinkės teismas	2	0
20	Kaišiadorių r. apylinkės teismas	0	0
21	Kauno r. apylinkės teismas	6	7
22	Kėdainių r. apylinkės teismas	2	3
23	Kelmės r. apylinkės teismas	1	1
24	Klaipėdos r. apylinkės teismas	22	8
25	Kretingos r. apylinkės teismas	0	3
26	Kupiškio r. apylinkės teismas	5	1
27	Lazdijų r. apylinkės teismas	3	1
28	Marijampolės r. apylinkės teismas	5	3
29	Mažeikių r. apylinkės teismas	20	8
30	Molėtų r. apylinkės teismas	0	0
31	Pakruojo r. apylinkės teismas	4	2
32	Pasvalio r. apylinkės teismas	10	2
33	Plungės r. apylinkės teismas	5	1
34	Prienų r. apylinkės teismas	11	1
35	Radviliškio r. apylinkės teismas	2	0
36	Raseinių r. apylinkės teismas	1	0
37	Rokiškio r. apylinkės teismas	1	2
38	Skuodo r. apylinkės teismas	6	5
39	Šalčininkų r. apylinkės teismas	10	8
40	Šakių r. apylinkės teismas	1	4

41	Šiaulių r. apylinkės teismas	0	0
42	Šilalės r. apylinkės teismas	7	1
43	Šilutės r. apylinkės teismas	7	8
44	Širvintų r. apylinkės teismas	5	0
45	Švenčionių r. apylinkės teismas	4	1
46	Tauragės r. apylinkės teismas	0	0
47	Telšių r. apylinkės teismas	1	0
48	Trakų r. apylinkės teismas	8	0
49	Ukmergės r. apylinkės teismas	0	0
50	Utenos r. apylinkės teismas	3	0
51	Varėnos r. apylinkės teismas	7	0
52	Vilniaus r. apylinkės teismas	12	7
53	Vilkaviškio r. apylinkės teismas	7	2
54	Zarasų r. apylinkės teismas	0	0
55	Vilniaus apygardos teismas	43	11
56	Kauno apygardos teismas	49	22
57	Klaipėdos apygardos teismas	17	10
58	Šiaulių apygardos teismas	23	6
59	Panevėžio apygardos teismas	9	0
	Apylinkių teismuose:	455	303
	Apygardų teismuose:	141	49
	RESPUBLIKOJE:	596	352

1.1.6. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (procentinė išraiška nuo išnagrinėtų bylų skaičiaus)

1.1.6.1. 2003 metai:

Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	– 25,17
Mažeikių r. apylinkės teismas	– 20,33
Pasvalio r. apylinkės teismas	– 19,87
Panevėžio m. apylinkės teismas	– 19,55
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 18,04
Kauno m. apylinkės teismas	– 17,47
Vilniaus r. apylinkės teismas	– 17,22
Šakių r. apylinkės teismas	– 14,07
Šilutės r. apylinkės teismas	– 13,77
Jonavos r. apylinkės teismas	– 13,38
Klaipėdos r. apylinkės teismas	– 12,56
Kauno r. apylinkės teismas	– 12,10

1.1.6.2. 2004 metai:

Klaipėdos r. apylinkės teismas	– 14,78
Skuodo r. apylinkės teismas	– 13,58
Mažeikių r. apylinkės teismas	– 9,96
Šalčininkų r. apylinkės teismas	– 9,84
Prienų r. apylinkės teismas	– 9,09
Kupiškio r. apylinkės teismas	– 8,96
Kauno m. apylinkės teismas	– 8,15
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	– 7,84
Druskininkų m. apylinkės teismas	– 7,84
Visagino m. apylinkės teismas	– 7,07
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 7,00
Alytaus r. apylinkės teismas	– 6,94

1.1.7. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia bylų, nagrinėtų ilgiau nei 6 mėnesius (absoliutūs skaičiai)

1.1.7.1. 2003 metai:

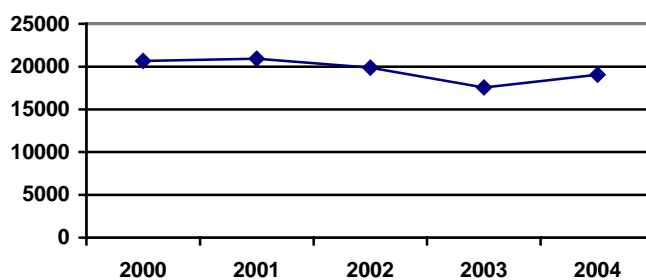
Panevėžio m. apylinkės teismas	– 164
Kauno m. apylinkės teismas	– 156
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 153
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	– 68
Vilniaus r. apylinkės teismas	– 68
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	– 60
Mažeikių r. apylinkės teismas	– 48
Jonavos r. apylinkės teismas	– 38
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	– 37
Alytaus r. apylinkės teismas	– 31
Kauno r. apylinkės teismas	– 31
Pasvalio r. apylinkės teismas	– 31

1.1.7.2. 2004 metai:

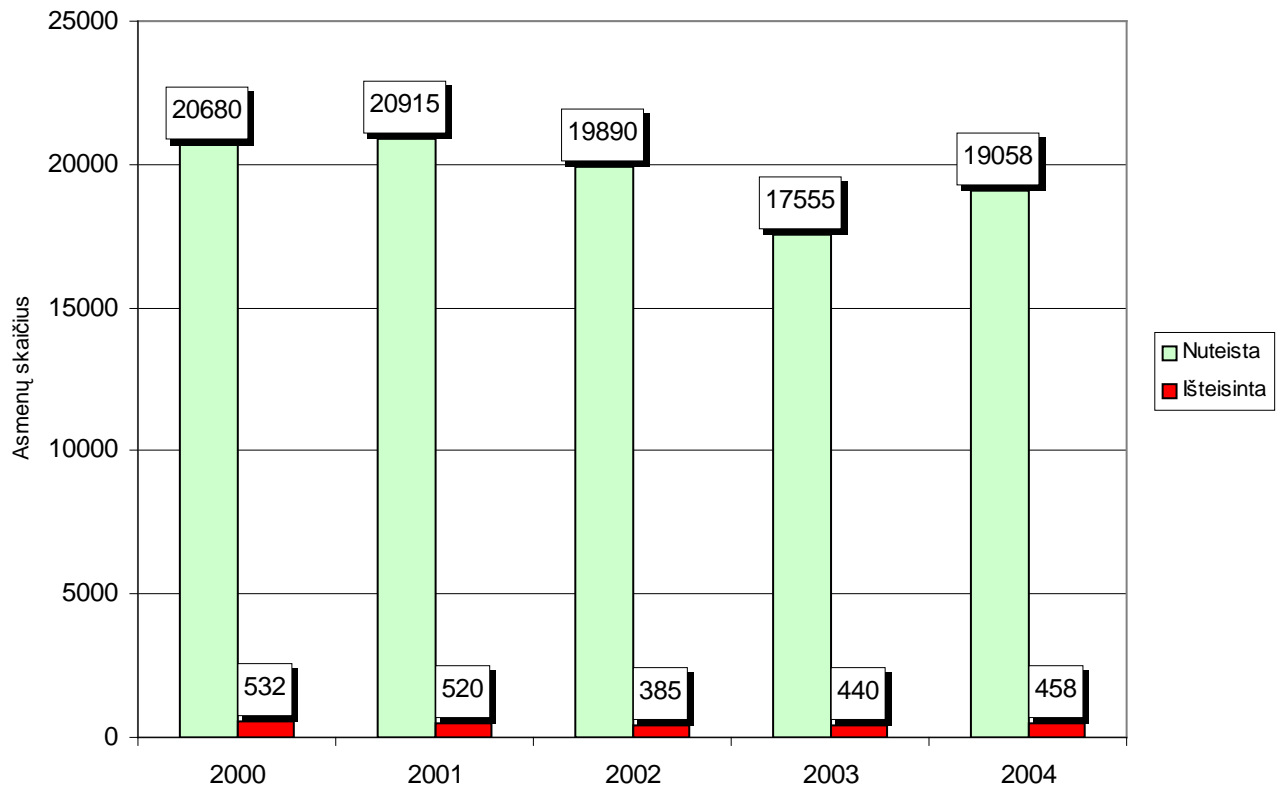
Kauno m. apylinkės teismas	– 144
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 76
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	– 45
Šiaulių m. apylinkės teismas	– 43
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	– 37
Panevėžio m. apylinkės teismas	– 35
Klaipėdos r. apylinkės teismas	– 30
Mažeikių r. apylinkės teismas	– 28
Alytaus r. apylinkės teismas	– 25
Vilniaus r. apylinkės teismas	– 19
Šalčininkų r. apylinkės teismas	– 18
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	– 17

1.1.8. Nuteista asmenų:

2000 m. –	20680
2001 m. –	20915
2002 m. –	19890
2003 m. –	17555
2004 m. –	19058

Nuteistų ir išteisintų asmenų skaičius I instancijos teismuose 2000 - 2004 metais

Iš jų nepilnamečių:

2002 m. – 1668

2003 m. – 2088

2004 m. – 2203

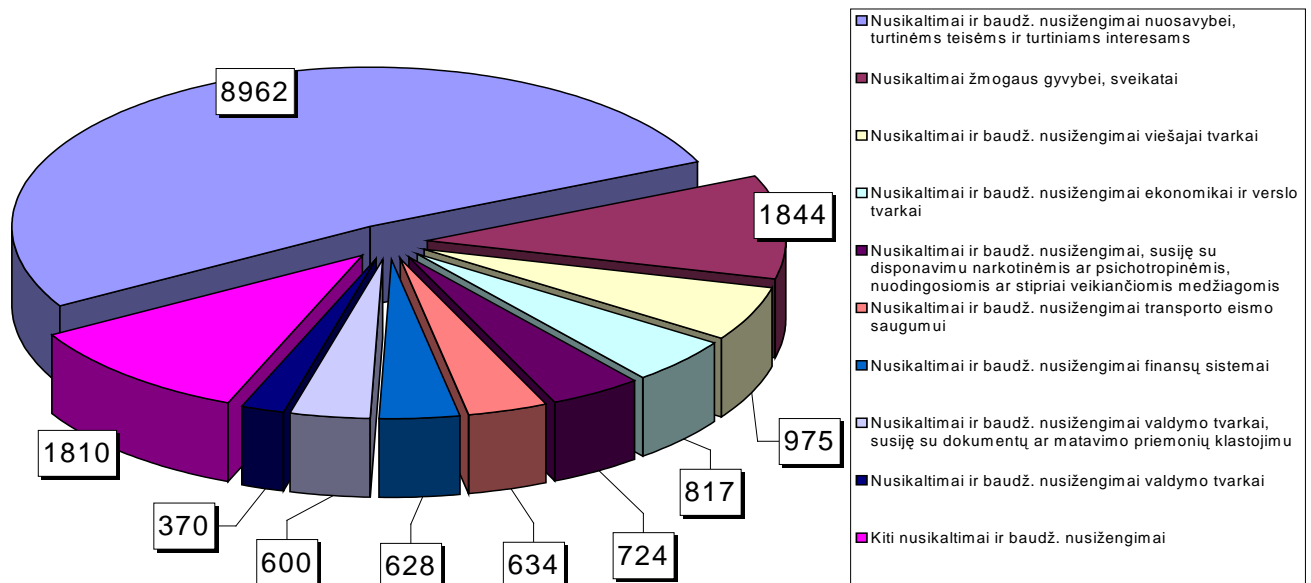
1.1.9. Daugiausia nuteista asmenų už nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turciniams interesams:

2002 m. – 6790

2003 m. – 6580

2004 m. – 8962

Baigtų baudžiamųjų bylų kategorijos I instancijos teismuose 2004 metais

1.1.10 Bausmių rūšys asmenims:

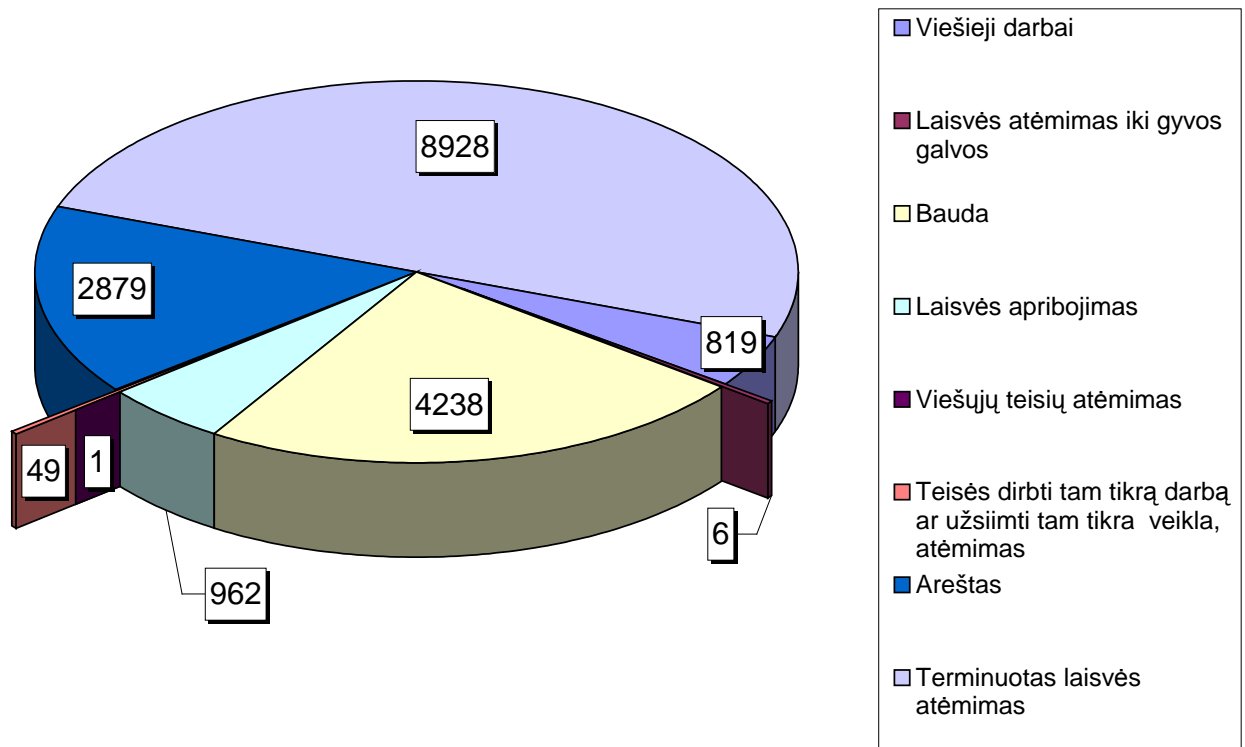
1.1.10.1. 2003 metai:

Viešųjų teisių atėmimas	– 4
Teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla, atėmimas	– 45
Viešieji darbai	– 916
Bauda	– 3651
Laisvės apribojimas	– 490
Areštas	– 1566
Terminuotas laisvės atėmimas	– 10874
Laisvės atėmimas iki gyvos galvos	– 9

1.1.10.2. 2004 metai:

Viešųjų teisių atėmimas	– 1
Teisės dirbti tam tikrą darbą ar užsiimti tam tikra veikla, atėmimas	– 49
Viešieji darbai	– 819
Bauda	– 4238
Laisvės apribojimas	– 962
Areštas	– 2879
Terminuotas laisvės atėmimas	– 8928
Laisvės atėmimas iki gyvos galvos	– 6

Asmenims skirtų bausmių rūšys I instancijos teismuose 2004 metais

1.1.11. Apskūsta nuosprendžių apeliacinės instancijos teismui:

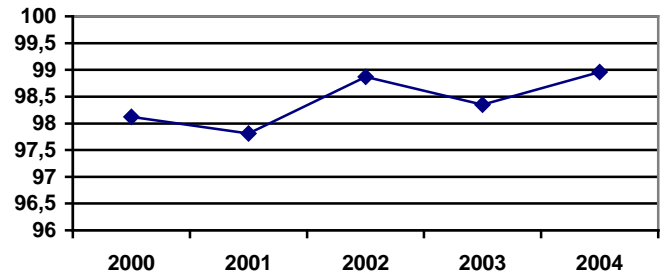
2000 m. – 3442	(19,98 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1240 pakeista arba panaikinta (36,02 proc. apskūstų nuosprendžių)
2001 m. – 4283	(24,32 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1385 pakeista arba panaikinta (32,34 proc. apskūstų nuosprendžių)
2002 m. – 4198	(24,85 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1364 pakeista arba panaikinta (32,49 proc. apskūstų nuosprendžių)
2003 m. – 3602	(22,79 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1299 pakeista arba panaikinta (36,06 proc. apskūstų nuosprendžių)
2004 m. – 3651	(17,85 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 1226 pakeista arba panaikinta (33,58 proc. apskūstų nuosprendžių)

1.1.12. Pagal kasacinius skundus išnagrinėta bylų Lietuvos Aukščiausiajame Teisme:

2000 m. – 1307	(7,6 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 237 pakeista arba panaikinta (18,13 proc. apskūstų nuosprendžių)
2001 m. – 1103	(6,3 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 309 pakeista arba panaikinta (28,01 proc. apskūstų nuosprendžių)
2002 m. – 966	(5,7 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 295 pakeista arba panaikinta (30,53 proc. apskūstų nuosprendžių)
2003 m. – 769	(4,9 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 254 pakeista arba panaikinta (33,02 proc. apskūstų nuosprendžių)
2004 m. – 717	(3,5 proc. pirmojoje instancijoje priimtų nuosprendžių, iš jų 191 pakeista arba panaikinta (21,34 proc. apskūstų nuosprendžių)

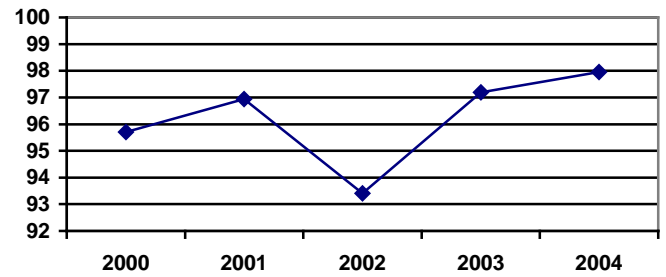
1.1.13. Nuosprendžių stabilumas miestų, rajonų apylinkių teismuose:

2000 m. –	98,12
2001 m. –	97,81
2002 m. –	97,87
2003 m. –	98,35
2004 m. –	98,96

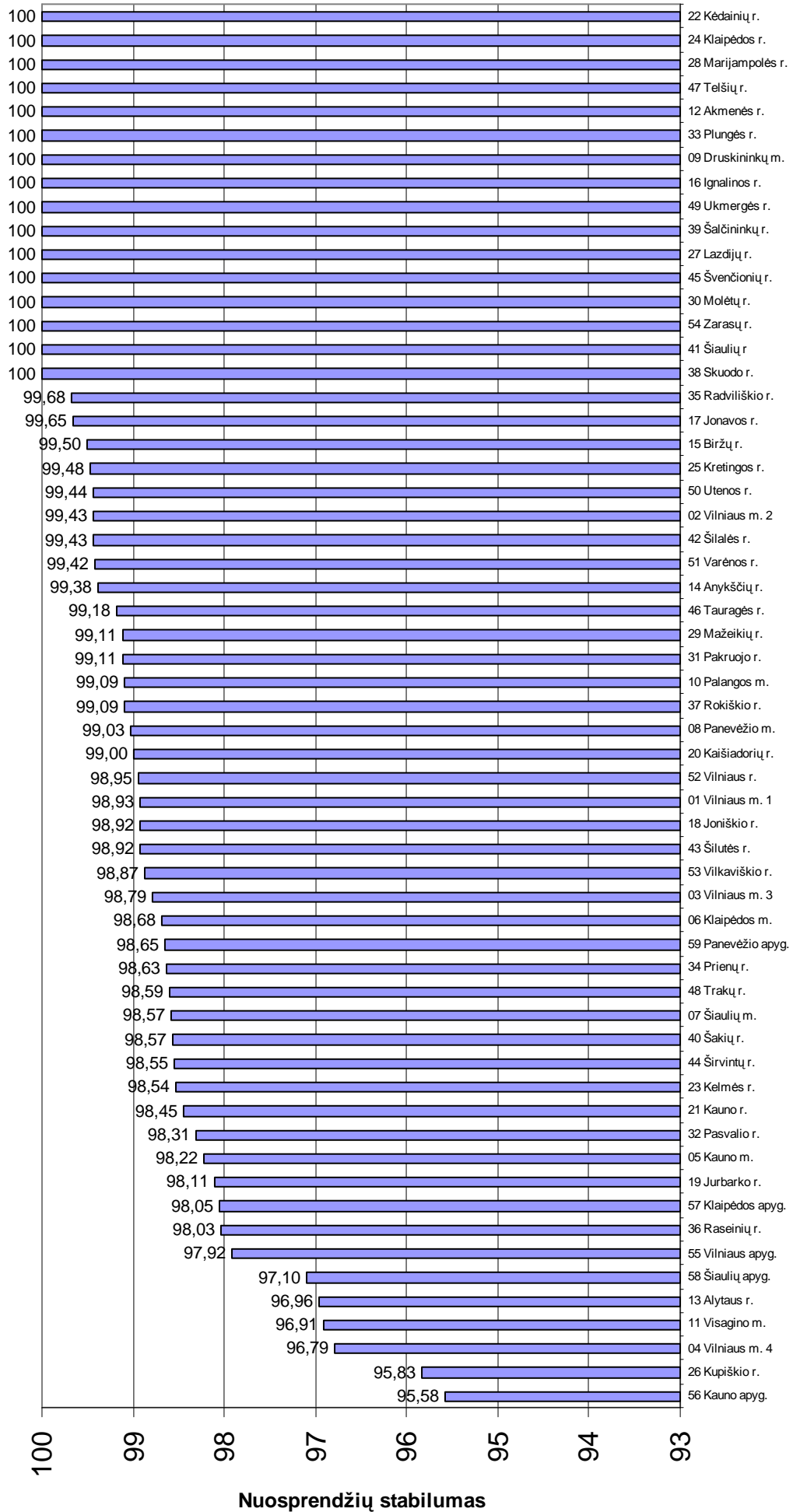

1.1.14. Nuosprendžių stabilumas apygardų (I instancija) teismuose:

2000 m. –	95,71
2001 m. –	96,94
2002 m. –	93,41
2003 m. –	97,19
2004 m. –	97,95

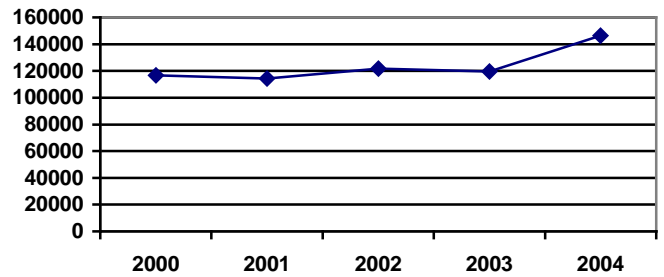
Nuosprendžių stabilumai I instancijos teismuose 2004 metais

1.2. CIVILINĖS BYLOS

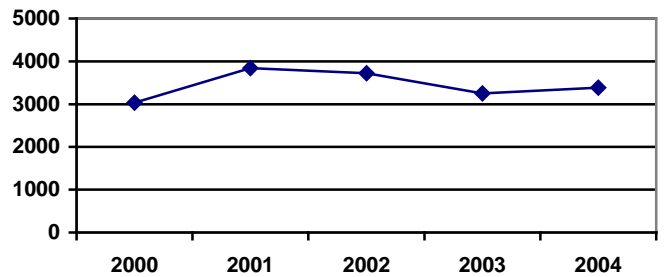
1.2.1. Miestų, rajonų apylinkių teismuose I instancija baigta civilinių bylų:

2000 m. –	116808
2001 m. –	114283
2002 m. –	121649
2003 m. –	119523
2004 m. –	146262

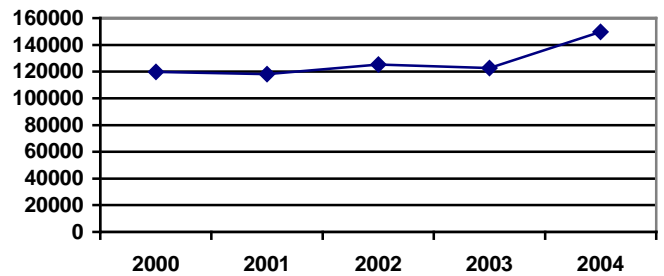
1.2.2. Apygardų teismuose I instancija baigta civilinių bylų:

2000 m. –	3035
2001 m. –	3838
2002 m. –	3723
2003 m. –	3250
2004 m. –	3384

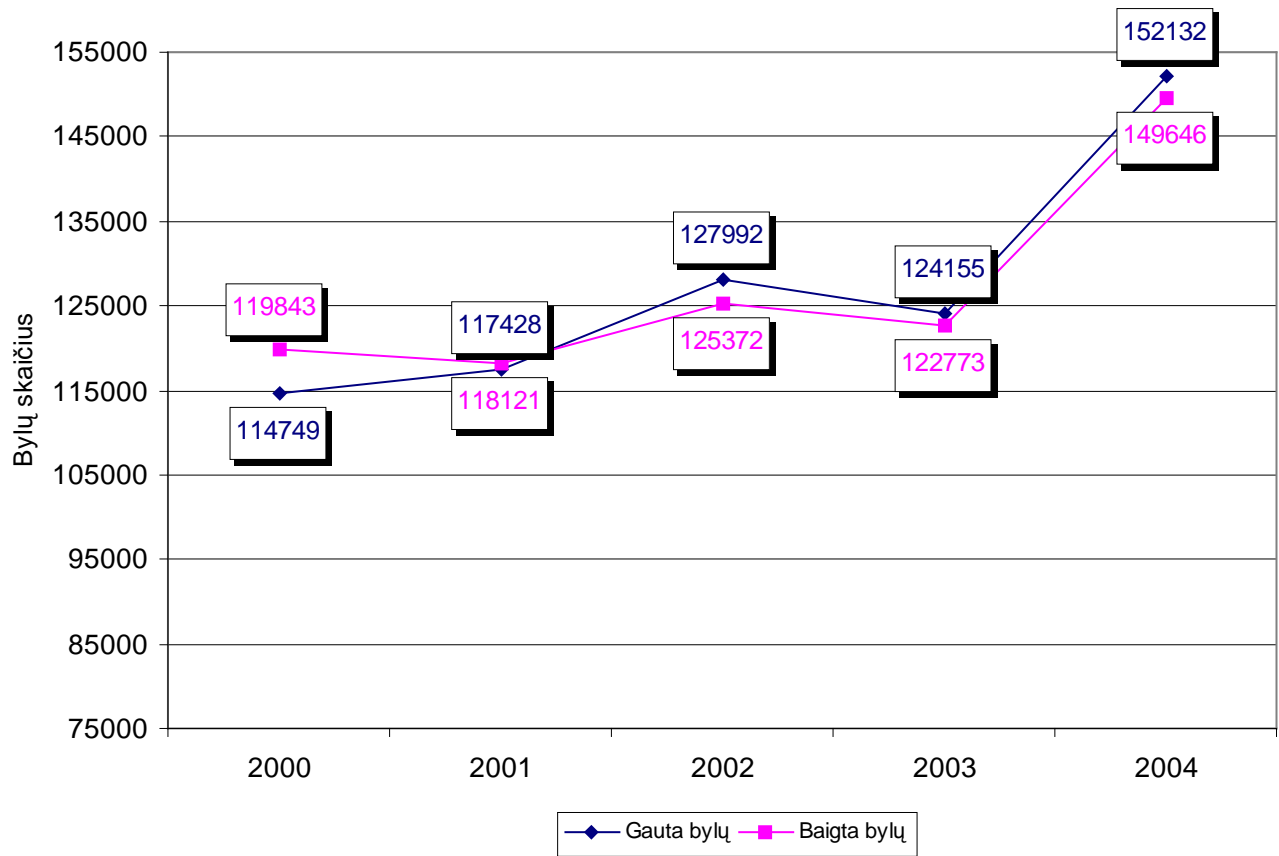

1.2.3. Iš viso miestų, rajonų apylinkių ir apygardų teismuose I instancija baigta civilinių bylų:

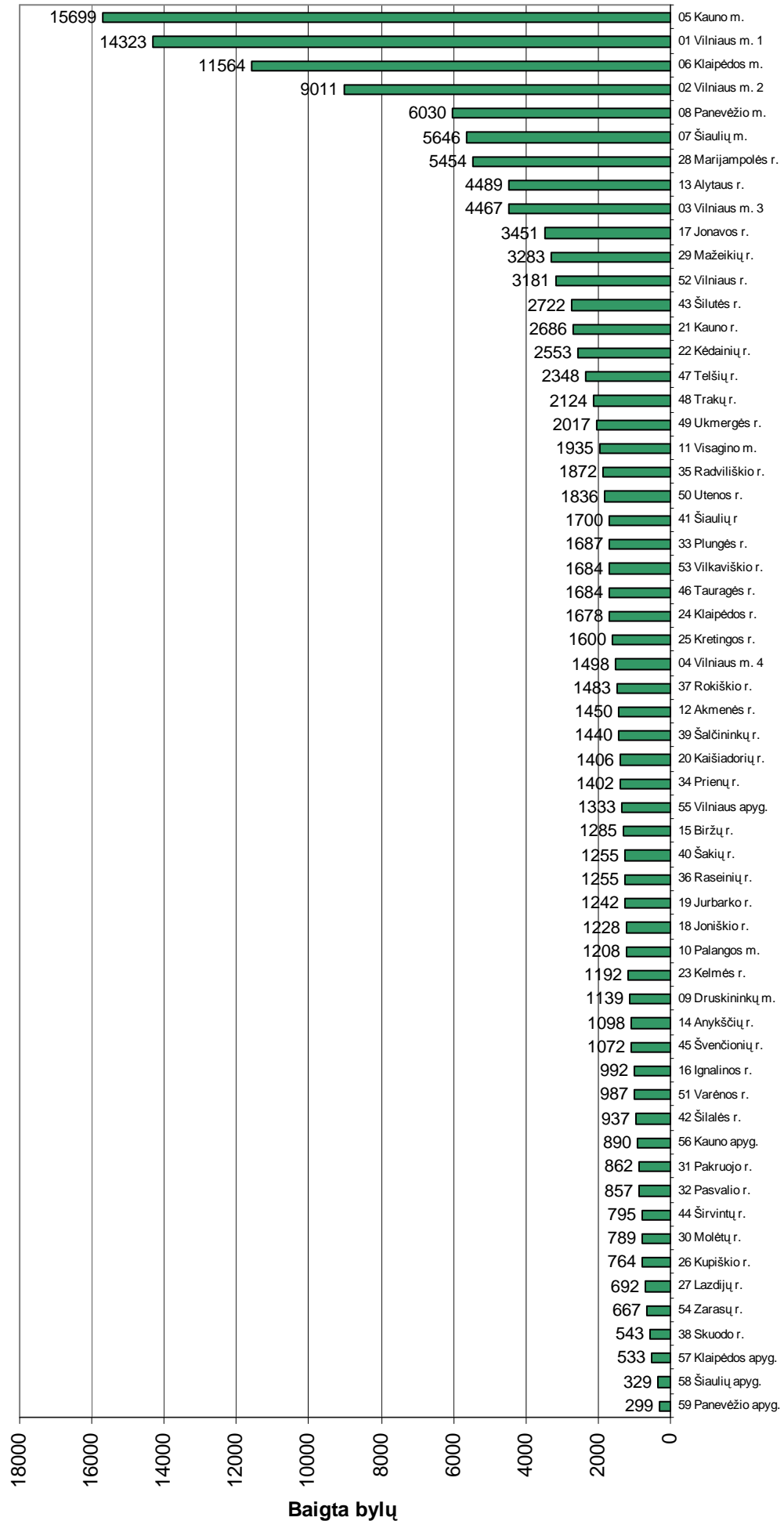
2000 m. –	119843
2001 m. –	118121
2002 m. –	125372
2003 m. –	122773
2004 m. –	149646

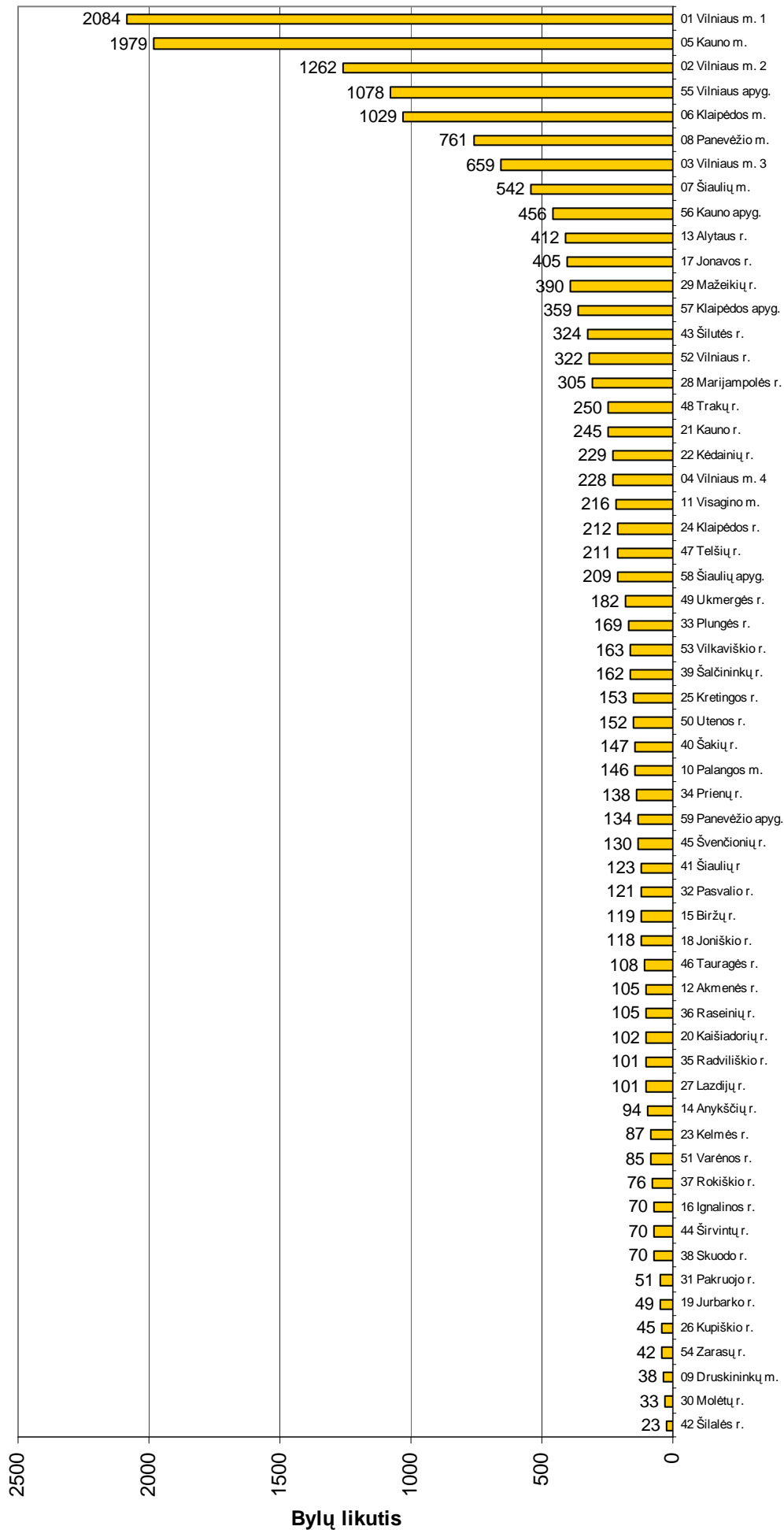
Civilinių bylų nagrinėjimas I instancijos teismuose 2000 – 2004 metais

Baigtų civilinių bylų skaičiai I instancijos teismuose 2004 metais

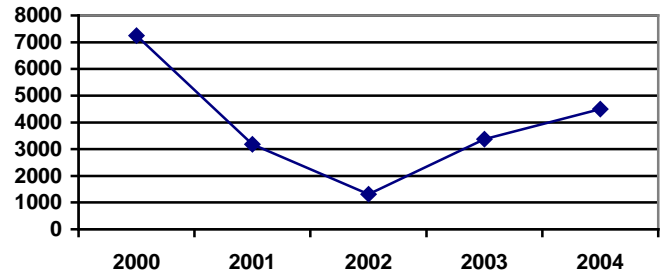

Civilinių bylų likučiai I instancijos teismuose 2004 metais

1.2.4. Bylų nagrinėjimo terminai. Bylos baigtos daugiau kaip per 6 mėnesius:

2000 m. –	7246
2001 m. –	3176
2002 m. –	1315
2003 m. –	3373 (2,74 proc.)
2004 m. –	4492 (3 proc.)

2 lentelė. Civilinių bylų, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 6 mėnesius

Eil. Nr.	Teismas	Civilinių bylų nagrinėjimas truko	
		nuo 6 iki 12 mėnesių	12 mėnesių ir ilgiau
01	Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	260	85
02	Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	842	117
03	Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	140	84
04	Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	73	14
05	Kauno m. apylinkės teismas	202	16
06	Klaipėdos m. apylinkės teismas	387	111
07	Šiaulių m. apylinkės teismas	12	7
08	Panevėžio m. apylinkės teismas	80	11
09	Druskininkų m. apylinkės teismas	8	2
10	Palangos m. apylinkės teismas	46	17
11	Visagino m. apylinkės teismas	10	13
12	Akmenės r. apylinkės teismas	9	2
13	Alytaus r. apylinkės teismas	92	11
14	Anykščių r. apylinkės teismas	5	0
15	Biržų r. apylinkės teismas	10	2
16	Ignalinos r. apylinkės teismas	9	3
17	Jonavos r. apylinkės teismas	49	11
18	Joniškio r. apylinkės teismas	27	12
19	Jurbarko r. apylinkės teismas	10	1
20	Kaišiadorių r. apylinkės teismas	12	3
21	Kauno r. apylinkės teismas	58	27
22	Kėdainių r. apylinkės teismas	26	5
23	Kelmės r. apylinkės teismas	24	2
24	Klaipėdos r. apylinkės teismas	43	15
25	Kretingos r. apylinkės teismas	7	9
26	Kupiškio r. apylinkės teismas	14	6
27	Lazdijų r. apylinkės teismas	12	0
28	Marijampolės r. apylinkės teismas	16	6
29	Mažeikių r. apylinkės teismas	65	18
30	Molėtų r. apylinkės teismas	3	0
31	Pakruojo r. apylinkės teismas	7	2
32	Pasvalio r. apylinkės teismas	26	3
33	Plungės r. apylinkės teismas	8	0
34	Prienų r. apylinkės teismas	27	3
35	Radviliškio r. apylinkės teismas	8	0
36	Raseinių r. apylinkės teismas	3	0
37	Rokiškio r. apylinkės teismas	9	0
38	Skuodo r. apylinkės teismas	12	0
39	Šalčininkų r. apylinkės teismas	29	8
40	Šakių r. apylinkės teismas	4	2

41	Šiaulių r. apylinkės teismas	11	0
42	Šilalės r. apylinkės teismas	6	1
43	Šilutės r. apylinkės teismas	89	13
44	Širvintų r. apylinkės teismas	10	0
45	Švenčionių r. apylinkės teismas	33	2
46	Tauragės r. apylinkės teismas	12	5
47	Telšių r. apylinkės teismas	4	4
48	Trakų r. apylinkės teismas	52	24
49	Ukmergės r. apylinkės teismas	2	0
50	Utenos r. apylinkės teismas	73	7
51	Varėnos r. apylinkės teismas	9	0
52	Vilniaus r. apylinkės teismas	76	23
53	Vilkaviškio r. apylinkės teismas	9	6
54	Zarasų r. apylinkės teismas	6	0
55	Vilniaus apygardos teismas	160	84
56	Kauno apygardos teismas	132	73
57	Klaipėdos apygardos teismas	122	67
58	Šiaulių apygardos teismas	30	23
59	Panevėžio apygardos teismas	11	1
	Apylinkių teismuose:	3076	713
	Apygardų teismuose:	455	248
	RESPUBLIKOJE:	3531	961

1.2.5. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia bylų baigta ilgiau nei per 6 mėnesius (procentinė išraiška nuo išnagrinėtų bylų skaičiaus):

1.2.5.1. 2003 metai:

Jurbarko rajono apylinkės teismas	– 6,63
Pasvalio rajono apylinkės teismas	– 6,21
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 4,62
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	– 4,46
Klaipėdos rajono apylinkės teismas	– 4,37
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	– 4,34
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	– 4,16
Trakų rajono apylinkės teismas	– 3,31
Palangos m. apylinkės teismas	– 3,29

1.2.5.2. 2004 metai:

Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	– 10,64
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	– 5,81
Palangos m. apylinkės teismas	– 5,22
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	– 5,01
Utenos r. apylinkės teismas	– 4,36
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 4,31
Šilutės r. apylinkės teismas	– 3,75
Trakų r. apylinkės teismas	– 3,58
Klaipėdos r. apylinkės teismas	– 3,46
Pasvalio r. apylinkės teismas	– 3,38
Švenčionių r. apylinkės teismas	– 3,26
Joniškio r. apylinkės teismas	– 3,18

1.2.6. Miestų, rajonų apylinkių teismai, kuriuose daugiausia bylų baigta ilgiau nei per 6 mėnesius (absoliutūs skaičiai)

1.2.6.1. 2003 metai:

Kauno m. apylinkės teismas	– 387
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 387
Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	– 304
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	– 229
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	– 154
Panevėžio m. apylinkės teismas	– 91
Alytaus rajono apylinkės teismas	– 82
Mažeikių rajono apylinkės teismas	– 79
Jurbarko rajono apylinkės teismas	– 68
Vilniaus rajono apylinkės teismas	– 68

1.2.6.2. 2004 metai

Vilniaus m. 2 apylinkės teismas	– 959
Klaipėdos m. apylinkės teismas	– 498
Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	– 345
Vilniaus m. 3 apylinkės teismas	– 224
Kauno m. apylinkės teismas	– 218
Alytaus r. apylinkės teismas	– 103
Šilutės r. apylinkės teismas	– 102
Vilniaus r. apylinkės teismas	– 99
Panevėžio m. apylinkės teismas	– 91
Vilniaus m. 4 apylinkės teismas	– 87
Kauno r. apylinkės teismas	– 85
Mažeikių r. apylinkės teismas	– 83

1.2.7. Apskūsta sprendimų apeliacinės instancijos teismui:

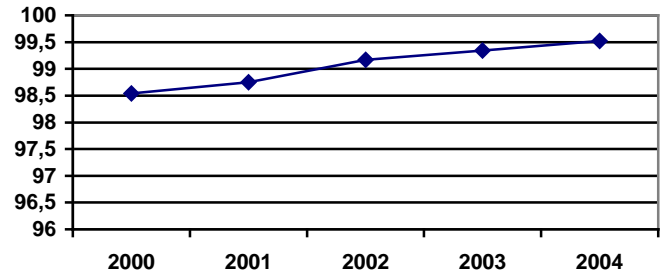
2000 m. – 5555 (4,6 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 2316 pakeista arba panaikinta (41,69 proc. apskūstų sprendimų)
2001 m. – 5735 (4,85 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 2215 pakeista arba panaikinta (38,62 proc. apskūstų sprendimų)
2002 m. – 4346 (3,46 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1698 pakeista arba panaikinta (39,07 proc. apskūstų sprendimų)
2003 m. – 3902 (3,17 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1434 pakeista arba panaikinta (36,75 proc. apskūstų sprendimų)
2004 m. – 3454 (2,3 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 1267 pakeista arba panaikinta (36,68 proc. apskūstų sprendimų)

1.2.8. Pagal kasacinius skundus baigta bylų Lietuvos Aukščiausiajame Teisme:

2000 m. – 1343 (1,12 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 456 pakeista arba panaikinta (33,95 proc. apskūstų sprendimų)
2001 m. – 1354 (1,14 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 422 pakeista arba panaikinta (31,16 proc. apskūstų sprendimų)
2002 m. – 1577 (1,25 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 509 pakeista arba panaikinta (32,27 proc. apskūstų sprendimų)
2003 m. – 1183 (0,96 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 482 pakeista arba panaikinta (40,74 proc. apskūstų sprendimų)
2004 m. – 675 (0,45 proc. pirmojoje instancijoje priimtų sprendimų, iš jų 264 pakeista arba panaikinta (39,11 proc. apskūstų sprendimų)

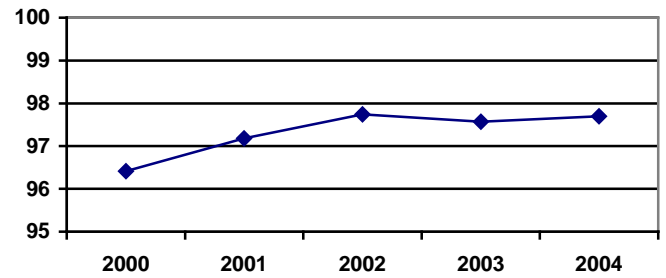
1.2.9. Sprendimų stabilumas miestų, rajonų apylinkių teismuose:

2000 m. –	98,54
2001 m. –	98,75
2002 m. –	99,17
2003 m. –	99,34
2004 m. –	99,52

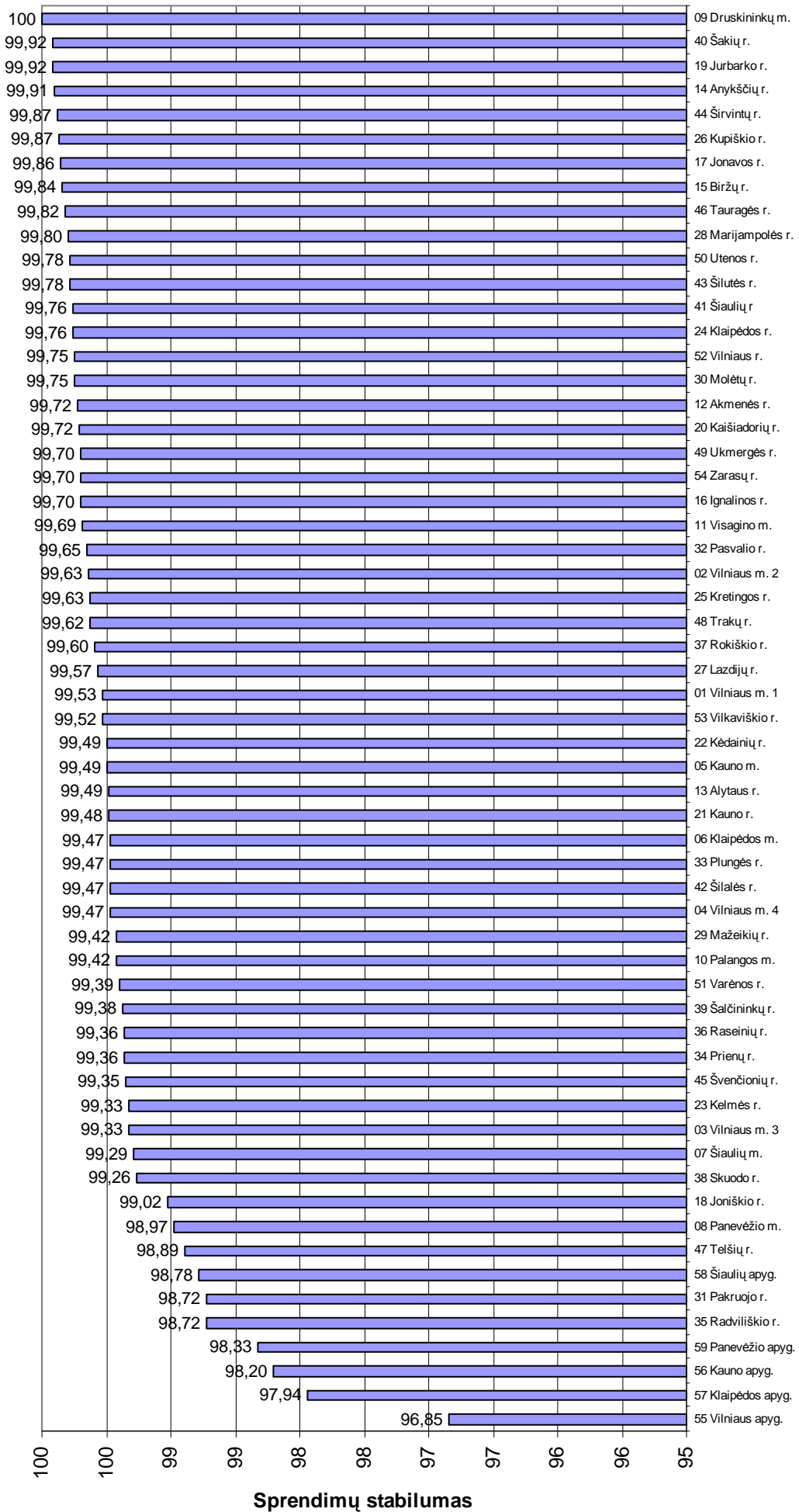

1.2.10. Sprendimų stabilumas apygardų (I instancija) teismuose

2000 m. –	96,41
2001 m. –	97,18
2002 m. –	97,74
2003 m. –	97,57
2004 m. –	97,70

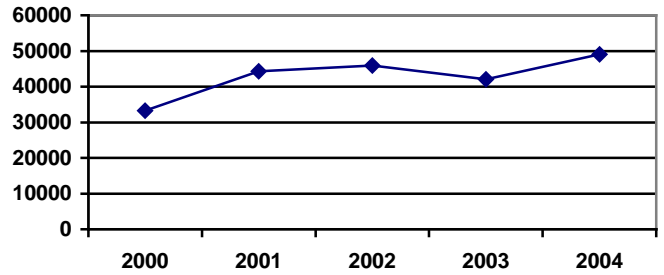
Sprendimų stabilumai I instancijos teismuose 2004 metais

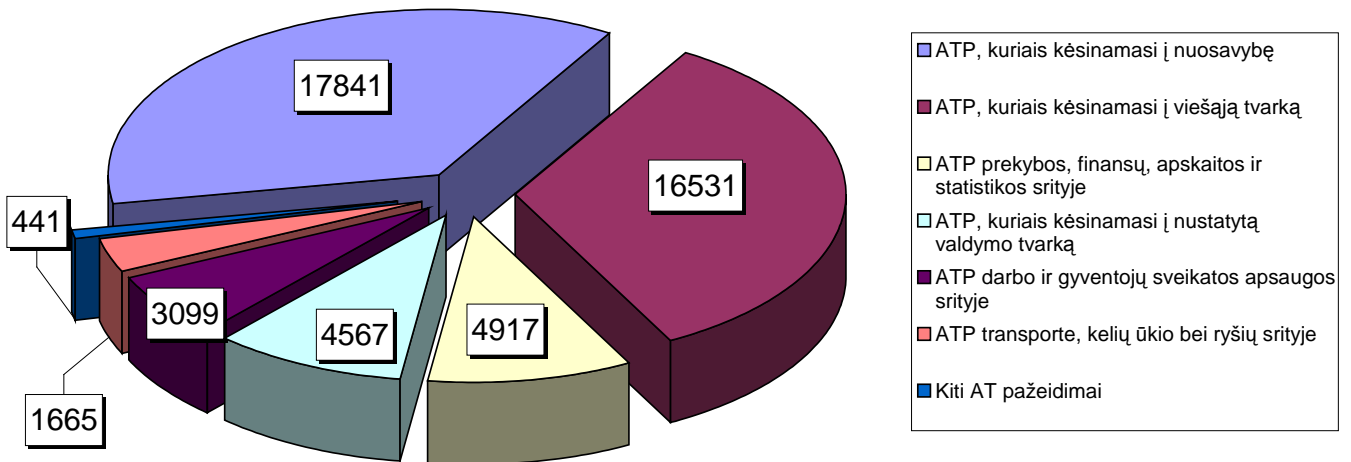
1.3. ADMINISTRACINĖS BYLOS

1.3.1. Miestų, rajonų apylinkių teismuose baigta administracinių teisės pažeidimų bylų:

2000 m. –	33241
2001 m. –	44313
2002 m. –	45927
2003 m. –	42061
2004 m. –	49061

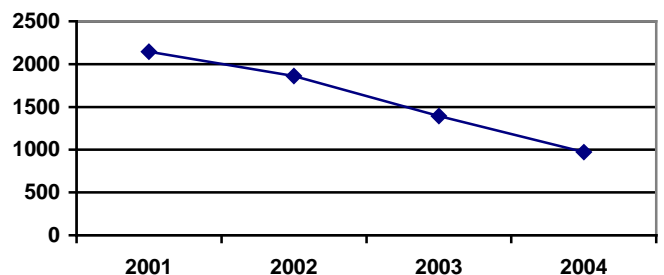

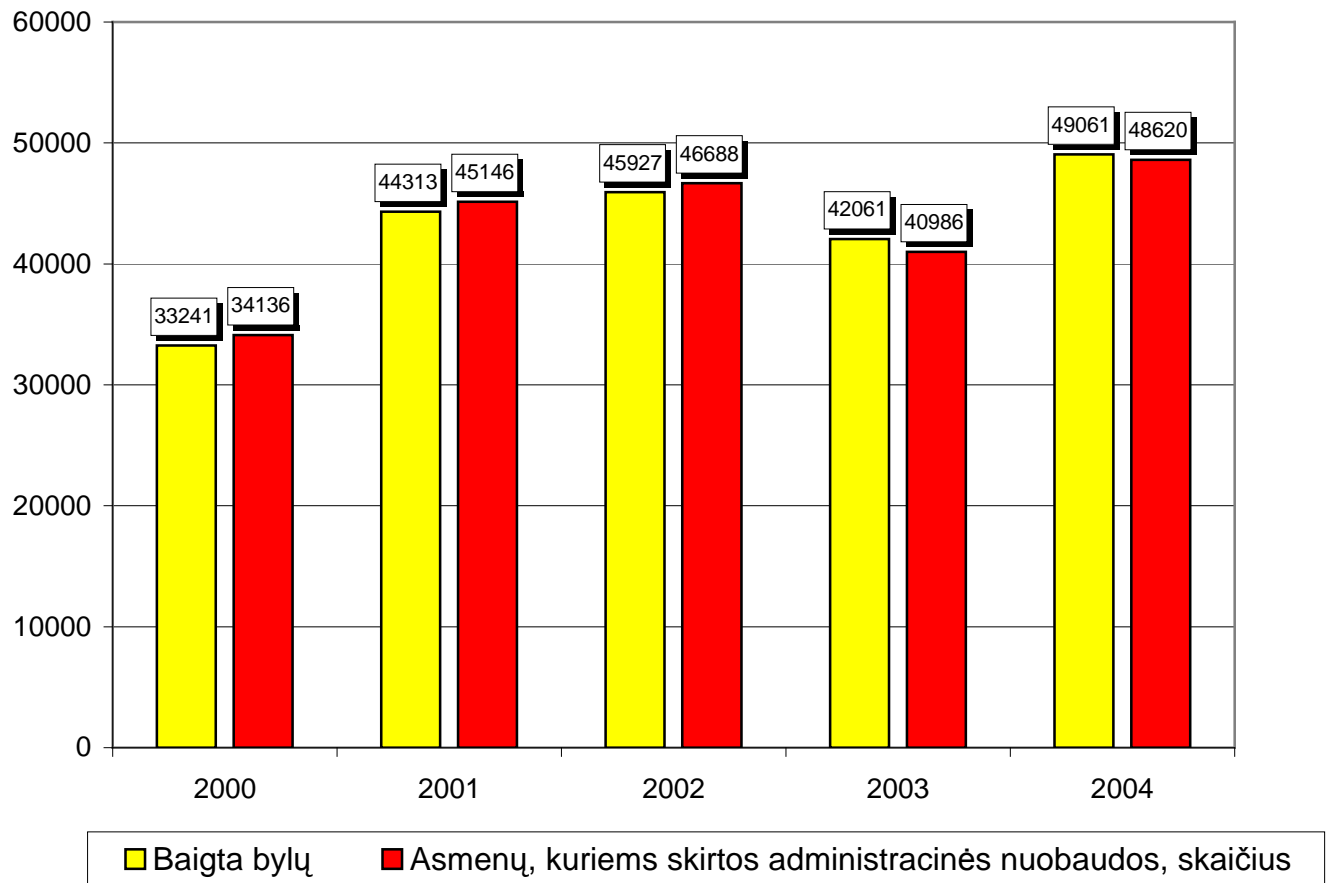
Baigtų administracinių teisės pažeidimų bylų kategorijos miestų, rajonų apylinkių teismuose 2004 metais

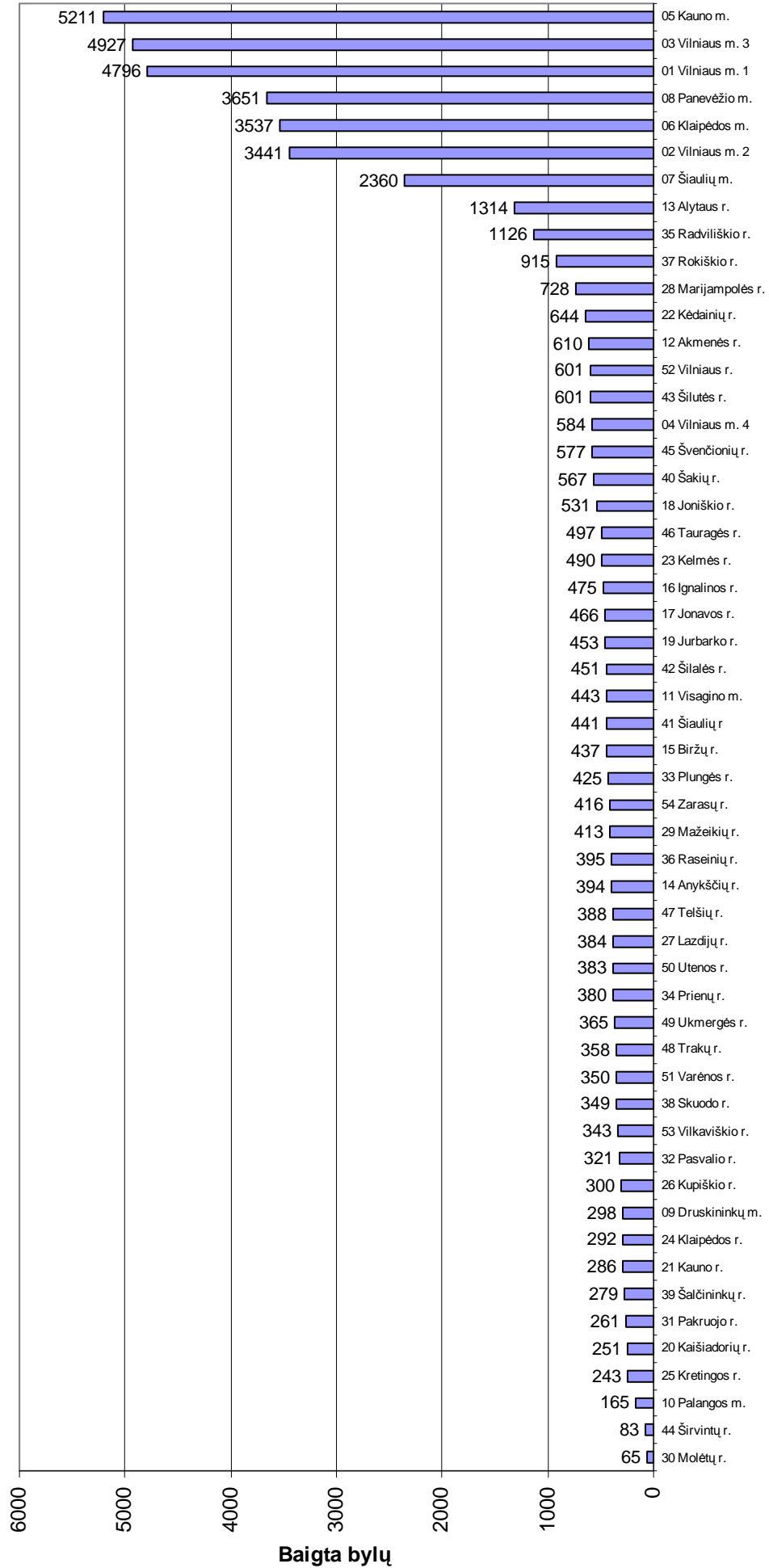
1.3.2. Miestų, rajonų apylinkių teismuose išnagrinėtų administracinių teisės pažeidimų bylose nutarimų apskūsta apeliacinės instancijos teismui (Lietuvos Vyriausiajam administraciniam teismui):

2001 m. –	2146
2002 m. –	1861
2003 m. –	1393
2004 m. –	973

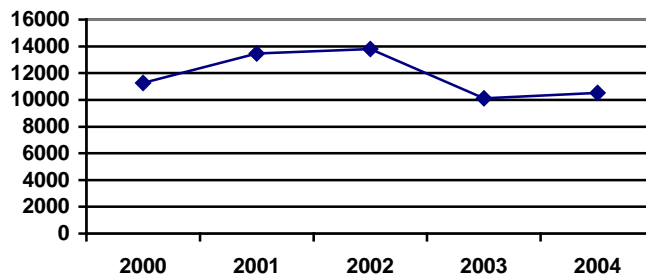
Administracinių teisės pažeidimų bylų nagrinėjimas apylinkių teismuose 2000 – 2004 metais

Baigtų administracinių teisės pažeidimų bylų skaičiai apylinkių teismuose 2004 metais

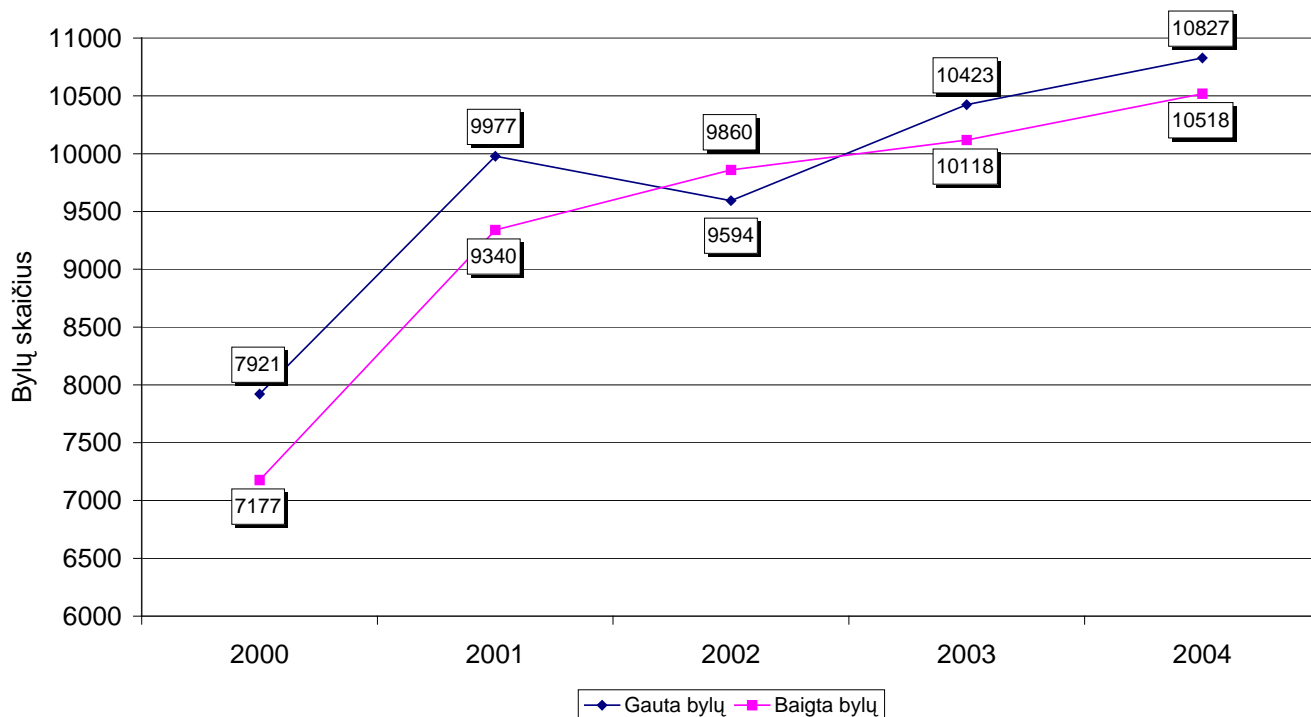

1.3.3. Apygardų administraciniuose teismuose baigta bylų:

2000 m. –	11253
2001 m. –	13471
2002 m. –	13802
2003 m. –	10118
2004 m. –	10518

Administracinių bylų nagrinėjimas apygardų administraciniuose teismuose 2000 – 2004 metais

1.3.4. Apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų administracinių bylų sprendimų apskūsta apeliacinės instancijos teismui

2000 m. –	1077 (9,57 proc. priimtų sprendimų)
2001 m. –	1985 (14,73 proc. priimtų sprendimų)
2002 m. –	2081 (15,07 proc. priimtų sprendimų)
2003 m. –	2300 (22,73 proc. priimtų sprendimų)
2004 m. –	1919 (18,24 proc. priimtų sprendimų)

1.3.5. Apeliacinė instancija pakeitė arba panaikino apygardų administraciniuose teismuose priimtų sprendimų:

2000 m. –	159 (14,76 proc. apskūstų sprendimų)
2001 m. –	383 (19,29 proc. apskūstų sprendimų)
2002 m. –	523 (25,13 proc. apskūstų sprendimų)
2003 m. –	473 (20,56 proc. apskūstų sprendimų)
2004 m. –	396 (20,64 proc. apskūstų sprendimų)

1.3.6. Apygardų administraciniuose teismuose išnagrinėtų bylų pažeidžiant terminus:

2002 m. –	2419 (17,52 proc. išnagrinėtų bylų)
2003 m. –	2341 (23,13 proc. išnagrinėtų bylų)
2004 m. –	1643 (15,62 proc. išnagrinėtų bylų)

1.3.7. Pažeidžiant terminus daugiausia bylų išnagrinėjo:

1.3.7.1 2003 metais:

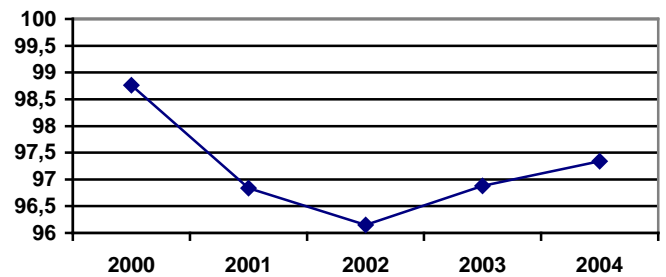
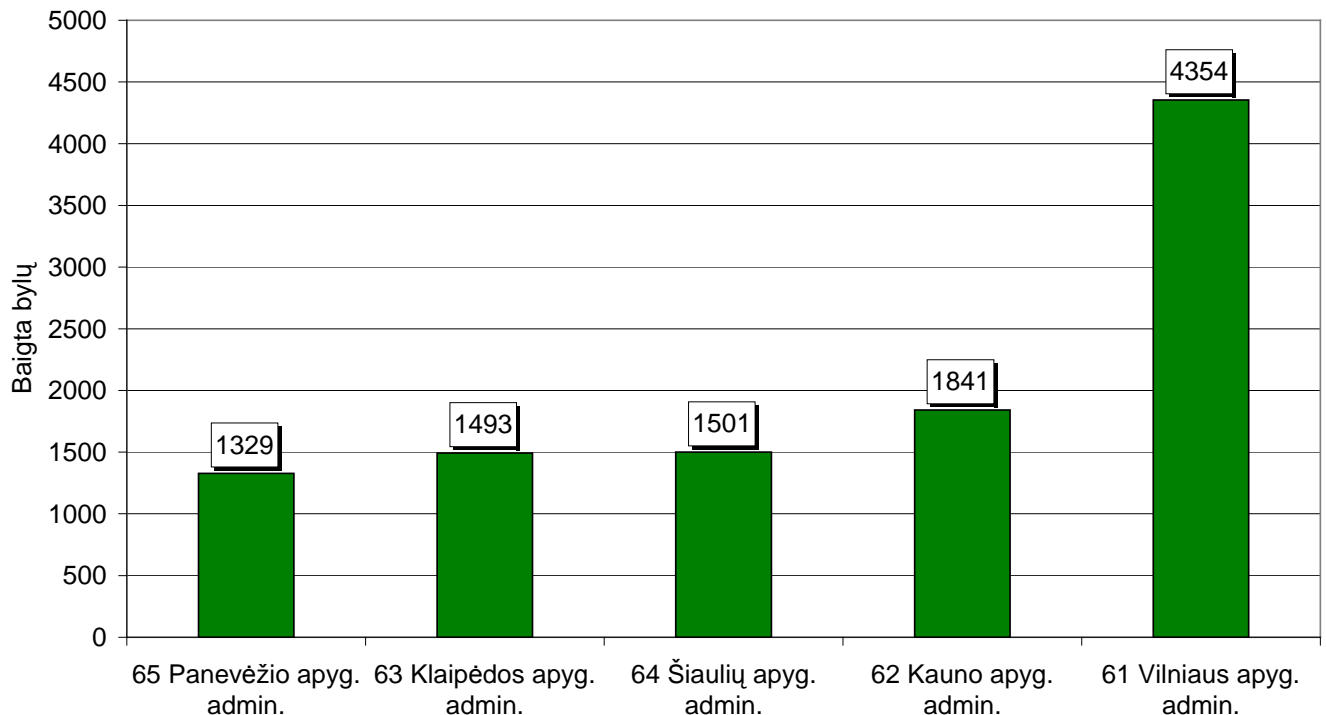
Kauno apygardos administracinis teismas – 1027

1.3.7.2 2004 metais

Vilniaus apygardos administracinis teismas – 988

1.3.8. Sprendimų stabilumas apygardų administraciniuose teismuose:

2000 m. –	98,76
2001 m. –	96,84
2002 m. –	96,15
2003 m. –	96,88
2004 m. –	97,34

Baigta administracinių bylų apygardų administraciniuose teismuose 2004 metais

2. BYLŲ NAGRINĖJIMO STABILUMO RODIKLIAI

Nuosprendžių stabilumas I instancijos teismuose 2000 – 2004 metais kito nežymiai. Apylinkių teismuose jis išaugo nuo 98,12 2000 metais iki 98,96 2004 metais. Panaši situacija buvo ir apygardų teismuose – nuosprendžių stabilumas padidėjo nuo 95,71 2000 metais iki 97,95 2004 metais.

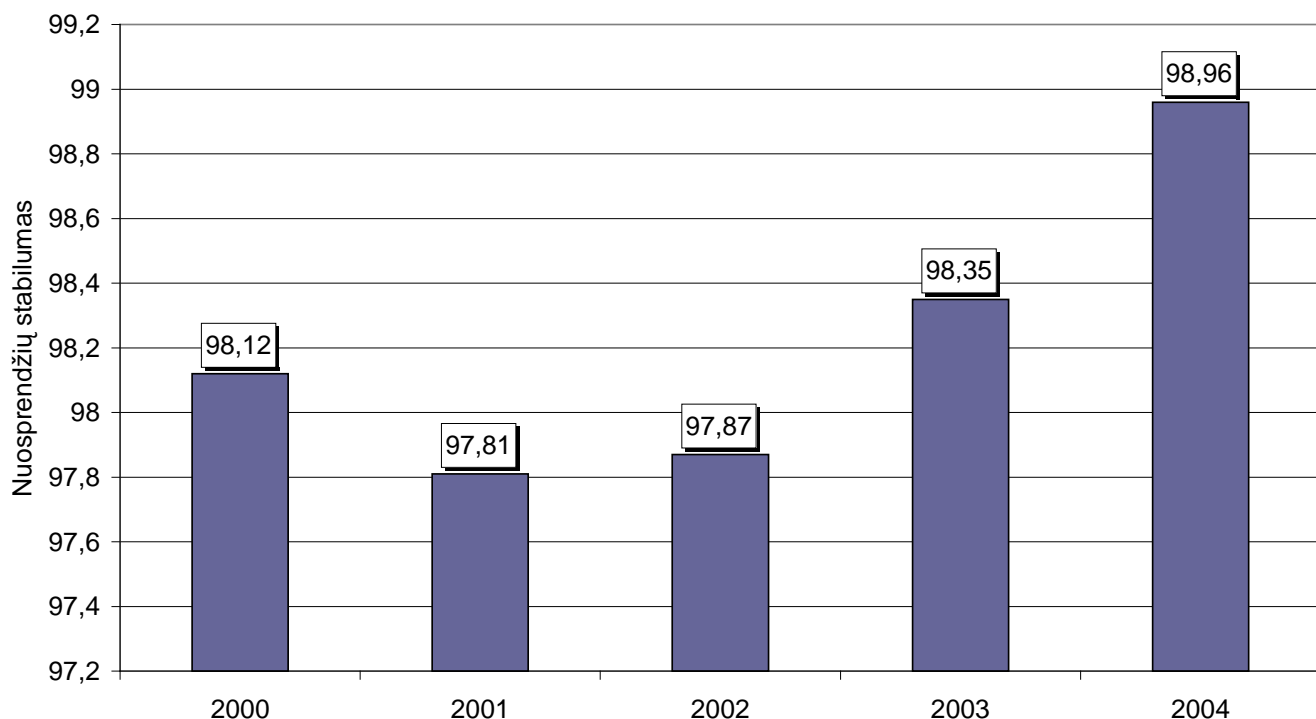
Sprendimų stabilumas apylinkių teismuose padidėjo nuo 98,54 2000 metais iki 99,52 2004 metais; apygardų teismuose – nuo 96,41 2000 metais iki 97,70 2004 metais.

Administraciniuose teismuose sprendimų stabilumas 2004 metais didžiausias buvo Šiaulių apygardos administraciniame teisme (99,33), mažiausias – Vilniaus apygardos administraciniame teisme (95,52).

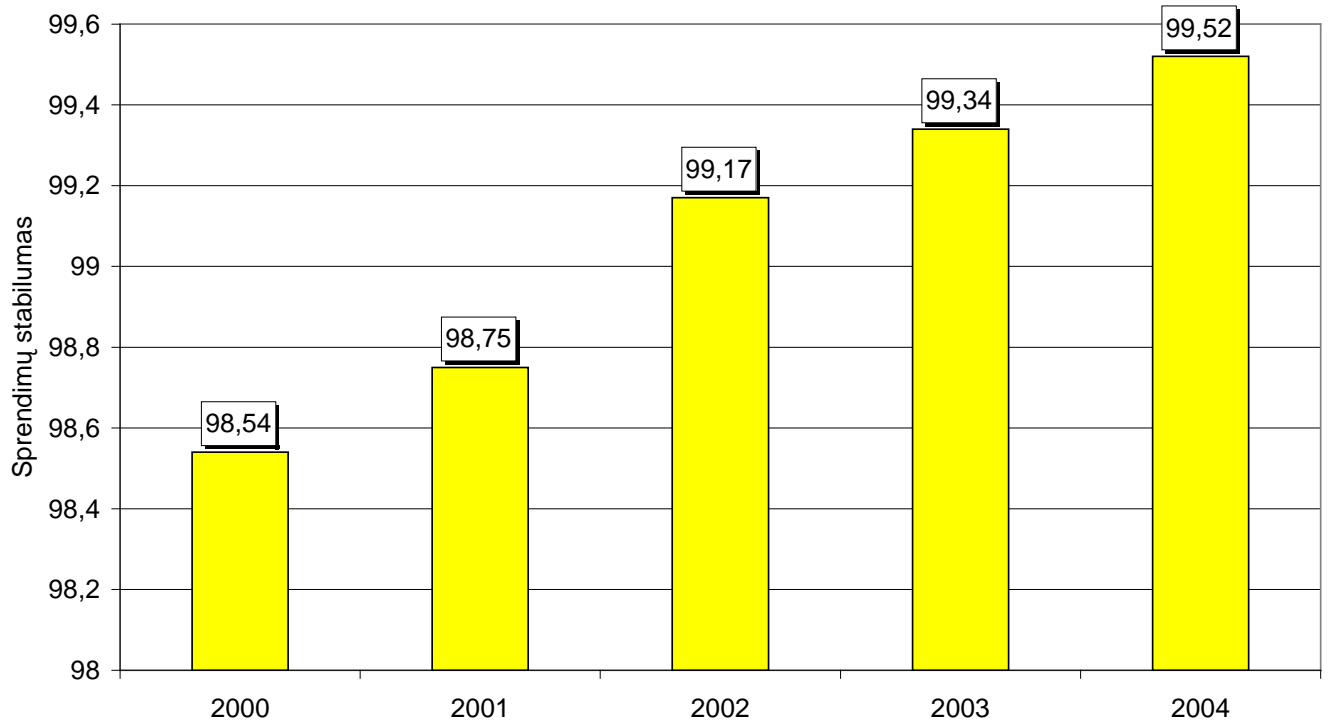
3 lentelė. Bylų nagrinėjimo stabilumo rodikliai

Metai	Baudžiamosios bylos									Civilinės bylos						Administracinės bylos				
	Apylinkių teismai			Apygardų teismai			Apylinkių teismai			Apygardų teismai			bylos							
	Nuosprendžių stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Nuosprendžių stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Sprendimų stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Sprendimų stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta	Sprendimų stabilumas, %	Apskūsta	Pakeista	Panaikinta
2000	98,12	2851	664	374	95,71	591	145	57	98,54	5235	464	1705	96,41	320	38	109	98,76	881	14	89
2001	97,81	3625	760	439	96,94	658	144	42	98,75	5403	616	1431	97,18	332	60	108	96,84	1985	88	295
2002	97,87	3588	781	409	93,41	610	101	73	99,17	4056	564	1011	97,74	290	39	84	96,15	2081	143	380
2003	98,35	3004	763	272	97,19	598	221	43	99,34	3584	508	791	97,57	318	56	79	96,88	2300	157	316
2004	98,96	2708	705	192	97,95	943	277	52	99,52	3107	427	708	97,70	347	54	78	97,34	1919	116	280

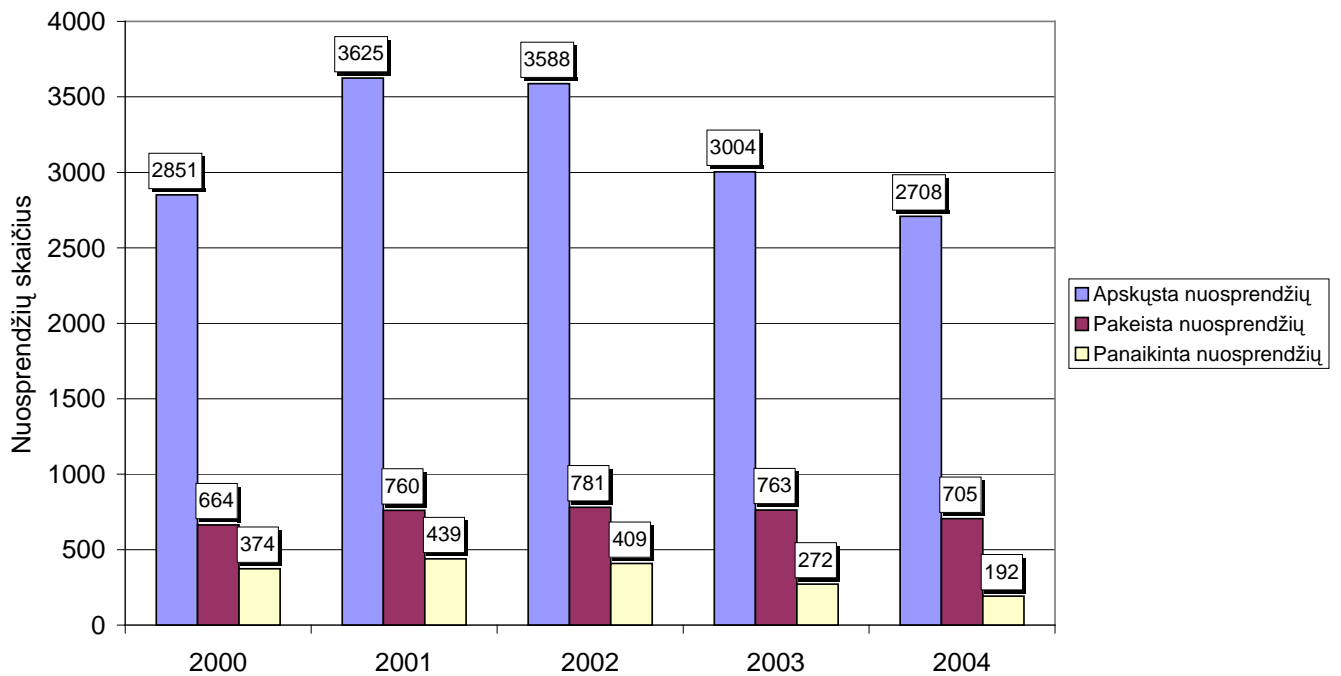
Nuosprendžių stabilumas miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2000 – 2004 metais

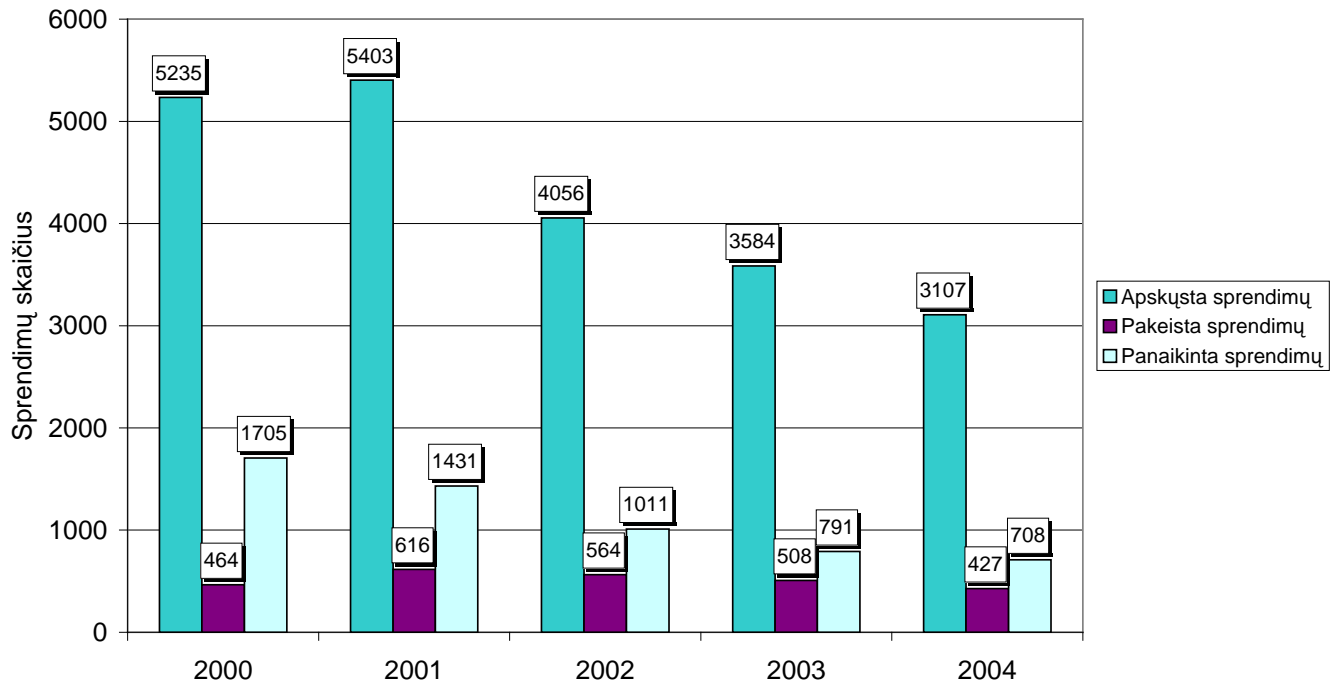
Sprendimų stabilumas miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2000 – 2004 metais

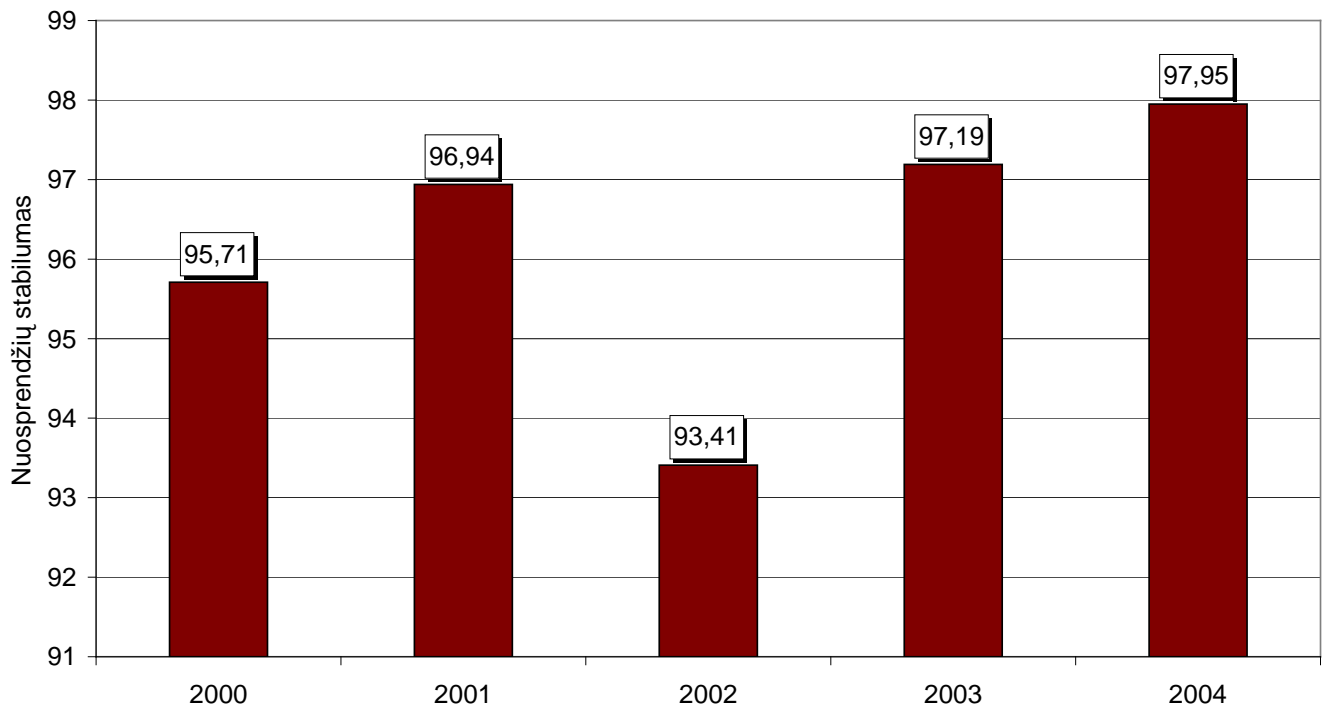
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2000 - 2004 metais

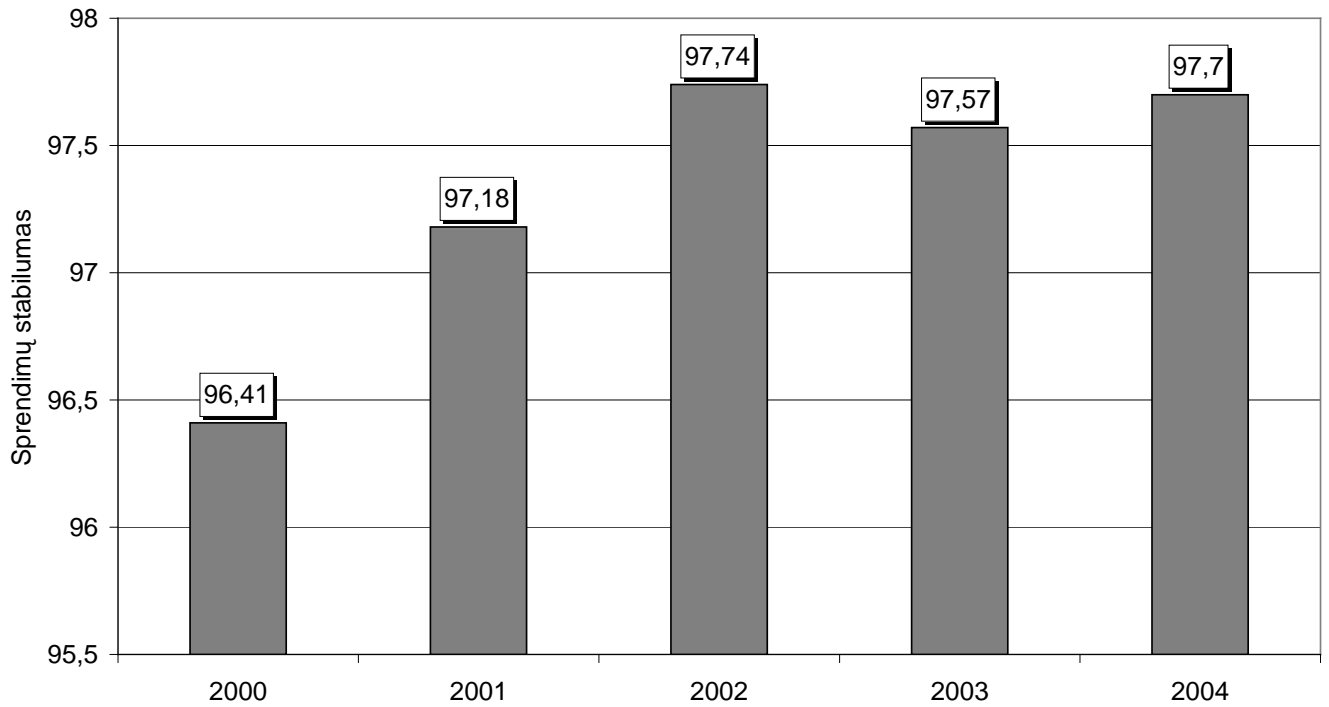
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų sprendimų skaičius miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2000 - 2004 metais

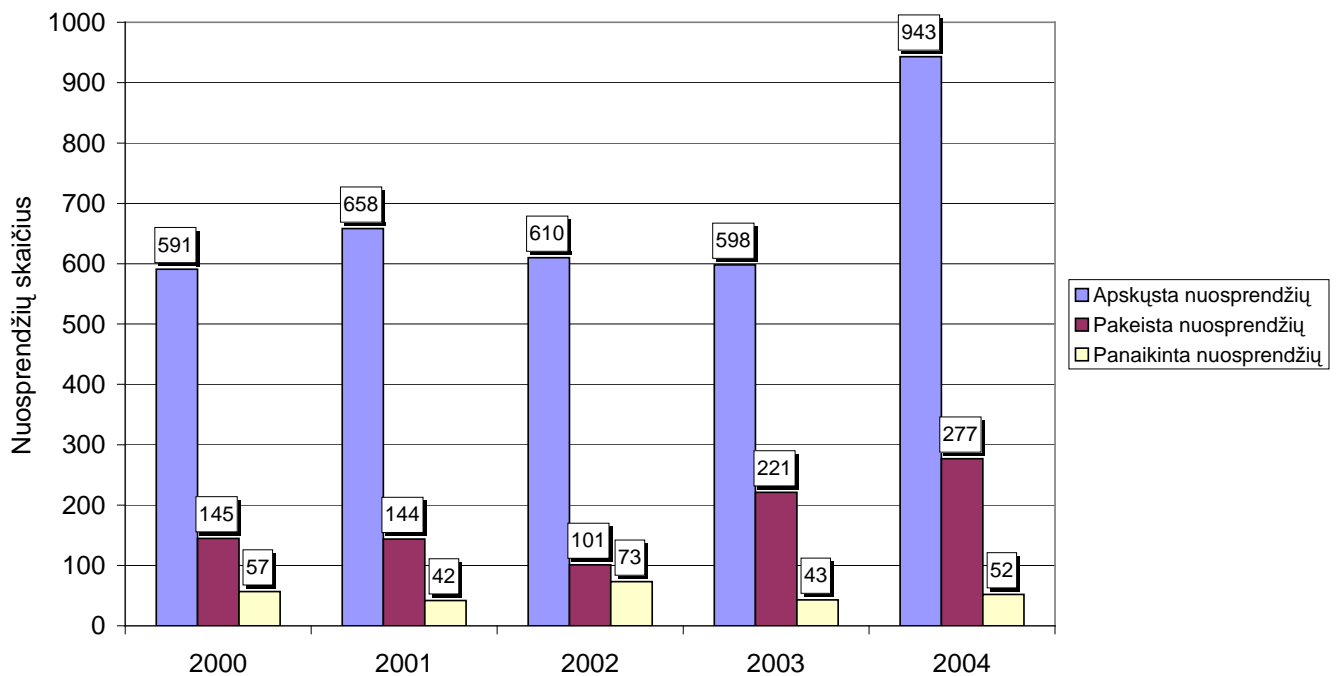
Nuosprendžių stabilumas apygardų (I instancija) teismuose 2000 – 2004 metais

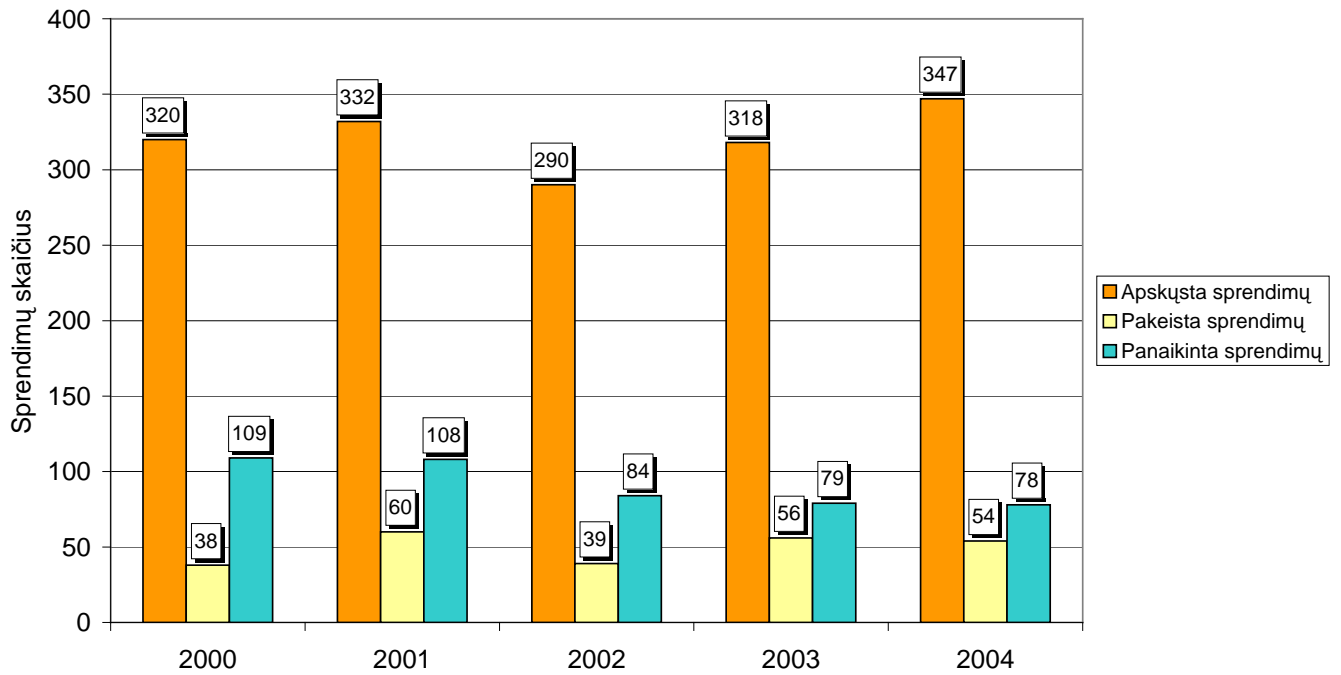
Sprendimų stabilumas apygardų (I instancija) teismuose 2000 – 2004 metais

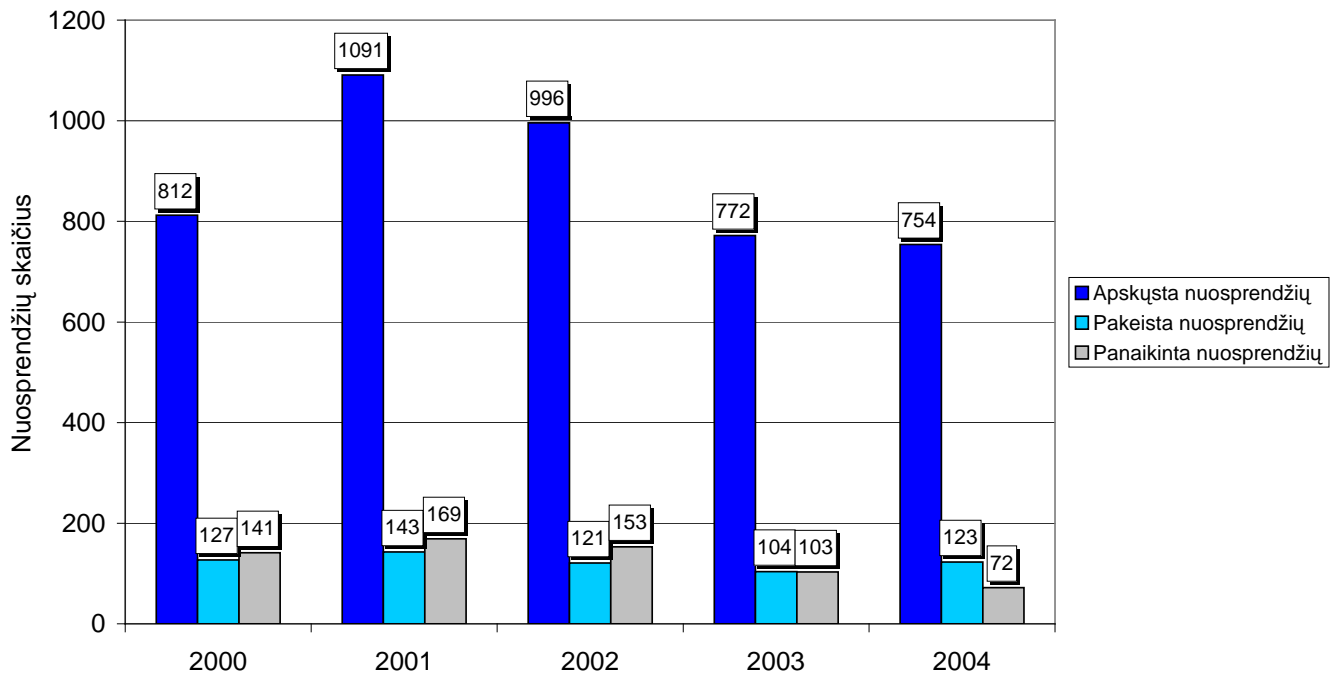
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius apygardų (I instancija) teismuose 2000 – 2004 metais

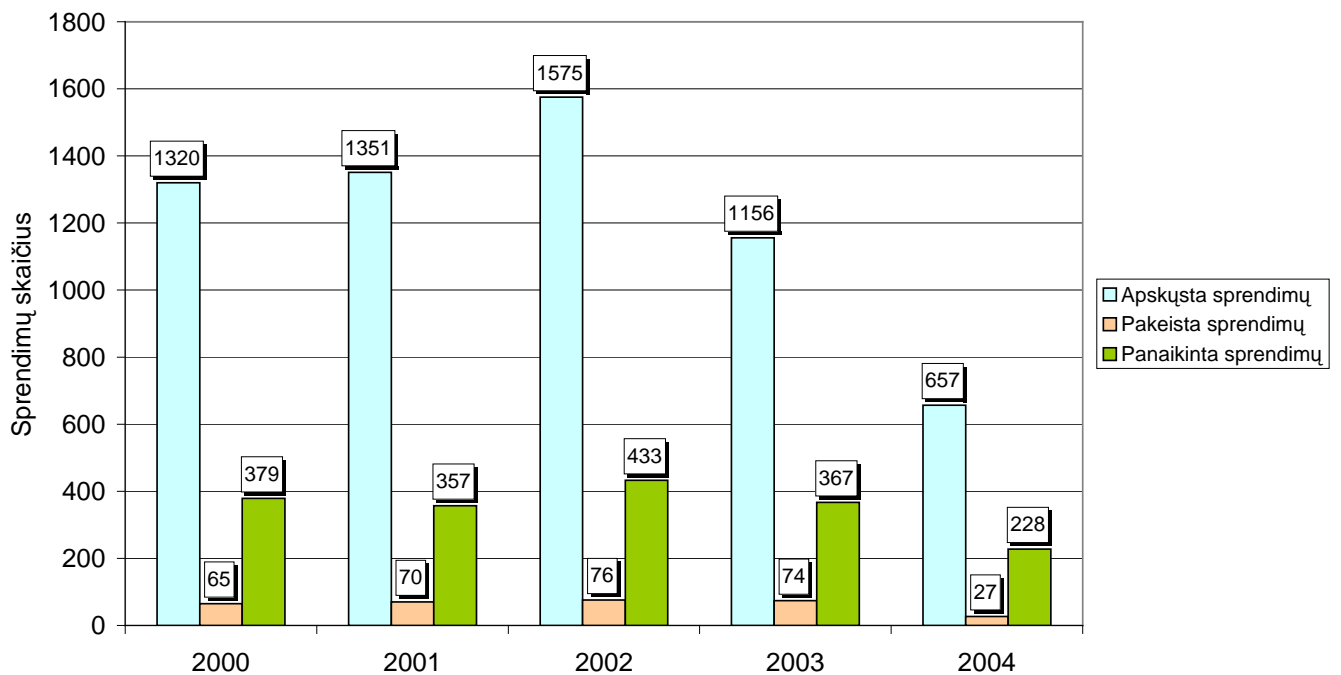
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų sprendimų skaičius apygardų (I instancija) teismuose 2000 – 2004 metais

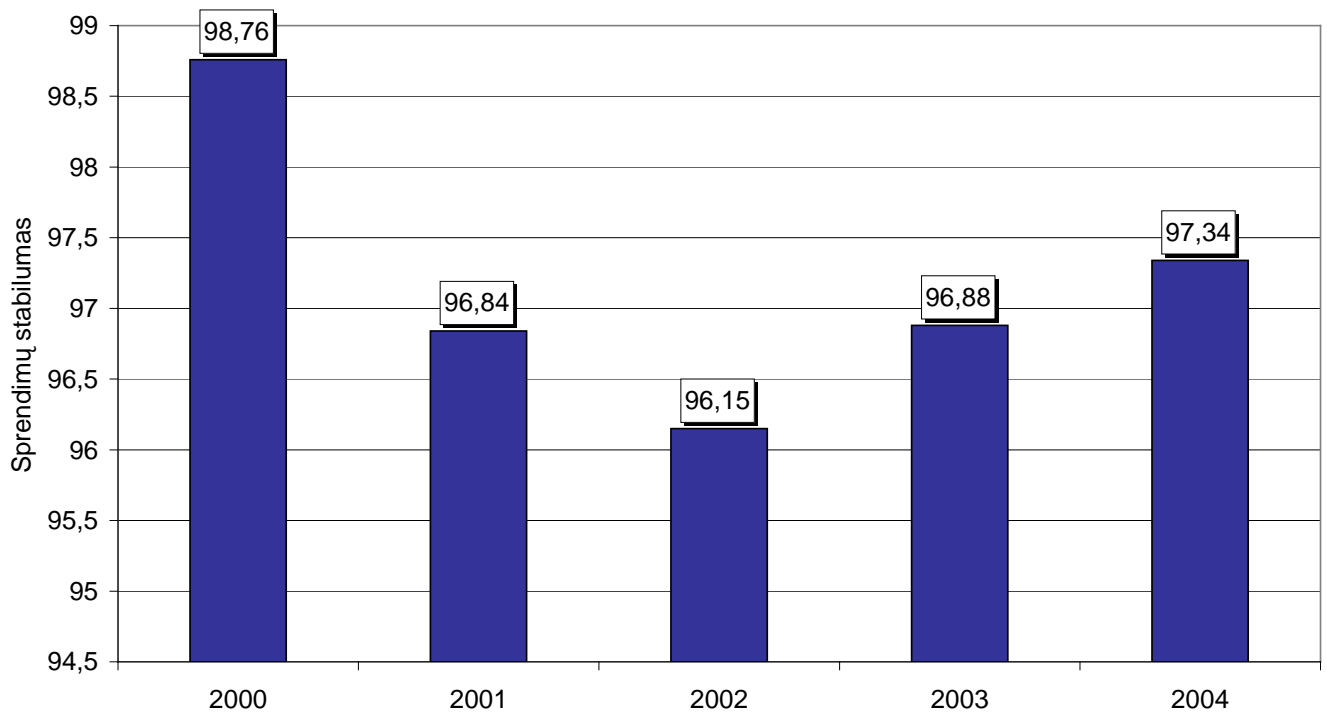
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų nuosprendžių skaičius apeliacinės instancijos teismuose 2000 – 2004 metais

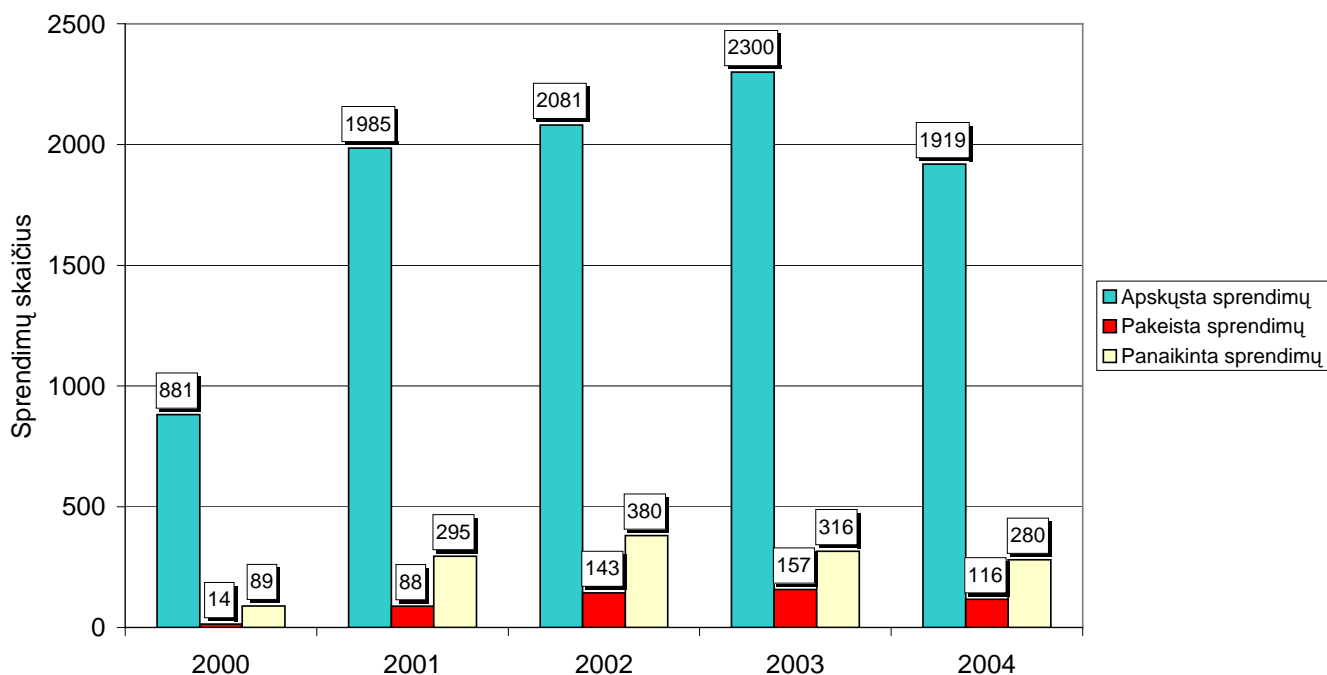
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų sprendimų skaičius apeliacinės instancijos teismuose 2000 – 2004 metais

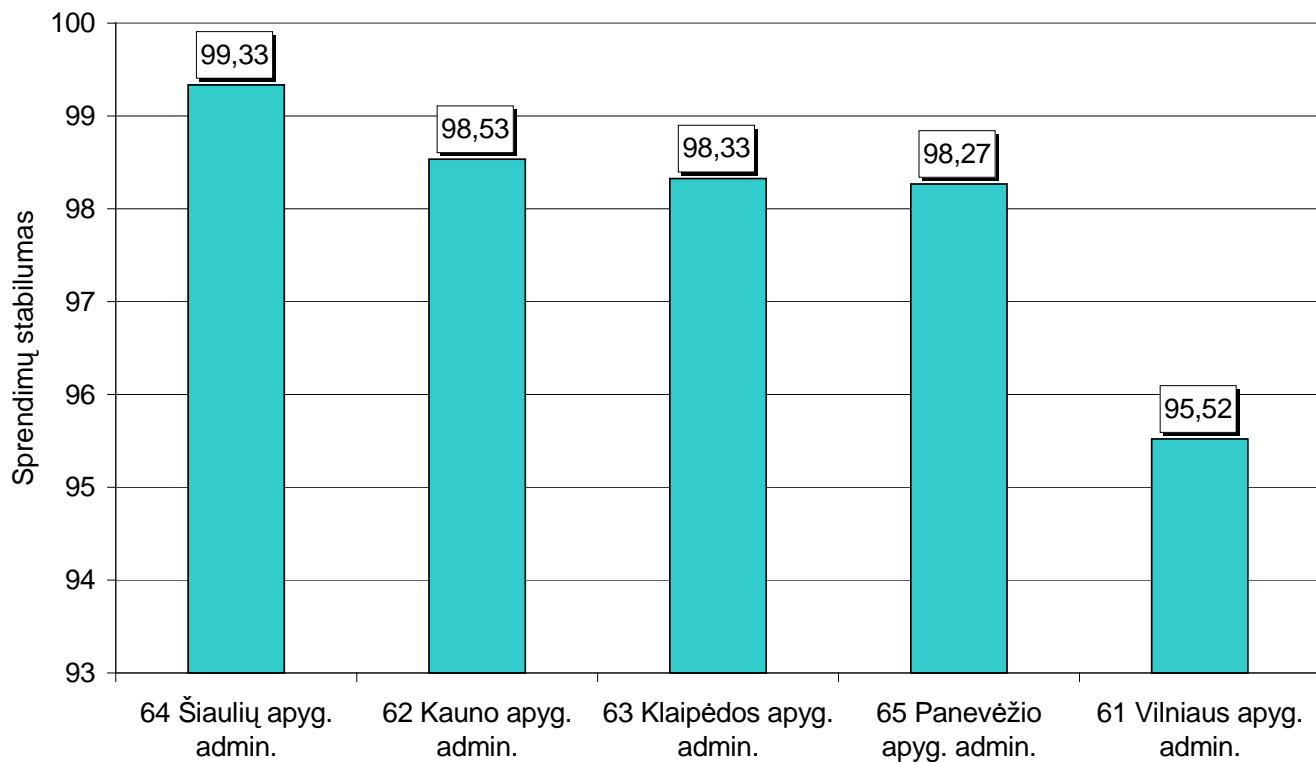
Sprendimų stabilumas apygardų administraciniuose teismuose 2000 – 2004 metais

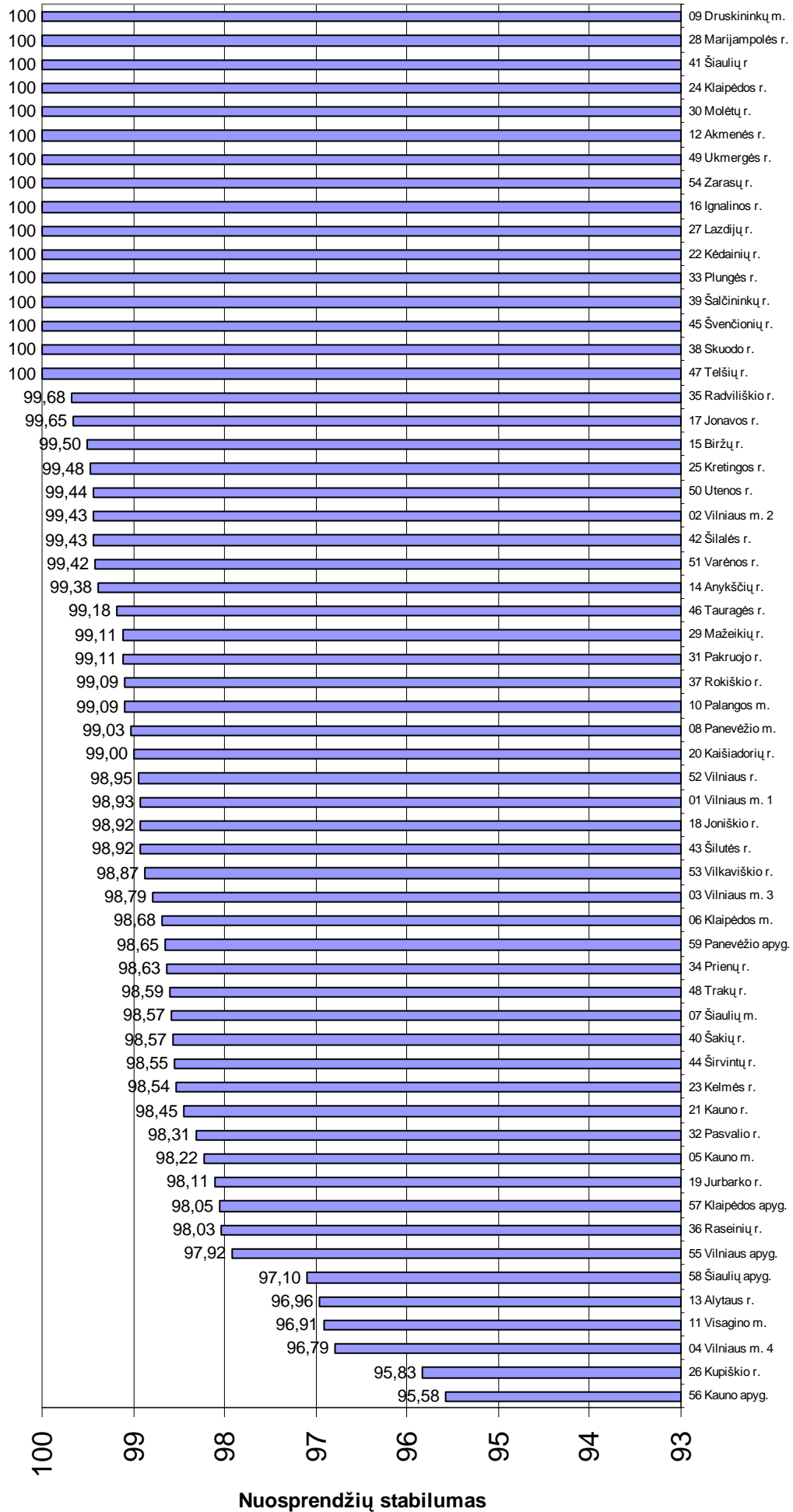
Apskųstų, pakeistų ir panaikintų sprendimų skaičius apygardų administraciniuose teismuose 2000 – 2004 metais

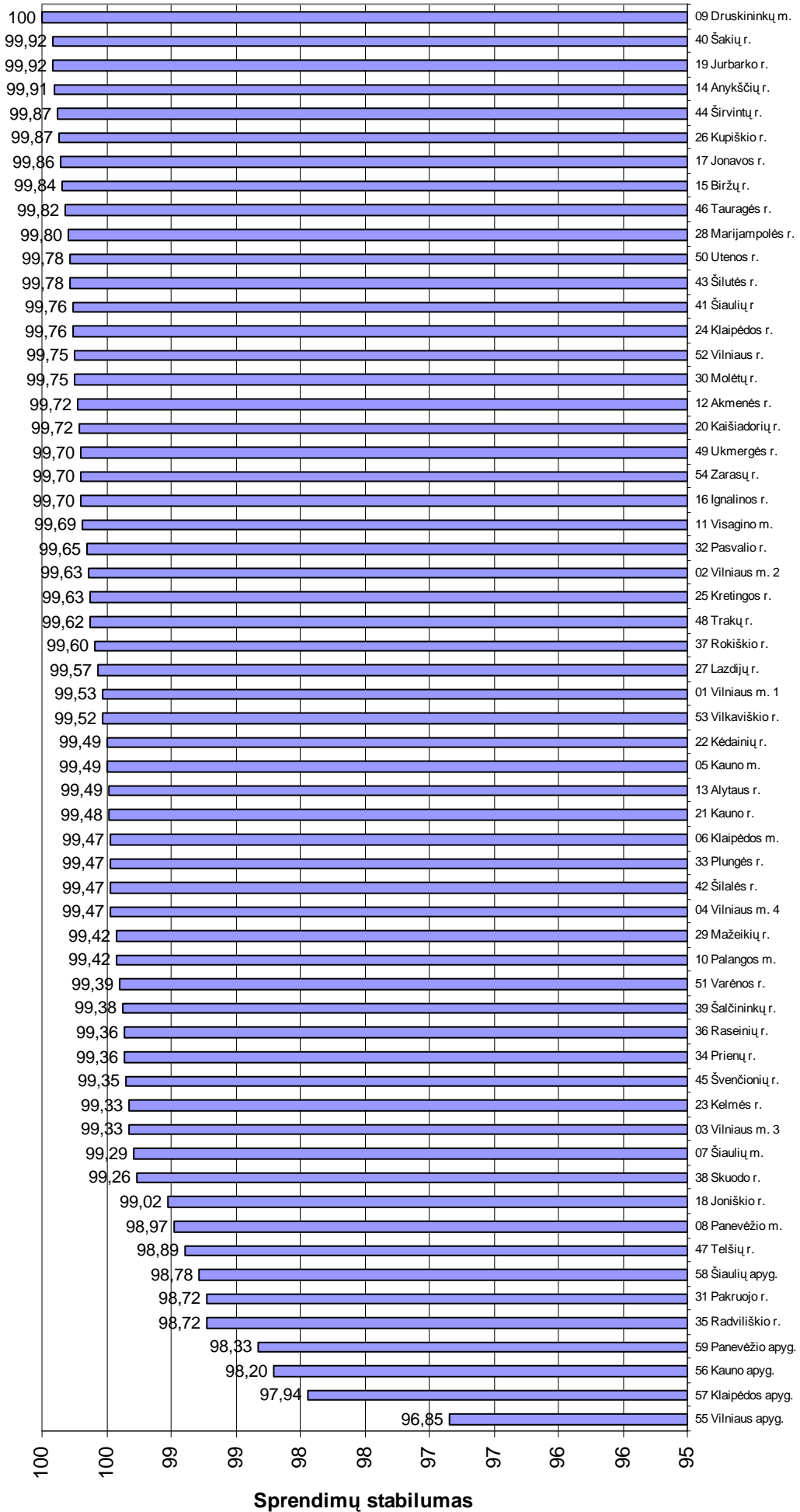
Sprendimų stabilumai apygardų administraciniuose teismuose 2004 metais

Nuosprendžių stabilumai I instancijos teismuose 2004 metais

Sprendimų stabilumai I instancijos teismuose 2004 metais

3. INFORMACIJA APIE BYLAS, KURIŲ NAGRINĖJIMAS UŽSITĖSĖ ILGIAU KAIP ŠEŠIS MĖNESIUS

Vadovaudamasi Administravimo teismuose nuostatų 22 punktu, Nacionalinė teismų administracija atliko apylinkių, apygardų bei apygardų administracinių teismų pateiktų duomenų apie nebaigtas nagrinėti bylas, kurių nagrinėjimas iki 2004 m. gruodžio 31 d. užsitęsė ilgiau kaip šešis mėnesius, analizę, kurios tikslas – išsiaiškinti nebaigtų nagrinėti bylų, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius, užsitęsusių nagrinėjimo priežastis.

3.1. Civilinių bylų užsitęsusių nagrinėjimopriežasčių analizė

Išanalizavus surinktus duomenis nustatyta, jog 2004 m. gruodžio 31 d. buvo nebaigtos nagrinėti 1509 civilinės bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius. Tai sudaro 1 procentą nuo visų 2004 metais išnagrinėtų civilinių bylų.

Lyginant su 2003 m. gruodžio 31 d., nebaigtų nagrinėti civilinių bylų skaičius, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius, 2004 m. gruodžio 31 d. padidėjo 344 bylomis. 2003 m. gruodžio 31 d. tokių bylų skaičius buvo 1165 (6, 7 lentelės). Padidėjimas sietinas su bendru išnagrinėtų civilinių bylų skaičiaus augimu.

2004 m. gruodžio 31 d. daugiausia ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų civilinių bylų buvo teismuose, kuriuose išnagrinėtų civilinių bylų skaičius labai didelis. Tai Vilniaus miesto 1, Vilniaus miesto 2, Vilniaus miesto 3, Vilniaus rajono, Kauno miesto, Klaipėdos miesto apylinkių teismuose. Ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų bylų skaičiaus negalima atsieti nuo teisme išnagrinėtų civilinių bylų skaičiaus. Augant jų skaičiui, didėja ir užsitęsusių bylų skaičius.

Apskaičiavus užsitęsusių civilinių bylų procentą nuo visų teisme išnagrinėtų bylų, matyti, jog paminėtuose teismuose 2004 m. gruodžio 31 d. užsitęsusių bylų procentas yra gana mažas (4 lentelė). Štai Klaipėdos miesto apylinkės teisme šis procentas tesudaro vos 0,5, Kauno miesto apylinkės teisme – 0,6 ir yra mažesnis už respublikos teismų vidurkį. Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme – 1,4. Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme šis procentas yra 1,9. Vilniaus miesto 3 apylinkės teisme – 2,0. Didesnis užsitęsusių bylų procentas 2004 m. gruodžio 31 d. buvo Anykščių rajono apylinkės teisme – 2,7 proc., Klaipėdos rajono apylinkės teisme – 2,6 proc.

4 lentelė

Eil. Nr.	Teismas	Ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų civilinių bylų skaičius		Bendras išnagrinėtų civilinių bylų skaičius		Užsitęsusių bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų	
		2003 m.	2004 m.	2003 m.	2004 m.	2003 m.	2004 m.
1	Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas	218	277	9711	14323	2,2	1,9
2	Vilniaus miesto 2 apylinkės teismas	90	123	6823	9011	1,3	1,4
3	Vilniaus miesto 3 apylinkės teismas	62	91	3699	4467	1,7	2,0
4	Kauno miesto apylinkės teismas	201	96	15618	15699	1,3	0,6
5	Klaipėdos miesto apylinkės teismas	101	61	8374	11564	1,2	0,5

Apibendrinus teismų pateiktus statistinius duomenis, darytina išvada, kad 2004 m. ženkliai sumažėjo užsitęsusių bylų procentas Klaipėdos miesto (nuo 1,2 proc. 2003 metais iki 0,5 proc. 2004 metais), Kauno miesto (nuo 1,3 proc. 2003 metais iki 0,6 proc. 2004 metais), Vilniaus miesto 1 (nuo 2,2 proc. 2003 metais iki 1,9 proc. 2004 metais) apylinkių teismuose. Daugiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų civilinių bylų mažėjimo tendencija stebima ir kituose teismuose.

Civilinių bylų užsitęsusio nagrinėjimo pagrindinės priežastys

Išanalizavus teismų pateiktas užsitęsusio civilinių bylų nagrinėjimo priežastis, darytina išvada, jog civilinių bylų nagrinėjimas užsitęsė dėl objektyvių priežasčių t. y. teismas atidėjo ar sustabdė civilinės bylos nagrinėjimą, vadovaudamasis Civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) nuostatomis.

CPK 163 straipsnis nurodo atvejus, kada teismas **privalo** sustabdyti bylos nagrinėjimą, o CPK 164 straipsnis nurodo atvejus, kada teismas **gali** dalyvaujančių byloje asmenų pareiškimu ar savo iniciatyva sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Apibendrintus teismų pateiktus duomenis, nustatyta, kad civilinės bylos buvo sustabdytos CPK 163, 164 straipsniuose nurodytu pagrindu šiais atvejais:

Kai yra paskelbta atsakovo paieška (CPK 164 str. 1 p. pagrindu), bylos buvo sustabdytos 122 atvejais.

Net 224 atvejais civilines bylas teko sustabdyti teismui paskyrus ekspertizę (CPK 164 str. 2 p. pagrindu).

CPK 164 str. 4 p. numatyta, kad teismas turi teisę sustabdyti bylą kitais atvejais, kai pripažįsta, jog bylą sustabdyti yra būtina. Išanalizavus surinktus duomenis, nustatyta, jog teismas pripažindavo bylą stabdyti būtina, kai reikia skirti laiko šalims susitaikyti ir taikos sutarčiai parengti – 201 atvejai. Šio straipsnio pagrindu 27 atvejais byla buvo sustabdyta, nes nustatyta jog ieškovas ilgam laikui išvykęs į užsienį. Dėl to, kad nebaigtas ikiteisminis tyrimas baudžiamojoje byloje civilinės bylos buvo sustabdytos 8 atvejais.

Kai miršta fizinis asmuo arba pasibaigia juridinis asmuo, kuris buvo bylos šalis (iki bus nustatytas teisių perėmėjas), t.y. CPK 163 str. 1 p. pagrindu, teismai sustabdė civilines bylas 63 atvejais.

Dažniausiai civilines bylas tekdavo sustabdyti kai negalima bylos nagrinėti tol, kol bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka (CPK 163 str. 3 p. pagrindu). Minėtu pagrindu daugiau kaip 6 mėn. užsitęsusios bylos buvo sustabdytos net 395 atvejais.

Kai nagrinėjant bylą, kurioje atsakovui pareikšti turtiniai reikalavimai, paaiškėja, kad tų pačių turtinių reikalavimų patenkinimas yra susijęs su iškeltos baudžiamosios bylos nagrinėjimu (CPK 163 str.4 p. pagrindu), bylos buvo sustabdytos 27 atvejais.

Kai teismas kreipėsi į Konstitucinį Teismą proceso įstatymų nustatyta tvarka ir pagrindais (CPK 163 str. 7 p. pagrindu), teismai nurodė 5 atvejus.

CPK 163 str. 10 p. pagrindu, t.y. kitais įstatymų nustatytais atvejais, teismai nurodė 128 bylų sustabdymo atvejus dėl nustatyto susitaikymo termino.

CPK 156 str. 1 d. straipsnyje nurodoma, kada teismas turi teisę atidėti bylos nagrinėjimą. Bylos nagrinėjimas atidedamas esant procesinių kliūčių bylą išnagrinėti iš esmės. Proceso dalyvių neatvykimas į teismo posėdį dėl ligos, atostogų, komandiruotės, kitokio užimtumo – pagrindinė priežastis, dėl kurios teismams dažniausiai tenka atidėti civilinės bylos nagrinėjimą. Iš viso dėl proceso dalyvių neatvykimo teismo posėdžius civilinėse bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė daugiau kaip 6 mėnesius, teismo posėdžius teko atidėti net 600 kartų.

Vadovaujantis pateiktais duomenimis, nustatyta, jog civilinių bylų nagrinėjimas buvo atidedamas, šiais atvejais:

1. Dėl neatvykimo į teismo posėdį:
 - 1.1. vienai iš šalių – 421 atvejai;
 - 1.2. advokato, šalies atstovo – 193 atvejai;
 - 1.3. trečiųjų asmenų – 51 atvejai;
 - 1.4. liudytojų – 115 atvejų;
 - 1.5. negalėjo dalyvauti teisėjas – 58 atvejai.

2. Nusprendus, jog būtina pateikti papildomus įrodymus – 306 atvejų;
3. Civilinio ieškinio reikalavimų tikslinimui – 222 atvejai;
4. Paskirus ekspertizę – 8 atvejai (dažniausiai tokiu atveju byla sustabdoma);
5. Pareiškus priešieškinį – 85 atvejai;
6. Proceso dalyviams laiku neįteikus procesinių dokumentų – 125 atvejai;
7. Į bylą įtraukus kitus atsakovus, suinteresuotus asmenis – 46 atvejai;
8. Pareikus nušalinimus – 24 atvejai;
9. Pasikeitus teisėjams – 8 atvejai;
10. Netinkamą atsakovą pakeistus tinkamu – 15 atvejų;
11. Šalies prašymu (prašymų motyvų teismai nenurodė) – 198 atvejų;
12. Apskundus nutartį, iki kol skundas bus išnagrinėtas aukštesnės instancijos teisme – 55 atvejai;
13. Nepranešus (netinkamai pranešus) apie teismo posėdį – 9 atvejai;
14. Dėl naujų liudytojų išskvietimo – 38 atvejai.

3.2. Baudžiamųjų bylų užsitęsusių nagrinėjimo priežasčių analizė

2004 m. gruodžio 31 d. apylinkių bei apygardų teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 596 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė daugiau kaip 6 mėnesius. Tai sudaro 3,4 procentus visų 2004 metais išnagrinėtų baudžiamųjų bylų.

Lyginant su 2003 m. gruodžio 31 d. šis skaičius sumažėjo 52 bylomis. 2003 m. gruodžio 31 d. apylinkių teismuose buvo nebaigtos nagrinėti 648 baudžiamosios bylos, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius.

Atsižvelgus į tai, kad padidėjo išnagrinėtų baudžiamųjų bylų kiekis, galima konstatuoti, kad baudžiamųjų bylų nagrinėjimo trukmė 2004 metais sutrumpėjo. Kaip jau buvo paminėta, 2004 m. gruodžio 31 d. ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų baudžiamųjų bylų procentas nuo visų 2004 metais išnagrinėtų bylų sudarė 3,4. Tuo tarpu 2003 metų gruodžio 31 d. šis procentas buvo 4,1.

2004 m. gruodžio 31 d. didžiausias ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų baudžiamųjų bylų kiekis buvo Šiaulių miesto, Panevėžio miesto, Klaipėdos miesto, Vilniaus miesto 1, Klaipėdos rajono, Kauno miesto apylinkių teismuose (5 lentelė). Tačiau ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų bylų kiekio negalima atsieti nuo teisme išnagrinėtų baudžiamųjų bylų kiekio. Augant jų skaičiui, didėja ir užsitęsusių baudžiamųjų bylų kiekis.

Tačiau kai kuriuose teismuose ši prielaida nepasitvirtina. Štai Kauno miesto apylinkės teisme 2004 m. išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius padidėjo 158 bylomis, tuo tarpu ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų bylų skaičius sumažėjo net 102 bylomis. Šiame teisme užsitęsusių baudžiamųjų bylų procentas yra 1,4 nuo visų teisme išnagrinėtų baudžiamųjų bylų ir yra ženkliai mažesnis už respublikos teismų šio rodiklio vidurkį. Padidėjus išnagrinėtų baudžiamųjų bylų kiekiui, daugiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų bylų skaičius sumažėjo Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme, Klaipėdos miesto apylinkės teisme, Panevėžio miesto apylinkės teisme. Vilniaus miesto 1 apylinkės teisme užsitęsusių baudžiamųjų bylų procentas taip pat mažesnis už respublikos šio rodiklio vidurkį, nepriklausomai nuo to, kad šiame teisme išnagrinėjama daugiausiai baudžiamųjų bylų.

Eil. Nr.	Teismas	Ilgiau kaip 6 mėnesius nagrinėjamų baudžiamųjų bylų skaičius		Bendras išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičius		Užsitęsusių bylų procentas nuo visų išnagrinėtų bylų	
		2003 m.	2004 m.	2003 m.	2004 m.	2003 m.	2004 m.
1	Šiaulių m. apylinkės teismas	28	72	652	649	4,2	11,1
2	Panevėžio m. apylinkės teismas	55	44	844	856	6,5	5,1
3	Klaipėdos m. apylinkės teismas	47	40	848	1086	5,5	3,6
4	Vilniaus m. 1 apylinkės teismas	42	27	999	1254	4,2	2,1
5	Klaipėdos rajono apylinkės teismas	25	26	199	203	12,5	12,8
6	Kauno m. apylinkės teismas	128	26	1608	1766	7,9	1,4

Apibendrinus iš teismų gautą informaciją nustatyta, kad baudžiamosios bylos buvo atidedamos:

1. Kai kas nors iš šauktų asmenų neatvyko į teisiamąjį posėdį (BPK 244 str. 1 d. pagrindu) atidėti 869 teisiamieji posėdžiai:

- 1.1. kaltinamasis – 456 atvejai;
- 1.2. liudytojai – 103 atvejai;
- 1.3. nukentėjusieji – 126 atvejai;
- 1.4. prokuroras – 9 atvejai;
- 1.5. gynėjas – 145 atvejai.

2. Kai kaltinamojo vieta nežinoma (BPK 234 str. 5d. 2 p. pagrindu) atidėti 342 teisiamieji posėdžiai;

3. Kai įstatymų nustatytais atvejais kreipiamasi į Konstitucinį Teismą (BPK 234 str. 5 d. 3 p. pagrindu) atidėti 14 teisiamųjų posėdžių;

4. Kai byla išskirta ir atidėta atskirų kaltinamųjų atžvilgiu (BPK 254 str. 2 d. pagrindu) atidėta – 17 kartų.

5. Kai daroma ekspertizė (BPK 286 str. 8 d. pagrindu) – 131 kartą;

6. kitais atvejais:

- 6.1. nušalinus teisėją – 4 atvejai;
- 6.2. dėl kaltinamojo ekstradicijos – 4 atvejai;
- 6.3. dėl teisėjo ligos – 6 atvejai.

2004 metais išnagrinėtose baudžiamosiose bylose pertraukos buvo daromos:

1. Papildomų įrodymų išreikalavimui – 43 atvejais;
2. Procesinių dokumentų įteikimui – 38 atvejais;
3. Dėl pavėluotai įteikto kaltinamojo akto – 8 atvejais;
4. Paskirtai ekspertizei atlikti – 45 atvejais;
5. Papildomų liudytojų iškvietimui – 124 atvejais;

6. Dėl teisėjo ligos – 26 atvejais;
7. Dėl kaltinamojo ligos – 87 atvejais;
8. Dėl neįteikto šaukimo – 23 atvejais.

3.3. Administracinių bylų užsitęsusių nagrinėjimo priežasčių analizė

2004 metais apygardų administraciniai teismai išnagrinėjo 10518 bylų. 2004 m. gruodžio 31 d. daugiau kaip 6 mėnesius buvo užsitęsęs 38 administracinių bylų nagrinėjimas (8 lentelė). Nebaigtų nagrinėti daugiau kaip 6 mėnesius užsitęsusių administracinių bylų procentas nuo visų 2004 metais išnagrinėtų administracinių bylų sudaro tik 0,36 procento.

Išanalizavus teismų pateiktus duomenis, nustatyta, jog administracinės bylos buvo sustabdytos 34 atvejais.

Mirus bylos šalimi buvusiam asmeniui (LR Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau ABTĮ) 98 str. 1 d. 1 p.) – 8 atvejais (23,5 %);

Negalima nagrinėti bylos, kol bus išnagrinėta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka (LR ABTĮ 98 str. 1 d. 3 p.) – 15 atvejų (44,1 %);

Kai teismas kreipėsi į Konstitucinį Teismą, prašydamas spręsti, ar įstatymas arba kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas byloje, atitinka Konstituciją (LR ABTĮ 98 str. 1 d. 4 p.) – 9 atvejai (26,5 %);

Kai teismas paskiria ekspertizę (LR ABTĮ 98 str. 1 d. 6 p.) – 2 atvejai (5,9 %).

Bylos nagrinėjimas buvo **atidėtas** 36 atvejais.

LR ABTĮ 80 str. 1 d. nurodyta, jog teismas gali atidėti bylos nagrinėjimą, jeigu į posėdį neatvyko vertėjas ar proceso šalis, kai teismas nusprendžia, kad be jų negalima nagrinėti bylos. Vadovaudamasis minėta nuostata, teismas atidėjo bylos nagrinėjimą, kai:

1. Neatvyko pareiškėjas – 1 atvejis (2,8 %);
2. Neatvyko tretieji asmenys – 1 atvejis (2,8 %).

LR ABTĮ 80 str. 1 d. taip pat nurodyta, jog teismas gali atidėti bylos nagrinėjimą, kai būtina išreikalauti naujus įrodymus. Teismai šiuo pagrindu atidėjo bylos nagrinėjimą 14 atvejų (38,9 %).

Be to, LR ABTĮ 80 str. 1 d. nustatyta, jog teismas nutartimi gali atidėti bylos nagrinėjimą ir kitais reikiamais atvejais. Bylos nagrinėjimą atidėti teismas nusprendė, kai:

1. Buvo būtina įtraukti į bylos nagrinėjimą papildomus suinteresuotus asmenis – 6 atvejai (16,7 %);
2. Proceso dalyviams buvo neįteiktas šaukimas – 4 atvejai (11,1 %);
3. Neatvyko liudytojai – 2 atvejai (5,6 %);
4. Netinkamas pareiškėjas pakeistas tinkamu – 1 atvejis (2,8 %);
5. Skundo reikalavimų tikslinimui – 1 atvejis (2,8 %);
6. Buvo skirtas laikas susipažinti su pateiktais papildomais įrodymais – 1 atvejis (2,8 %);
7. Pakeitus suinteresuotą asmenį – 1 atvejis (2,8 %);
8. Šalims paprašius leisti ginčą spręsti taikiai – 1 atvejis (2,8 %);
9. Šaliai paprašius pratęsti terminą įrodymų pateikimui – 1 atvejis (2,8 %);
10. Advokato prašymu atidėti bylos nagrinėjimą dėl jo dalyvavimo kitoje byloje – 2 atvejai (5,6 %).

6 lentelė. Skaičius bylų, kurių nagrinėjimas apylinkių bei apygardų teismuose užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius

Nr.	Teismas	Baudžia – mosios bylos 2003 12 31	Baudžia – mosios bylos 2004 12 31	Civilinės bylos 2003 12 31	Civilinės bylos 2004 12 31
1	Vilniaus miesto 1 apylinkės	42	27	218	277
2	Vilniaus miesto 2 apylinkės	23	21	90	123
3	Vilniaus miesto 3 apylinkės	15	16	62	91
4	Vilniaus miesto 4 apylinkės	9	6	40	30
5	Kauno miesto apylinkės	128	26	201	96
6	Klaipėdos miesto apylinkės	47	40	101	61
7	Šiaulių miesto apylinkės	28	72	18	40
8	Panevėžio miesto apylinkės	55	44	19	88
9	Druskininkų miesto apylinkės	4	2	2	7
10	Palangos miesto apylinkės	–	7	3	14
11	Visagino miesto apylinkės	25	23	14	20
12	Akmenės rajono apylinkės	2	3	4	12
13	Alytaus rajono apylinkės	24	16	9	13
14	Anykščių rajono apylinkės	–	4	1	30
15	Biržų rajono apylinkės	–	2	–	3
16	Ignalinos rajono apylinkės	9	9	7	17
17	Jonavos rajono apylinkės	5	7	11	4
18	Joniškio rajono apylinkės	6	7	4	17
19	Jurbarko rajono apylinkės	2	1	1	0
20	Kaišiadorių rajono apylinkės	–	3	1	13
21	Kauno rajono apylinkės	3	2	5	11
22	Kėdainių rajono apylinkės	2	6	1 (Neįrašytos sustabdytos)	29
23	Kelmės rajono apylinkės	4	4	2	6
24	Klaipėdos rajono apylinkės	25	26	31	45
25	Kretingos rajono apylinkės	8	4	14	7
26	Kupiškio rajono apylinkės	3	4	3	13
27	Lazdijų rajono apylinkės	4	7	2	19
28	Marijampolės rajono apylinkės	15	19	27	54
29	Mažeikių rajono apylinkės	39	24	67	32
30	Molėtų rajono apylinkės	–	1	–	2
31	Pakruojo rajono apylinkės	4	0	4	6
32	Pasvalio rajono apylinkės	6	2	6	7
33	Plungės rajono apylinkės	15	10	16	20
34	Prienų rajono apylinkės	1	2	7	1
35	Radviliškio rajono apylinkės	3	3	9	6
36	Raseinių rajono apylinkės	1	1	5	7
37	Rokiškio rajono apylinkės	6	5	4	7
38	Skuodo rajono apylinkės	2	10	2	2
39	Šalčininkų rajono apylinkės	11	13	20	32
40	Šakių rajono apylinkės	8	5	1	3
41	Šiaulių rajono apylinkės	7	9	3	2
42	Šilalės rajono apylinkės	3	15	12	9
43	Šilutės rajono apylinkės	8	9	–	13
44	Širvintų rajono apylinkės	6	4	15	10
45	Švenčionių rajono apylinkės	5	5	5	19
46	Tauragės rajono apylinkės	6	6	12	8
47	Telšių rajono apylinkės	–	10	1	26
48	Trakų rajono apylinkės	1	13	18	34
49	Ukmergės rajono apylinkės	5	4	9	20

50	Utenos rajono apylinkės	–	11	2	17
51	Varėnos rajono apylinkės	3	3	1	5
52	Vilniaus rajono apylinkės	11	11	46	61
53	Vilkaviškio rajono apylinkės	7	8	7	13
54	Zarasų rajono apylinkės	2	4	3	7
55	Vilniaus apygardos	–	36	–	
56	Kauno apygardos	–	61	–	46
57	Klaipėdos apygardos	–	28	–	23
58	Šiaulių apygardos	–	17	–	30
59	Panevėžio apygardos	–	3	–	7
	Iš viso:	648	596	1165	1509

7 lentelė. Skaičius bylų, kurių nagrinėjimas apygardų teismuose užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius

Nr.	Teismas	Baudžiamosios bylos 2004	Civilinės bylos
		12 31	2004 12 31
1	Vilniaus apygardos	36	199
2	Kauno apygardos	61	46
3	Klaipėdos apygardos	28	23
4	Šiaulių apygardos	17	30
5	Panevėžio apygardos	3	7
	Iš viso:	145	305

8 lentelė. Skaičius bylų, kurių nagrinėjimas administraciniuose teismuose užsitęsė ilgiau kaip 6 mėnesius

Nr.	Teismas	Administracinės bylos
		(iš viso)
1	Vilniaus apygardos administracinis	1
2	Kauno apygardos administracinis	3
3	Klaipėdos apygardos administracinis	19
4	Šiaulių apygardos administracinis	–
5	Panevėžio apygardos administracinis	15
	Iš viso:	38

4. DUOMENYS APIE TEISĖJUS

Bendriausia informacija apie teismus

Lietuvoje veikia 67 teismai. Juose dirba 693 teisėjai, iš jų – 432 apylinkės teismuose. Apygardų teismuose dirba 141, Lietuvos apeliaciniame teisme – 27, Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme – 35, apygardų administraciniuose teismuose – 45, Vyriausiąjame administraciniame teisme – 14 teisėjų.

Statistiniai duomenys apie teisėjus

Teisėjų skaičius Lietuvos Respublikos teismuose – **693**.

Iš jų: moterys – 367 (52,96 %);

vyrai – 326 (47,04 %).

Teisėjų amžiaus vidurkis – 46,6 metai.

Iš jų pagal amžiaus grupes:

iki 30 metų 2 (0,29 %);

30 – 40 metų 167 (24,10 %);

41 – 50 metų 306 (44,16 %);

51 – 60 metų 170 (24,53 %);

virš 60 metų 48 (6,93%).

2004 m. teisėjų korpusą papildė 29 asmenys, iš jų 3 socialinių mokslų daktarai. Dėl įvairių priežasčių buvo atleisti 5 teisėjai: iš jų 1 – savo noru, 2 – pasibaigus įgaliojimų laikui, 2 pažeminę teisėjo vardą. Šiuo metu yra 60 laisvų teisėjų etatų. Į laisvus apylinkės teismo teisėjų vietas pretenduoja 80 asmenų.

9 lentelė. Informacija apie teisėjų skaičių

	Teisėjų etatų skaičius	Teisėjų skaičius	Laisvų teisėjų etatų skaičius
Respublikoje	753	693	60
Apylinkių teismai	480	432	48
Apygardų teismai	148	141	7
Lietuvos apeliacinis teismas	27	27	0
Administraciniai teismai	46	44	2
Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas	15	14	1
Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	37	35	2

10 lentelė. Duomenys apie teisėjų skaičių Respublikos teismuose 2000 – 2004 m.

Metai	Duomenys metų pabaigoje				Paskirta teisėjų per metus	Atleista per metus			
	Teismų skaičius	Teisėjų etatai	Faktinis skaičius	Laisvi etatai		savo noru	pasibaigus įgaliojimų laikui	pažeminę teisėjo vardą	iš viso
2000	67	708	632	76	53	5	3	1	9
2001	67	712	654	58	20	3	12	0	15
2002	67	718	666	52	28	3	1	0	4
2003	67	753	669	84	17	7	8	3	18
2004	67	753	693	60	29	1	2	2	5

Statistiniai duomenys apie teisėjų padėjėjus

2004 metų pabaigoje įstatymų nustatytas funkcijas atliko 194 teisėjų padėjėjai. 2004 metai laikytini teisėjų padėjėjų instituto realaus įgyvendinimo pradžia, nes buvo gautas finansavimas 176 teisėjų padėjėjų etatams ir į šias pareigas buvo priimtas 171 asmuo.

Teisėjo padėjėjai yra teismų valstybės tarnautojai, kurie dirba teismo personalo tarnyboje. Teisėjų padėjėjai padeda teisėjams parengti bylas nagrinėti teismo posėdyje, rengia procesinių dokumentų projektus, padeda atlikti kitas teisėjo pareigas, taip pat vykdo kitus teismo pirmininko, pirmininko pavaduotojo, skyriaus pirmininko pavedimus, susijusius su jų tiesioginėmis funkcijomis.

11 lentelė. Teisėjų padėjėjų skaičius

Teismas	Patvirtintas etatų skaičius	Faktinis darbuotojų skaičius	Pastabos
Vilniaus m. 1 ap. teismas	11	10	
Vilniaus m. 2 ap. teismas	7	7	
Vilniaus m. 3 ap. teismas	6	6	
Vilniaus m. 4 ap. teismas	1	1	
Kauno m. ap. teismas	14	14	
Klaipėdos m. ap. teismas	9	9	
Šiaulių m. ap. teismas	4	4	
Panevėžio m. ap. teismas	5	5	
Druskininkų m. ap. teism.	1	1	
Palangos m. ap. teismas	1	1	
Visagino m. ap. teismas	1	1	
Akmenės r. ap. teismas	1	1	
Alytaus r. ap. teismas	3	3	
Anykščių r. ap. teismas	1	1	
Biržų r. apylinkės teismas	1	1	
Ignalinos r. ap. teismas	1	1	
Jonavos r. ap. teismas	2	2	
Joniškio r. ap. teismas	1	1	
Jurbarko r. ap. teismas	1	1	
Kaišiadorių r. ap. teismas	2	2	
Kauno r. ap. teismas	2	1	
Kėdainių r. ap. teismas	2	2	
Kelmės r. ap. teismas	1		
Klaipėdos r. ap. teismas	1	1	
Kretingos r. ap. teismas	1	1	
Kupiškio r. ap. teismas	1	1	
Lazdijų r. ap. teismas	1	1	
Marijampolės r. ap. teism.	3	3	
Mažeikių r. ap. teismas	2	1	konkursas 2005 m.
Molėtų r. ap. teismas	1		konkursas 2005 m.
Pakruojo r. ap. teismas	1	1	
Pasvalio r. ap. teismas	1	1	
Plungės r. ap. teismas	1	1	
Prienų r. ap. teismas	1	1	
Radviliškio r. ap. teismas	1	1	
Raseinių r. ap. teismas	1	1	
Rokiškio r. ap. teismas	1	1	
Skuodo r. ap. teismas	1	1	
Šalčininkų r. ap. teismas	1	1	
Šakių r. ap. teismas	1	1	
Šiaulių r. ap. teismas	2	1	konkursas 2005 m.
Šilalės r. ap. teismas	1	1	
Šilutės r. ap. teismas	2	2	
Širvintų r. ap. teismas	1	1	

Švenčionių r. ap. teismas	1	1	
Tauragės r. ap. teismas	2	2	
Telšių r. ap. teismas	2	2	
Trakų r. ap. teismas	2	2	
Ukmergės r. ap. teismas	2		konkursas 2005 m.
Utenos r. ap. teismas	2	2	
Varėnos r. ap. teismas	1	1	
Vilniaus r. ap. teismas	3	3	
Vilkaviškio r. ap. teismas	1	1	
Zarasų r. ap. teismas	1	1	
Vilniaus apyg. teismas	22	22	
Kauno apyg. teismas	16	16	
Klaipėdos apyg. teismas	10	10	
Šiaulių apyg. teismas	8	5	konkursas 2005 m.
Panevėžio apyg. teismas	7	7	
Vilniaus apyg. adm. teis.	11	12	
Kauno apyg. adm. teismas	3	3	
Klaipėdos apyg. adm. teis.	2	2	
Šiaulių apyg. adm. teismas	2	2	
Panevėžio apyg. adm. teis.	2	2	
Iš viso:	204	194	

5. TEISĖJŲ DARBO KRŪVIAI

Teisėjo darbo krūvis yra dydis, parodantis kiek bylų ir kitų supaprastintų procesinių dokumentų teisėjas išnagrinėja per mėnesį. Apylinkės teisme skaičiuojamas bendras darbo krūvis, kuris parodo kiek bylų (baudžiamųjų, civilinių ir administracinių) ir kitų supaprastintų procesinių dokumentų teisėjas išnagrinėja per mėnesį ir darbo krūvis nagrinėjant baudžiamąsias ir civilines bylas, parodantis kiek apylinkės teismo teisėjas išnagrinėja baudžiamųjų ir civilinių bylų per mėnesį.

Teisėjų darbo krūvis apylinkių teismuose pastoviai auga. Jei 2000 metais apylinkės teismo teisėjas išnagrinėjo 50,47 bylų ir procesinių dokumentų per mėnesį, tai 2004 metais – jau 70,63, t.y. darbo krūvis per penkis metus padidėjo 39,94 %.

Darbo krūvis nagrinėjant baudžiamąsias ir civilines bylas 2000 metais apylinkės teismuose buvo 30,22, 2004 metais išaugo iki 36,98, t.y. per minėtą laikotarpį padidėjo 22,36 %.

Apygardų teismuose nagrinėjant bylas I instancija, darbo krūvis kito įvairiai. 2000 metais jis buvo 2,94, 2001 išaugo iki 3,19, 2004 metais buvo 3,25. Per penkerius metus jis padidėjo 10,54 %.

2004 metais didžiausias darbo krūvis buvo Kėdainių raj. apylinkės teisme (138,66), Biržų raj. apylinkės teisme (124,27), Pakruojo raj. apylinkės teisme (104,09), mažiausias – Šiaulių raj. apylinkės teisme (39,11), Skuodo raj. apylinkės teisme (40,02) bei Molėtų raj. apylinkės teisme (43,34).

Darbo krūvis nagrinėjant baudžiamąsias ir civilines bylas 2004 metais didžiausias buvo Kėdainių raj. apylinkės teisme (85,18), Mažeikių raj. apylinkės teisme (67,85) ir Biržų raj. apylinkės teisme (65,51), mažiausias – Skuodo raj. apylinkės teisme (19,26), Varėnos raj. apylinkės teisme (23,67) bei Vilniaus m 3 apylinkės teisme (23,96).

Apeliacinės instancijos teismuose teisėjų darbo krūvis 2000 – 2004 metais kito nuo 14,46 iki 14,07, tačiau 2003 metais darbo krūvis buvo išaugęs iki 16,68 išnagrinėtų bylų per mėnesį. Per penkerių metų laikotarpį, teisėjų darbo krūvis sumažėjo 2,7 %. 2004 metais didžiausias darbo krūvis buvo Vilniaus apygardos teisme (18,62), mažiausias – Šiaulių apygardos teisme (10,61).

Administraciniuose teismuose teisėjų darbo krūvis per penkerius metus padidėjo 12,63 % – nuo 25,02 2000 metais iki 28,18 2004 metais.

Administraciniuose teismuose teisėjų darbo krūvis 2004 metais didžiausias buvo Panevėžio apygardos administraciniame teisme (32,48), mažiausias – Kauno apygardos administraciniame teisme (23,03).

Lietuvos Vyriausiajame administraciniame teisme darbo krūvis 2001 metais buvo 41,22, 2004 metais išaugo iki 47,48, t.y. padidėjo 15 %.

12 lentelė. Darbo krūviai miestų, rajonų apylinkių teismuose

Metai	Bendras darbo krūvis	Pokytis, %	Darbo krūvis nagrinėjant baudžiamąsias ir civilines bylas	Pokytis, %
2000	50,47		30,22	
2001	53,76	6,52	28,07	-7,11
2002	56,6	5,28	30,21	7,62
2003	61,46	8,59	30,58	1,22
2004	70,63	14,92	36,98	20,93

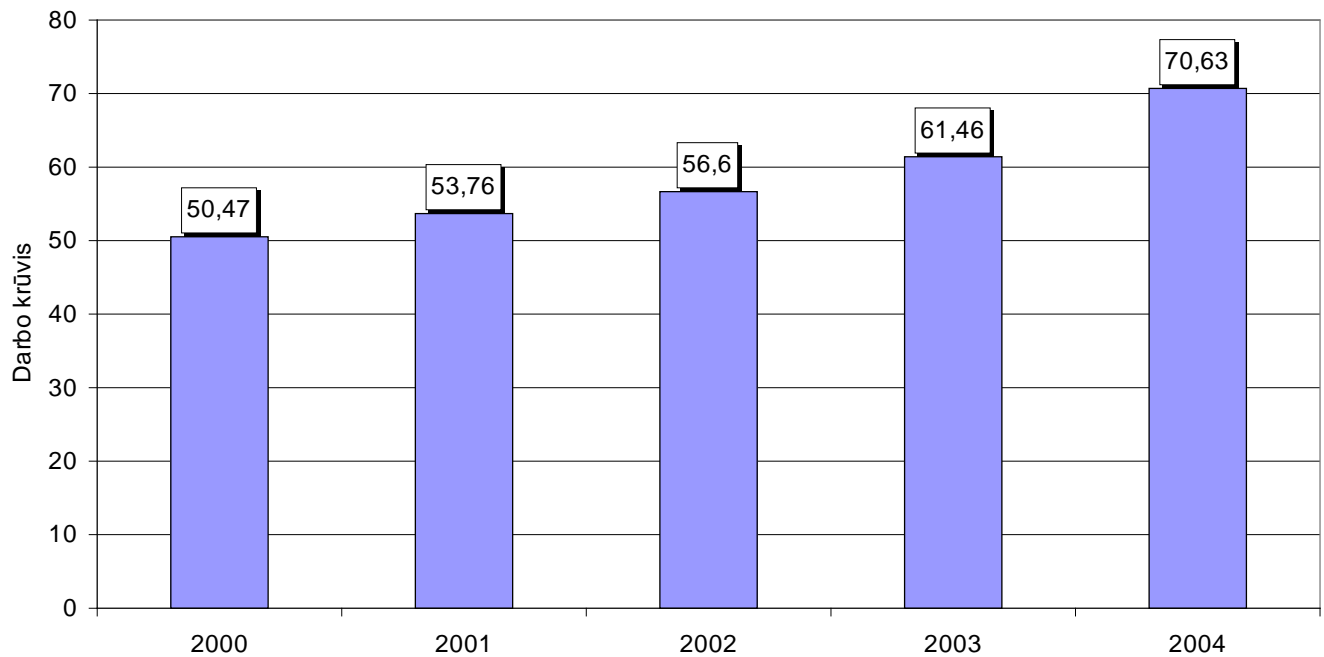
13 lentelė. Darbo krūviai apygardų ir Lietuvos apeliaciniame teisme

Metai	Darbo krūvis apygardų (I instancija) teismuose	Pokytis, %	Darbo krūvis apeliacinės instancijos teismuose	Pokytis, %
2000	2,94		14,46	
2001	3,19	8,5	14,68	1,52
2002	2,88	-9,72	13,18	-10,22
2003	2,85	-1,04	16,68	26,56
2004	3,25	14,04	14,07	-15,65

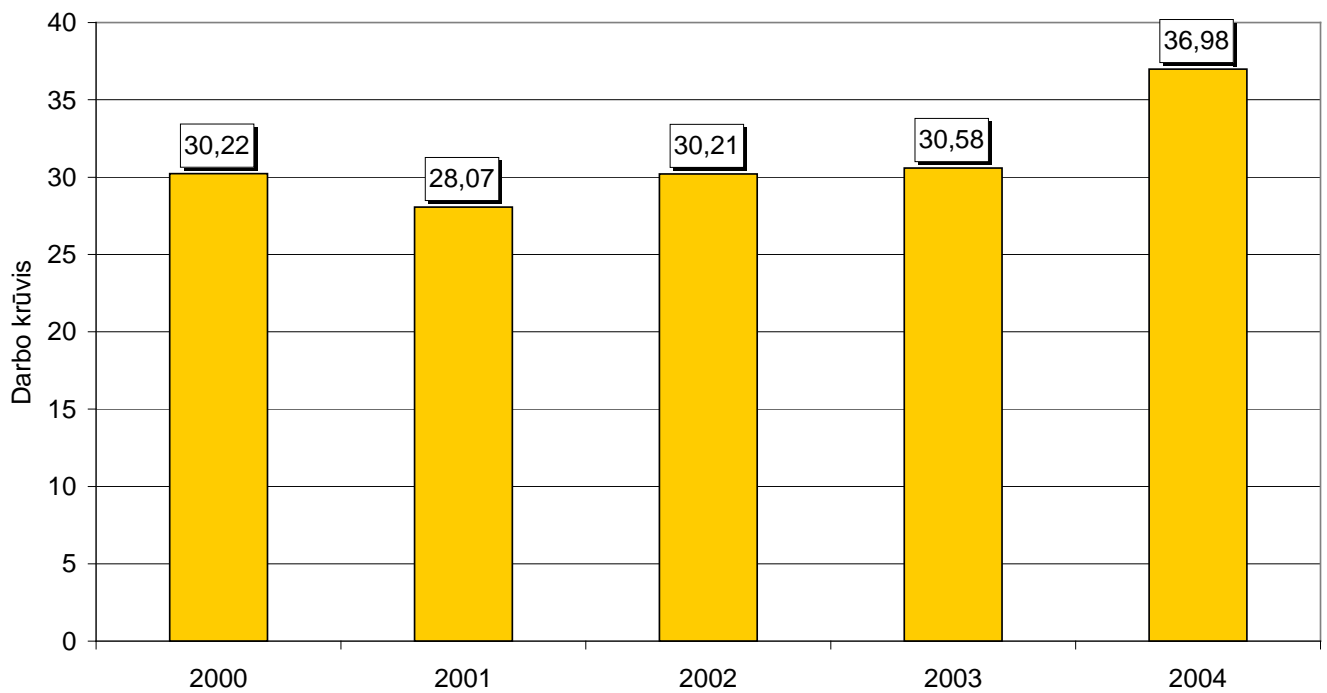
14 lentelė. Darbo krūviai administraciniuose teismuose

Metai	Darbo krūvis apygardų administraciniuose teismuose	Pokytis, %	Darbo krūvis Lietuvos Vyriausiajame administraciniame teisme	Pokytis, %
2000	25,02			
2001	24,2	-3,28	41,22	
2002	23,13	-4,42	34,66	-15,91
2003	26,75	15,65	54,03	55,89
2004	28,18	5,35	47,48	-12,12

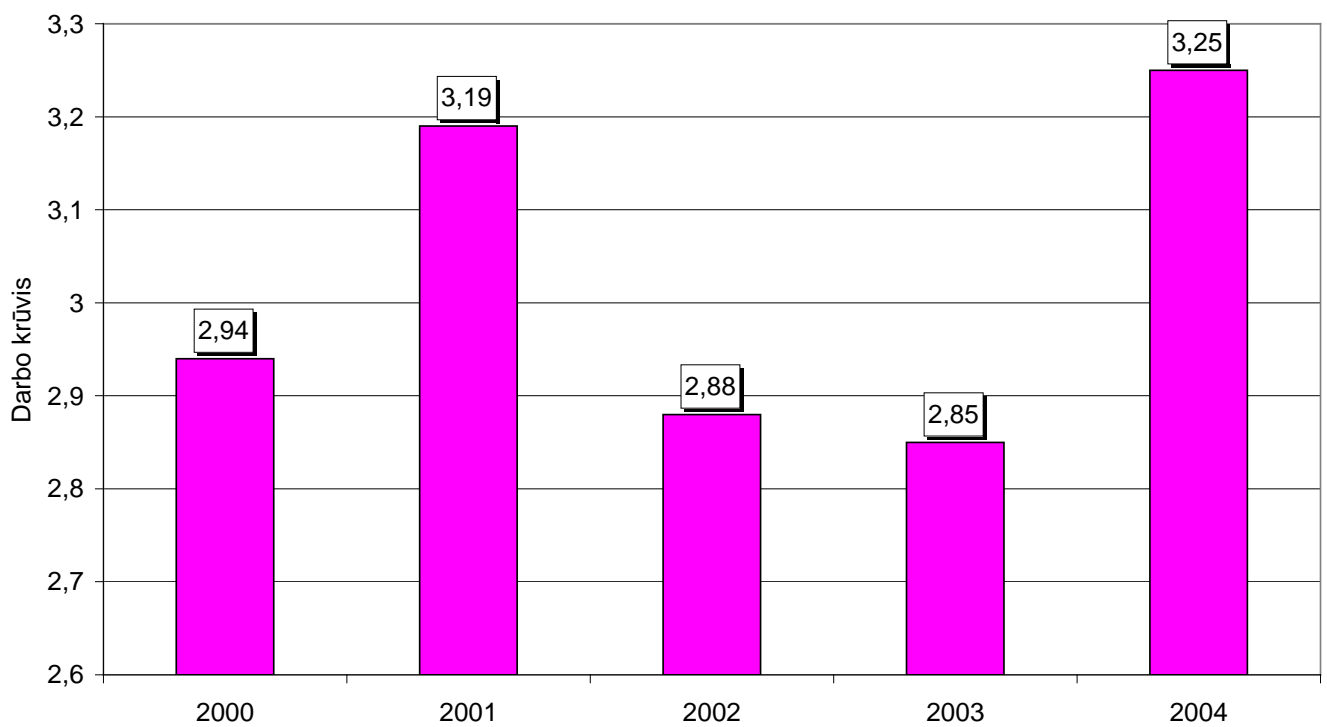
Darbo krūvis miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2000 – 2004 metais

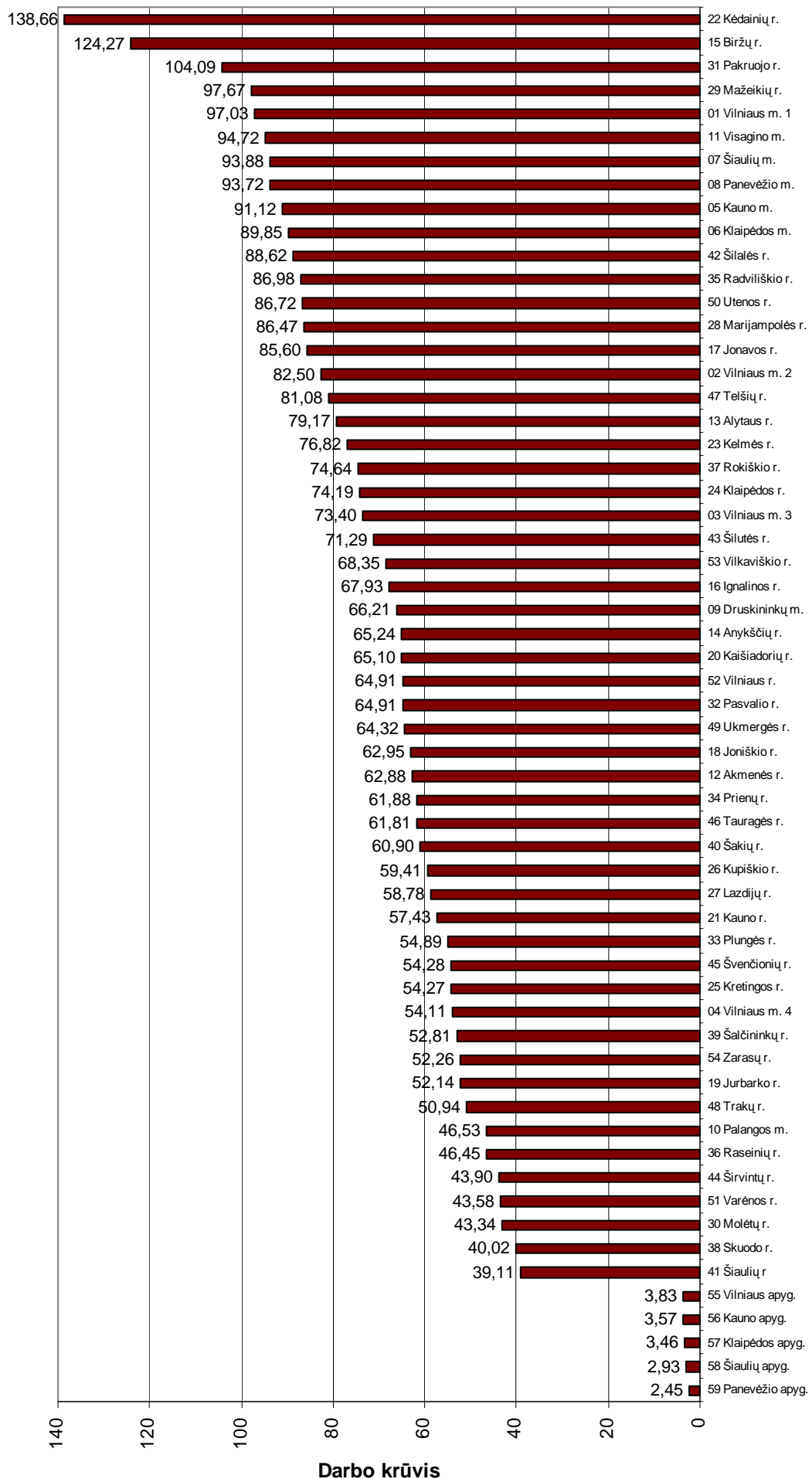
Darbo krūvis nagrinėjant baudžiamąsias ir civilines bylas miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2000 – 2004 metais

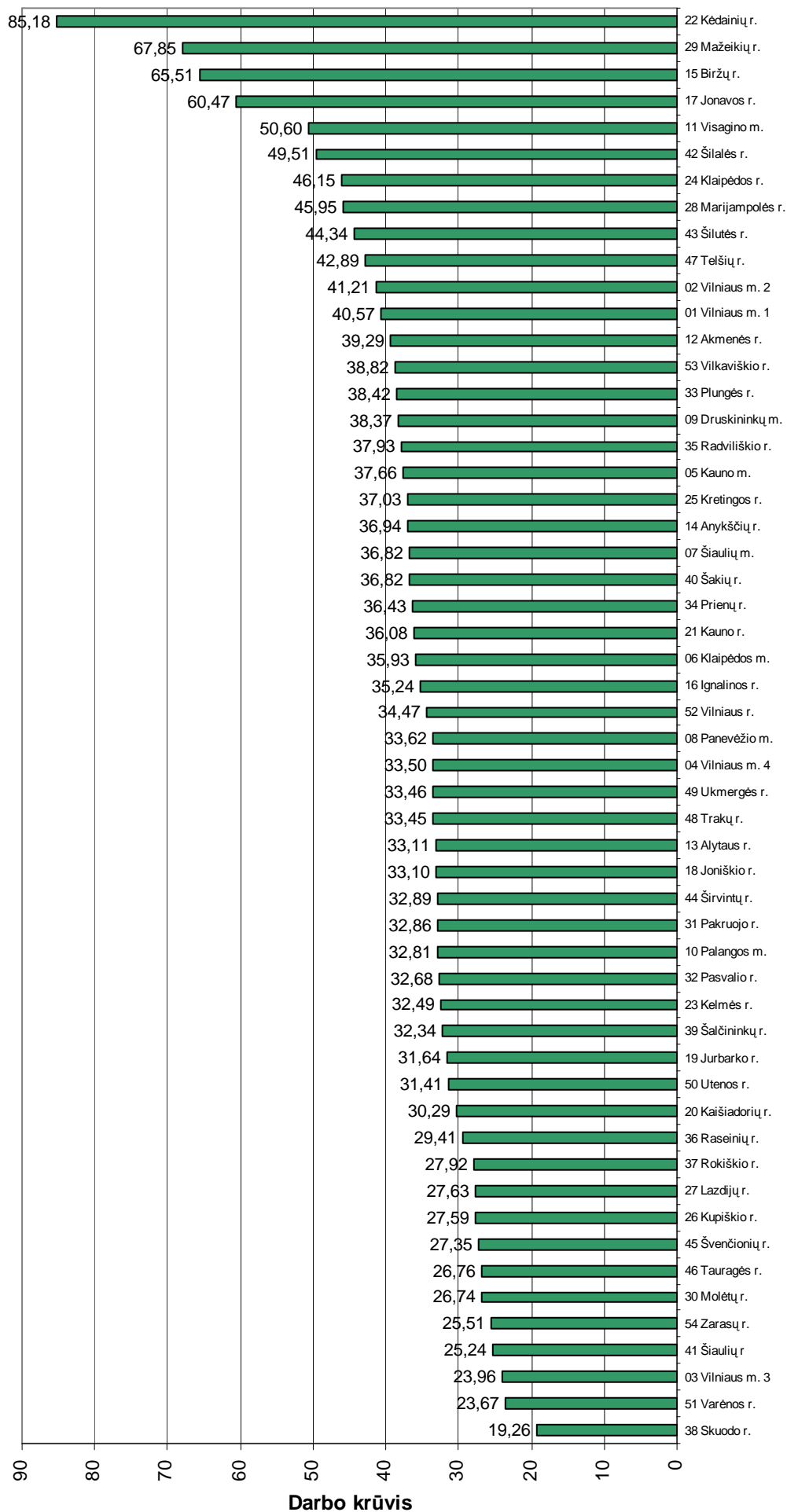
Darbo krūvis apygardų (I instancija) teismuose 2000 – 2004 metais

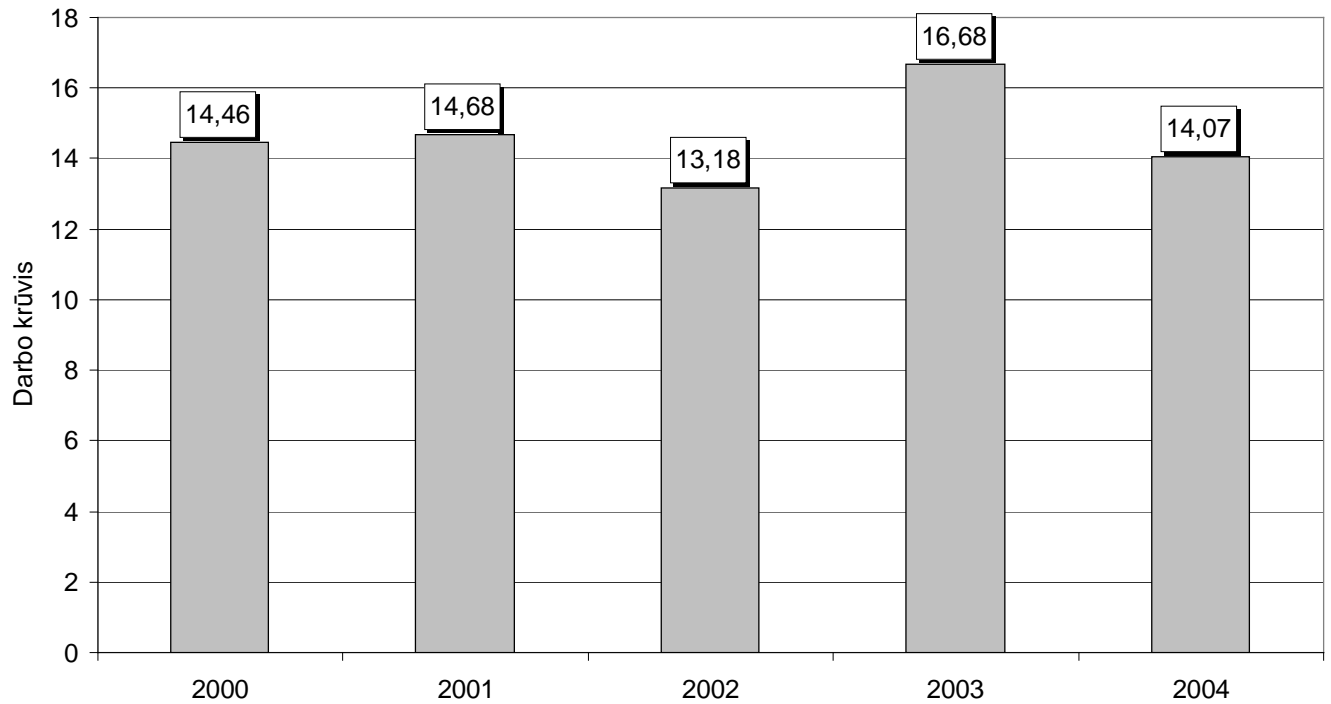
Darbo krūviai I instancijose teismuose 2004 metais

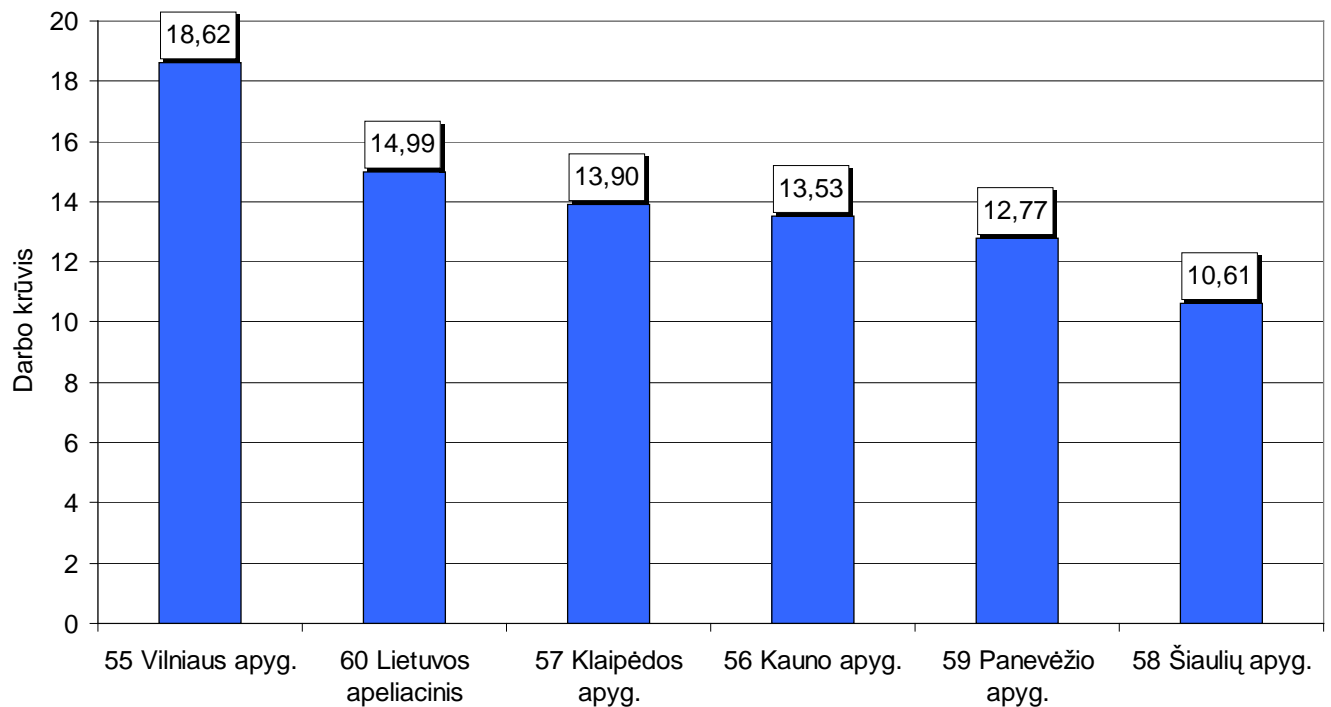
Darbo krūviai nagrinėjant baudžiamąsias ir civilines bylas miestų ir rajonų apylinkių teismuose 2004 metais

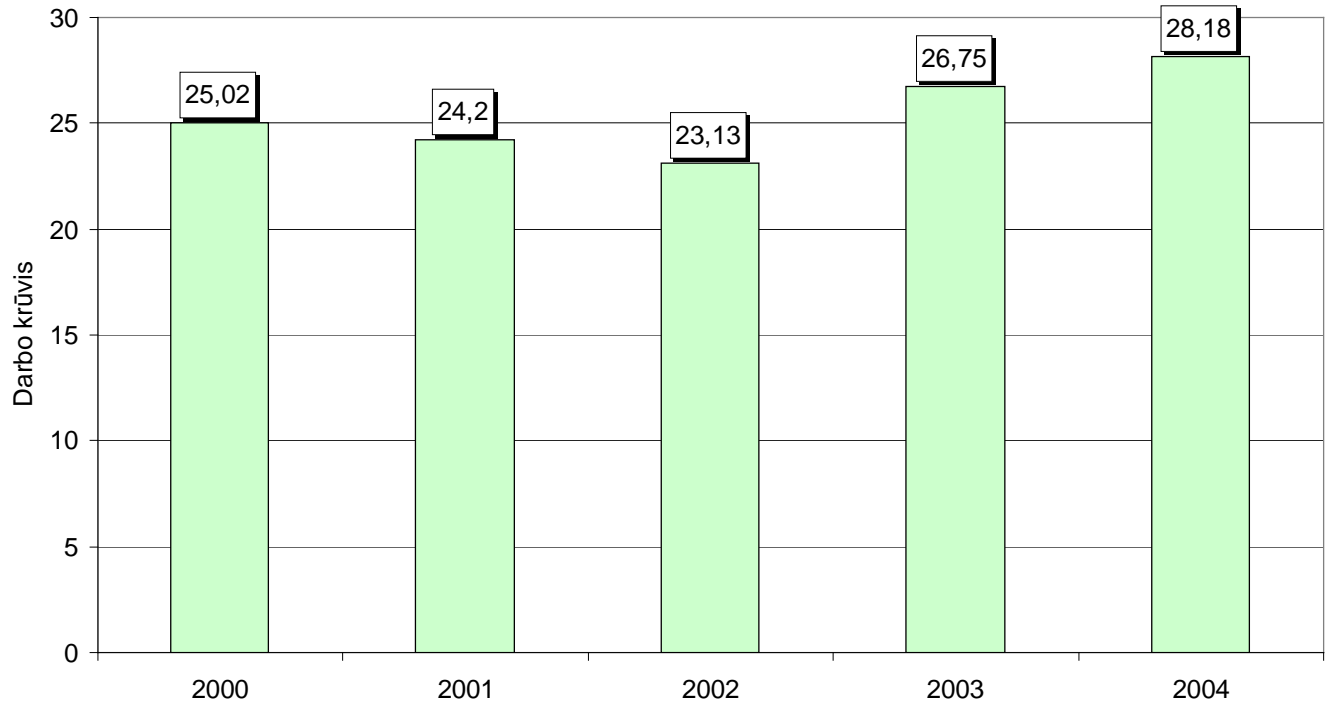
Darbo krūvis apeliacinės instancijos teismuose 2000 – 2004 metais

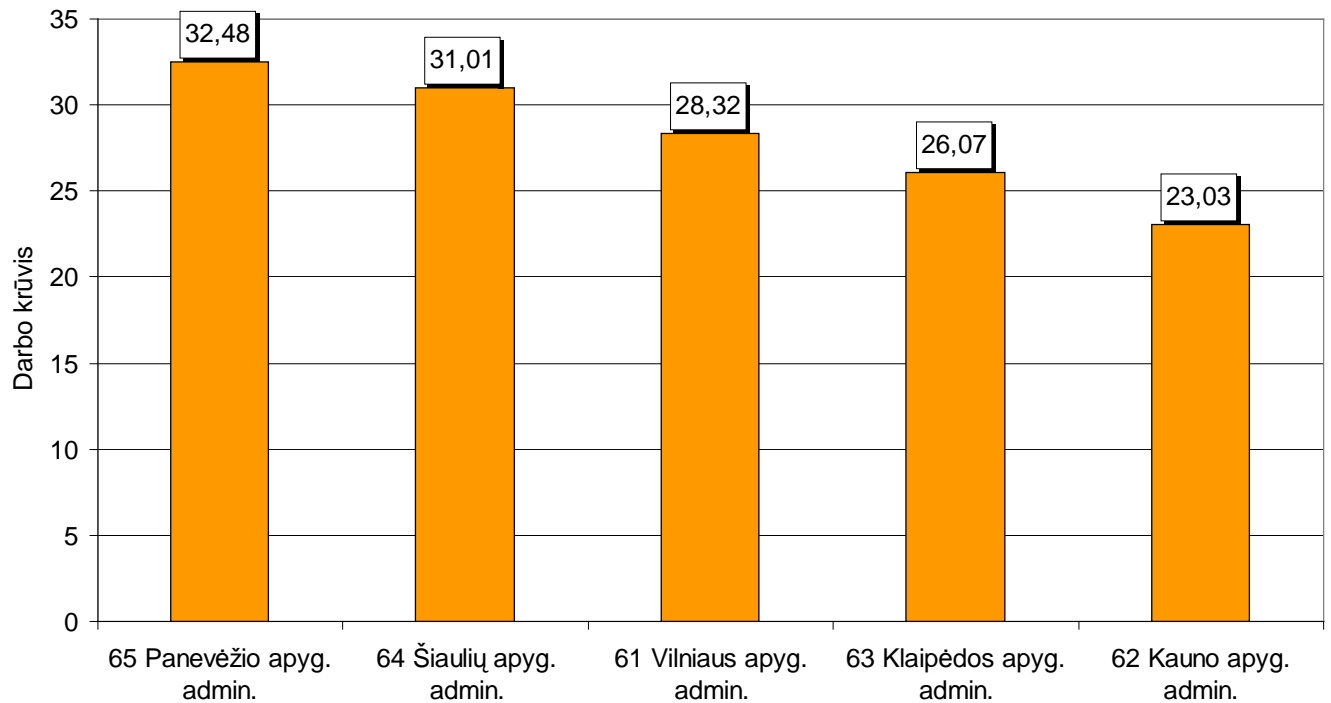
Darbo krūviai apeliacinės instancijos teismuose 2004 metais

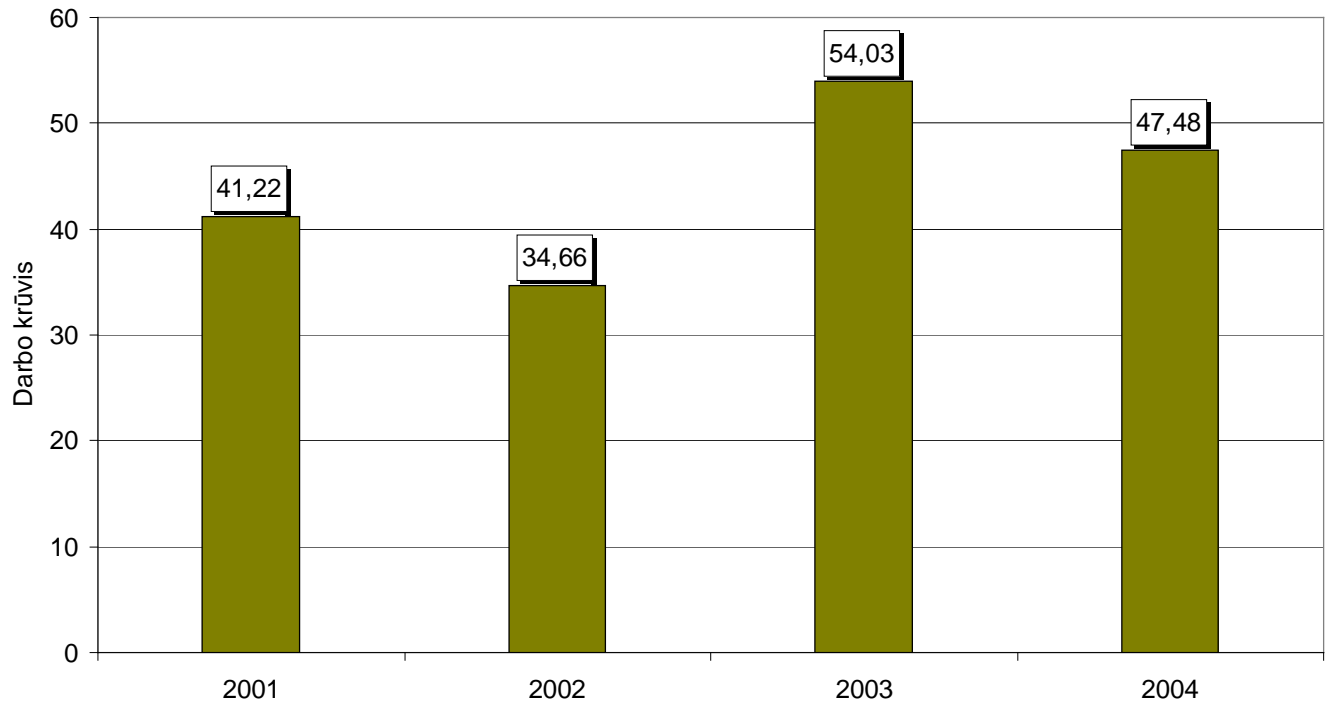

Darbo krūvis apygardų administraciniuose teismuose 2000 – 2004 metais

Darbo krūviai apygardų administraciniuose teismuose 2004 metais

Darbo krūvis Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme 2001 – 2004 metais

6. TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ VEIKLA

Teismų savivalda tai teisėjų ir teismų teisė ir reali galia pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus įstatymus savarankiškai, savo atsakomybe spręsti teismų veiklos klausimus. Teismų savivaldos sistemą sudaro Visuotinis teisėjų susirinkimas, Teismų taryba, Teisėjų garbės teismas. Teismų taryba ir Teisėjų garbės teismas už savo veiklą atskaitingi Visuotiniam teisėjų susirinkimui. Teismų savivaldos institucijų veiklą reglamentuoja Teismų įstatymas, kiti teisės aktai.

6.1. Visuotinio teisėjų susirinkimo veikla

Visuotinis teisėjų susirinkimas – aukščiausia teismų savivaldos institucija. Visuotiniame teisėjų susirinkime dalyvauja visi Lietuvos teisėjai.

Visuotinis teisėjų susirinkimas tvirtina Visuotinio teisėjų susirinkimo darbo reglamentą, Teisėjų etikos taisykles, renka ir atšaukia Teismų tarybos narius, kurie pagal pareigas nėra Teismų tarybos nariai. Išklauso Teismų tarybos, Teisėjų garbės teismo veiklos ataskaitą, svarsto ir sprendžia kitus teismų veiklos klausimus. Eilinis Visuotinis teisėjų susirinkimas šaukiamas ne rečiau kaip kartą per du metus.

Vadovaujantis Teismų įstatymo nuostatomis, eilinis Visuotinis teisėjų susirinkimas buvo sušauktas 2004 m. balandžio 16 d. Visuotinis teisėjų susirinkimas išklauė Teismų tarybos 2003 metų veiklos ataskaitą, kurią pateikė Teismų tarybos pirmininkas Vytautas Greičius (pridedama), Teisėjų garbės teismo veiklos ataskaitą, kurią pateikė Teisėjų garbės teismo pirmininkas Albinas Sirvydis, taip pat buvo išrinktas Teismų tarybos narys nuo Kauno apygardos teismo teritorijoje veikiančių apylinkių teismų bei aptarti aktualūs teismų veiklos klausimai.

Teismų tarybos pirmininko Vytauto Greičiaus kalba, pasakyta Visuotiniame teisėjų susirinkime (2004–04–16):

“Gerbiamieji svečiai,
Mielieji kolegos,

Šis visuotinis susirinkimas yra pirmasis, specialiai sušauktas išklaudyti teismų savivaldos institucijų darbo ataskaitų. Pagal Teismų įstatymą viena iš tokių yra Teismų taryba – vykdomoji teismų savivaldos institucija, užtikrinanti teismų ir teisėjų nepriklausomumą. Taigi Tarybos veiklos efektyvumas – tai teismų nepriklausomumo garantijų išvystymo kokybė. Kiek teismų taryba pajėgi atstovauti teismams tarp kitų valdžių ir visuomenėje, kiek sugeba organizuoti teismų savivaldos vykdomąją veiklą, kaip plačiai ir kiek pakankamai sugeba kelti aktualius teismų darbo klausimus, būtent tai atspindi Tarybos, kaip koordinuojančios, organizuojančios, taip pat ir kontroliuojančios teismų ir teisėjų veiklą institucijos, veiksmingumą.

Teismų taryba buvo suformuota 2002 m. gegužę ir pakeitė iki tol veikusią Teisėjų tarybą. Taigi ataskaitinis laikotarpis apimtų beveik dvejus metus. Ne tik išplėsta Teismų tarybos sudėtis, jos sudarymo principai, bet ir kompetencija, taip pat Tarybos ir jos sudaromų institucijų, darbo grupių veiklos principai atvėrė kur kas didesnes galimybes nei jos pirmtakui veikti efektyviau, skaidriau, atviriau. Kaip mums tai pavyko? Suprantama, tai, ką Taryba nuveikė, gali būti parodyta tik konkrečiais darbais. Plačią Tarybos veiklą apibūdinsiu pagal atskiras veiklos sritis.

Teismų tarybos veikla parengiant ir priimant svarbiausius teismų veiklos dokumentus startavo gana sėkmingai. Ataskaitinis laikotarpis yra pati Tarybos veiklos pradžia. Nuo to, kaip skubiai Taryba sugebės priimti svarbiausius aktus ir suformuoti atitinkamas struktūras, priklausė savivaldos reali veikla. Tai pareikalavo didelio organizacinio sumanumo, nes visi kuriamieji darbai turėjo vykti ne tik sparčiai, bet ir pačių teisėjų pastangomis. Klausimams Teismų tarybos posėdžiams rengti buvo sudaromos darbo grupės. Į jas buvo įjungiami visų grandžių teisėjai, teismų tarnautojai. Per ataskaitinį laikotarpį buvo sudaryta 16 darbo grupių, iš kurių 7 dar tebedirba. Darbo

grupių 14 parengtų klausimų jau svarstyti Tarybos posėdyje. Per nepilnus dvejus metus Taryba priėmė per 210 aktų, iš jų 102 bendraisiais, 108 – personaliniais klausimais.

Labai svarbu, kad jau pirmajame Tarybos posėdyje (2002 06 17) buvo patvirtinti esminiai dokumentai, suformuotos atitinkamos struktūros, sudarę pagrindą funkcionuoti vykdomajai savivaldos sistemai. Tai:

Teismų tarybos reglamentas, Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos nuostatai ir teisėjų egzamino programos, Teisėjų etikos ir drausmės komisijos nuostatai, Teisėjų garbės teismo nuostatai, Asmenų įrašymo į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas, taip pat į teisėjų karjeros siekiančiųjų registrą Tvarkos, Administravimo teismuose nuostatai, detalizavę Teismų įstatymo normas, Ilgalaikė ir metinė teisėjų mokymo programos, kartu aprobuojant ir metinės programos lėšas, Teisėjų sveikatos patikrinimo tvarka. Kai kurie šių dokumentų vėliau buvo keisti ir tobulinti.

Pirmajame Tarybos posėdyje neapsieita ir be aktualiausių finansinių klausimų svarstymo. Apsvarstyti teismų perspektyvinių investicinių programų projektai, 2003 metų biudžetų projektai, taip pat papildomų lėšų teismams skyrimo problema. Be to, patvirtinti Nacionalinės teismų administracijos ilgalaikių investicinių programų ir ateinančiųjų metų biudžeto projektai.

Kaip minėta, lygiagrečiai norminės bazės kūrimui išspręsta visų naujų struktūrų personalinė sudėtis: išrinkti renkamieji Tarybos vadovai, paskirti Egzamino komisijos, Garbės teismo, Etikos ir drausmės komisijos nariai ir pirmininkai, ir sudarytos galimybės pradėti darbą.

Tarybos darbo kryptingumas nuolat svarstant atitinkamų sričių klausimus suponuoja jos veiklos prioritetus. Tai būtų: teisėjų ir teismų personalo kadro politika, teismų darbo kokybė, teisėjų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas, socialiniai klausimai, teismų finansavimas ir materialinis aprūpinimas.

Kadro politika

Teisėjų ir teismų personalo kadro politika vykdyta įgyvendinant Tarybos konstitucinę funkciją patarti Respublikos Prezidentui teisėjų paskyrimo, atleidimo, perkėlimo, įgaliojimų pratęsimo klausimais, koreguojant darbo krūvius, tobulinant teisėjų pagalbinį aparatą, kai kuriomis kitomis kryptimis.

Bet kurio teismo sėkmingas darbas pirmiausia priklauso nuo kiekvieno teisėjo indėlio – pastangų ir objektyvių galimybių. O tai labai priklauso nuo darbo krūvio. Reikia pripažinti, kad tam tikrą laiką mažai skirta dėmesio racionaliai kadro politikai, kuri būtų orientuota į teisėjų darbo krūvių vienodinimą. Tiksliau – jos visai nebuvo. Todėl atsidurta tokioje situacijoje, kai apie 2002–uosius metus Kauno ir Klaipėdos miestų teismai objektyviai, t.y. dėl ypač didelių darbo krūvių, negalėjo tinkamai organizuoti savo darbo, negalėjo užtikrinti bylų išnagrinėjimo per protingą laiką. Ši disproporcija paskatino įvertinti visų Respublikos teismų darbo krūvius ir padaryti atitinkamas išvadas. Apibendrinusi susiklosčiusią situaciją, Teismų taryba inicijavo Prezidentui peržiūrėti ir spręsti klausimą dėl teisėjų skaičiaus nustatymo Vilniaus m. 3–iajame, Kauno m., Jonavos, Šakių, Kėdainių, Tauragės, Vilniaus, Kretingos rajonų apylinkės teismuose, Kauno, Klaipėdos apygardų teismuose, Vilniaus, Šiaulių, Panevėžio apygardų administraciniuose teismuose, Apeliaciniame teisme.

Taryba ir ateityje sieks teisėjų darbo krūvių proporcingumo ir laikysis nuomonės, kad tapačių teismų teisėjų darbo krūviai negali žymiai skirtis ir turi būti kiek galima vienodesni.

Į priekį juda ir naujojoje Teismų įstatymo redakcijoje įtvirtinto teisėjų padėjėjų klausimo sprendimas. Pastaruoju metu jis ypač aktualizuotas. Iš tiesų, dar rengiant naująją Teismų įstatymo redakciją, buvo pabrėžta, kad padėjėjų neturintys teisėjai priversti vykdyti nemažai funkcijų, kurios nereikalauja specialaus teisėjo pasirengimo. Siekiant realizuoti Teismų įstatymo 108 straipsnį, numatantį teisėjų padėjėjus, t.y. siekiant teisėjų augančio darbo krūvio problemas spręsti ne didinant teisėjų skaičių, o tinkamai paskirstant funkcijas tarp teisėjų ir teismo tarnautojų, sudarant prielaidas kvalifikuoto teisėjų korpuso formavimui ateityje, Teismų taryba ne kartą svarstė teisėjų padėjėjų etatų klausimą. Iš principo pritardama tokių etatų teismuose būtinumui ir matydama

tik finansavimo problemas, Taryba 2004 m. vasarį sudarė darbo grupę, kuri rekomendavo, kad miestų, rajonų apylinkės teismuose turėtų būti apie 300 teisėjų padėjėjų, taip pat preliminariai apskaičiavo lėšų poreikį šioms pareigybėms įvesti. Šių metų balandžio 2 d. posėdyje Taryba nutarimu pritarė darbo grupės rekomendacijoms ir kreipėsi į Vyriausybę dėl papildomų asignavimų teisėjų padėjėjų etatams įvesti. Tarybos požiūriu, negalima ir nebus apsiribota trimis šimtais teisėjų padėjėjų. Padėjėjų skaičių numatoma didinti etapais, atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes. Laipsniškai, per tam tikrą laikotarpį bus išspręsta ir ši problema.

Turiu pasakyti, kad tai, ar teisėjų padėjėjų etatų įvedimas prisidės prie efektyvesnio teismų darbo, priklausys ne nuo Teismų tarybos, o pirmiausia nuo to, kokie žmonės ateis dirbti padėjėjais. Noriu paprašyti visų teismų pirmininkų, kad jau iš pat pradžių, parenkant perspektyviausius asmenis teisėjų padėjėjais, būtų formuojamas atitinkamas požiūris į šią pareigybę. Manau, pritarėsite Tarybos požiūriui, kad teisėjo padėjėjo pareigos turi tapti būtinu etapu prieš tampant teisėju. Todėl yra galvojama net apie Teismų įstatymo pataisas, pagal kurias pretenduoti tapti teisėju galėtų tik asmuo, tam tikrą laiką dirbęs teisėjo padėjėju. Svarbiausia, kad tuo pačiu iš dalies būtų išspręsta ir teisėjų dalykinio pasirengimo, taigi teisėjų korpuso kvalifikacijos problema.

Kaip jau minėta, personaliniais klausimais Taryba priėmė 108 sprendimus. Daug dėmesio skirta teisėjų korpuso formavimui – patariant Respublikos Prezidentui dėl teisėjų, teismų pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų skyrimo, paaukštinimo, perkėlimo ir atleidimo iš pareigų.

Teismų taryba patarė Respublikos Prezidentui dėl 39 asmenų skyrimo į apylinkės teismo teisėjo pareigas pirmą kartą penkeriems metams. Iš jų Respublikos Prezidentas į apylinkės teismo teisėjo pareigas paskyrė 31 asmenį.

Buvo įvertinta 54 teisėjų, dirbusių teisėjais penkerius metus, tinkamumas toliau eiti šias pareigas. Respublikos Prezidentas 47 asmenis skyrė eiti teisėjo pareigas iki jiems sukaks 65 metai.

Teismų tarybai patarus Respublikos Prezidentas teisėjo įgaliojimus iki 70 metų pratęsė 4 aukštos kvalifikacijos teisėjams, 2 teisėjams, atsižvelgus į Tarybos siūlymą, pratęsti įgaliojimai, kol bus baigtos nagrinėti jų pradėtos bylos.

Teismų taryba patarė Respublikos Prezidentui dėl 18 teisėjų skyrimo teismų pirmininkais, 16 teisėjų skyrimo teismų pirmininkų pavaduotojais ar apygardų teismų skyrių pirmininkais. Pažymėtina, kad daugelis šių teismo pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyriaus pirmininkų į šias pareigas buvo patarta skirti antrai kadencijai.

Teismų įstatymo nustatyta tvarka Teismų tarybos patarimu 24 teisėjai paskirti dirbti į aukštesnės pakopos teismus, 23 teisėjai perkelti dirbti į kitus tos pačios pakopos teismus. Iš jų 4 – laikinai.

Teismų tarybai patarus Teismų įstatymo nustatyta tvarka iš teisėjo pareigų buvo atleista 18 teisėjų. Iš jų 8 teisėjai atleisti pasibaigus įgaliojimų laikui ar sulaukus pensinio amžiaus, 7 – savo noru, 3 teisėjai – savo poelgiu pažeminę teisėjo vardą.

Tam tikras teisėjų etatų korektyvas padiktavo ir įstatymų pataisos. Įsigaliojus naujam Baudžiamojo proceso kodeksui ir pradėjus veikti ikiteisminio tyrimo teisėjo institutui, ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijoms atlikti buvo būtina padidinti teisėjų skaičių kai kuriuose apylinkių teismuose. Respublikos Prezidentas, pritardamas Tarybos siūlymui, pakeitė teisėjų skaičių 29 apylinkės teismuose – įvesti 34 papildomi teisėjų etatai ikiteisminio tyrimo teisėjų įgaliojimams atlikti. Kartu nustatytas ir papildomas šių etatų finansavimas. Patvirtintas 71 ikiteisminio tyrimo teisėjo sąrašas.

Įvertinusi poreikį spręsti teisėjų darbo krūvių vienodinimo problemas, taip pat Kauno rajono, Elektrėnų ir jų apylinkių gyventojų pasiskirstymo, būklės ir dinamikos rodiklius, Taryba pritarė dėl naujo teismo Elektrėnuose įsteigimo. Planuota, kad apylinkės teismas Elektrėnų savivaldybėje bus įsteigtas nuo 2003 m. sausio 1 d. Tačiau nesant finansų ir kiek pasikeitus

demografinėi situacijai, kol kas galutinis sprendimas atidėtas. Įvertinus teismų statistiką, nepritarta siūlymui, atsižvelgiant į Respublikos teritorijos administracinius vienetus bei jų ribas, suderinti apygardų ir apskričių teritorijas ir įsteigti teismus, taip pat prokuratūras, advokatų kontorą Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Pagėgių, Rietavo, Neringos ir Birštono savivaldybių teritorijose.

Teismų darbo kokybė.

Poveikis teismų darbo kokybei darytas tiek organizacinėmis, tiek personalinėmis priemonėmis. Tai viena iš svarbiausių Tarybos veiklos kryptių. Jos nusakyti trumpai neįmanoma. Todėl tik pabrėšiu, kad Taryba neapsiribojo vien bendriausio pobūdžio teismų darbo rezultatų analize ir svarstymu, o, reikalui esant, nagrinėjo konkrečių teisėjų darbą. Tad teisėjų darbo svarstymai teismų vadovų iniciatyva ar pagal asmenų pareiškimus, kurių apie 400 vien Teismų tarybos pirmininkas praėjusiais metais pavedė nagrinėti administravimo tvarka, nėra formalūs. Dar priminsiu, kad šiuo metu dirba darbo grupė Teisėjų veiklos vertinimo sistemai sukurti. Tokia sistema leistų objektyviai ir visapusiškai įvertinti teisėjo darbą. Pirmieji šios grupės darbo rezultatai Taryboje jau svarstyti ir, pareiškus pastabas, gražinti tobulinti.

Ypač svarbiomis teismų darbo kokybei pripažintinos ir Teismų tarybos taikytos ir aprobuotos priemonės bylų nagrinėjimo organizavimo srityje:

Viena svarbiausių ir esančių nuolatiniame Tarybos dėmesio centre – kova su bylų nagrinėjimo vilkinimu, domėjimasis, kaip teismai laikosi proceso normų reikalavimų. Ši problema bandoma spręsti pirmiausia numatant principines organizacines priemones. Šalia tokių priemonių, kaip pastangos užtikrinti teisėjų tęstinį mokymą, normalizuoti darbo krūvius, sumažinti teisėjams nebūdingų funkcijų apimtį, pagerinti darbo sąlygas, buvo taikytas ir ilgiau nei 6 mėnesius nagrinėjamų bylų kontrolės sugriežtinimas. Atitinkamai pakeitus Administravimo teismuose nuostatus, siekta, kad vilkinimo kontrolė įgautų naują kokybę – kad ji taptų operatyvesnė, remtūsi vilkinimo priežasčių analize, kad teismo vadovų reakcija į bet koki vilkinimo faktą būtų greita ir efektyvi. Tuo tikslu pagal Tarybos aprobuotą tvarką nustatytas operatyvus informavimas apie tokias bylas, taip pat užsitęsusių nagrinėjimo priežasčių analizės mechanizmas. Labai svarbu, kad teismų pirmininkai žinotų tikrąją bylų nagrinėjimo terminų padėtį savo teisme, kad laiku teiktų informaciją Teismų administracijai, o ši laiku parengtą medžiagą Teismų tarybai. Atrodo, kad kol kas tai yra tas būdas „išjudinti“ vilkintojus. Būtų gerai, kad teismų pirmininkų šiai kontrolei nereikėtų raginti, kad jie būtų iniciatyvūs ir reiklūs bet kokiam aplaidumui. Abejingumo pačiuose teismuose niekada nekompensuos net ir pati tobuliausia Tarybos veikla.

Siekiant užtikrinti didelės apimties ir sudėtingų bylų nagrinėjimo operatyvumą, taip pat siekiant išvengti, kad teismuose tuo pačiu metu nebūtų nagrinėjamos didelės apimties ir sudėtingos bylos, kuriose dalyvauja tie patys asmenys, patvirtinta speciali teismo posėdžių koordinavimo tokiose bylose Tvarka. Turima pagrindo manyti, kad ši veikla, kurią koordinuoja Nacionalinė teismų administracija, bent jau iš dalies pasiteisino.

Siekiant gilinti teisėjų specializaciją, tokiu būdu užtikrinant atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo efektyvumą, 2004 m. sausio 16 d. nutarimu teismų pirmininkams pasiūlyta įvesti teisėjų specializaciją darbo byloms nagrinėti.

Kaip minėta, rengiantis naujojo BPK įgyvendinimui, aprobuotas ikiteisminio tyrimo teisėjų sąrašas, 2004 m. pradžioje šis sąrašas patvirtintas ir pateiktas teisėsaugos institucijoms.

Parengtos ir 2003 m. balandį patvirtintos rekomendacijos dėl Bylos kopijų ir išrašų darymo tvarkos, taip pat rekomendacijos Dėl nukentėjusiųjų ir civilinių ieškovų informavimo apie procesą per spaudą tvarkos.

Gerokai pasistūmėta ir tvarkant teismų aparato reikalus:

Siekiant suvienodinti teismų personalo vadybos reikalus, jau 2002 m. rugsėjo–spalio mėnesiais patvirtintos Tipinės apylinkės ir apygardų teismų struktūros, Teismų valstybės tarnautojų tipinis pareigybių sąrašas ir aprašymai;

2003 m. vasario mėn. pritarta tarybos sudarytos komisijos parengtiems įstatymo, nustatančio valstybės tarnautojų suvienodintų pareigybių sąrašą, pakeitimams ir papildymams. Jais

siekta nustatyti konkurencingus, palyginus su kitomis valstybės institucijomis, teismuose dirbančių valstybės tarnautojų atlyginimus ir tokiu būdu išlaikyti bei pritraukti į teismų aparatą aukštos kvalifikacijos darbuotojus. Klausimas išspręstas iš dalies, tačiau problemų vis dar yra.

Įgyvendintos ir tam tikros teismų vidaus raštvedybos ir proceso dokumentacijos srityje apimančios priemonės:

sureguliuota ir praktiškai įdiegta įslaptintos informacijos teismuose apsauga;

sudaryta darbo grupė parengti Tvarkos, pagal kurią teisėjai susipažintų su įslaptinta informacija, projektą. Teismų taryba projektui nepritarė. Išreikšta nuomonė, kad tokiu atveju reikia papildyti Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą. Buvo du kartus pateikti šio įstatymo tobulinimo projektai, tačiau Seimo pritarimo kol kas nesulaukta.

2003 m. antrojoje pusėje parengti, Tarybos aprobuoti ir jau teismams platinami naujos formos civilinio ir baudžiamojo proceso dokumentų (blankų) pavydžiai;

šiais metais sudaryta darbo grupė parengti susipažinimo su apygardų ir apylinkių teismuose išnagrinėtomis bylomis tvarkos pataisas, būtinas įsigaliojus naujiesiems teismo proceso kodeksams.

Mokymas ir kvalifikacijos kėlimas.

Galima konstatuoti, kad pastaraisiais metais teisėjų mokymo organizavimo srityje pasistūmėta į priekį. Šalia jau minėtų pirmajame Tarybos posėdyje patvirtintų ilgalaikių teisėjų mokymo programų ir kasmet tvirtinamų metinių mokymo programų ir seminarų grafiku, 2003 m. pradžioje parengta ir aprobuota teisėjų mokymo organizavimo tvarka ir įgytų žinių patikrinimo taisyklės. Diferencijuotos mokymo formos nustatant įvadinį mokymą ir privalomąjį kvalifikacijos kėlimą, t.y. mokymas diferencijuotas ne tik zoniniu, bet ir kvalifikaciniu pagrindu, sunorminti šių mokymo formų taikymo pagrindai ir turinys, įgytų žinių patikrinimo tvarka. Tokiu būdu užtikrintas tęstinio mokymo organizavimas. Šiuo metu mokymas vykdomas būtent pagal šią tvarką.

Metų pabaigoje, atkreipus dėmesį į būtinumą užtikrinti tęstinį ir dar intensyvesnį teisėjų mokymą, ir ypač dėl narystės Europos Sąjungoje, sudaryta darbo grupė kompleksiškai įvertinti teisėjų mokymo organizavimą. Darbo grupės išvadoje iškeltas būtinumas stiprinti teisėjų mokymo materialinę–techninę bazę, užtikrinti mokymo finansavimą, dėl kurio stygiaus mokymas gali net nutrūkti. Dėl šių reikmių finansavimo papildomai kreiptasi į Vyriausybę.

Kol kas nėra atsakymo į klausimą, dėl kurio Taryba ne kartą yra pasisakiusi. Pasitvirtina prognozės dėl mokymo kuravimo ydingo sutelkimo kelių institucijų rankose. Ne kartą esu kėlęs klausimą, ar racionalu teisėjų mokymą pavesti Teismų tarybai ir Teisingumo ministerijai? Ar toks organizacinis dvilypumas nesukelia problemų, stokojant visokeriopos koordinacijos? Nacionalinė teismų administracija, Teismų tarybai pavedus, kaip vieną iš savo veiklos prioritetinių kryptių turėtų laikyti būtent mokymo organizavimą. Kartu svarstyti ir tai, ar turimos lėšos naudojamos efektyviai, ar čia nėra rezervų.

Teismų darbo viešumas.

Atsižvelgus į visuomenės negatyvias teismų veiklos vertinimo tendencijas, pripažįstant būtinybę ieškoti naujų informavimo apie teismų veiklą formų ir būdų, sudaryta darbo grupė, kuri parengė išvadas, kaip būtų tikslingiausia ir racionaliausia pateikti visuomenei informaciją apie teismų veiklą. Tuo pirmiausia buvo siekiama teismų darbo atvirumo ir skaidrumo, taip pat užkirsti kelią izoliacijos apraiškoms ar jų regimybės, užtikrinti ryšių su visuomene plėtotę, kartu didinti pasitikėjimą teismine valdžia. Parengtas dokumentas ir jo pagrindu priimtas Tarybos nutarimas „Dėl visuomenės informavimo apie teismų veiklą priemonių“ tapo svarbia medžiaga, orientuojančia teismų vadovus informacinei veiklai, nubrėžusia pačius artimiausius ir ateities uždavinius šioje srityje. Aptartos ir patvirtintos šiuo metu racionaliausios teismų santykių su visuomene, informavimo priemonėmis formos, kai kurios iš jų jau įdiegtos:

teismų administracija parengė ir platina informacinio švietėjiško pobūdžio leidinėlį apie apylinkių, apygardų teismų veiklą;

aprobuotas būtinumas kiekviename teisme turėti spaudos atstovus ar jų funkcijas pavesti kuriam kitam tarnautojui;

grįžta prie galimybės rengti spaudos konferencijas, kuriose galėtų būti profesionaliai komentuojami rezonansinių bylų sprendimų motyvai;

svarstytos galimybės koreguoti teisėjų mokymo programas taip, kad teisėjų mokymas apimtų ir teisėjų bendravimo su visuomene, informavimo priemonėmis įgūdžių formavimą (kol kas apsiribota mokymo programos teismo personalui, kuris bendrautų su žiniasklaida, piliečiais, parengimu. Tai pavesta padaryti darbo grupei, į kurią įeina ir jau nemažą patirtį šioje srityje turintys teismų atstovai spaudai);

svarstyta ir pavesta Teismų administracijai užtikrinti, kad tie teismai, kurie neturi savo interneto tinklalapių, visuomenei būtiniausią ir svarbią informaciją skelbtų Teismų administracijos tinklalapyje, o šiai pasiūlyta sudaryti sutartis dėl tokios informacijos platinimo kituose viešuosiuose interneto portaluose, o dėl svarbiausios perdavimo – naujienų agentūroms;

diskutuota ir galimybė atnaujinti piliečių priėmimo teismuose praktiką, nepriklausomai nuo šios formos pasiūlyta visuose teismuose paskirti valstybės tarnautojus, atsakingus už piliečių priėmimą, ir informacijos, nesusijusios su konkrečia nagrinėjama byla, suteikimą (tai jau turi būti padaryta);

jau turima patirties teikti visuomenei viešus komunikatus apie teismų darbą. Praėjusiais metais spaudos konferenciją šiuo klausimu surengė ir bendriausią statistikos informaciją pateikė Tarybos narys Aloyzas Sakalas. Šiomet pateikta jau išsami (ir ne tik statistinė, bet ir probleminė) visų Respublikos teismų darbo 2003 metais apžvalga. Su ja supažindinta visuomenė, Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas. Tai bus daroma sistemingai. Būtų tikslinga, kad panašias apžvalgas, kurios būtų išsamios ir informatyvios, o „ne dėl paukščiuko“, vienokia ar kitokia, tačiau kuo prieinamesne, forma savo rajonų gyventojams pateiktų visi, o ne tik aukščiausiųjų grandžių teismai. Na, o šių metų apžvalgos paskelbtos ne tik jas parengusių teismų, bet ir viešuose interneto tinklalapiuose.

Labai svarbu, kad buvo paliestas ir teismo veiklos viešumas – atkreiptas dėmesys apie būtinumą parengti naujas su naujaisiais BPK ir CPK suderintas susipažinimo su išnagrinėtomis bylomis teismuose tvarkas. Tokių tvarkų projektai jau parengti ir laukia derinimo procedūros.

Taryba buvo iškėlus ir savo nutarimu 2003 m. spalį patvirtinusi iniciatyvą įsteigti, leisti ir platinti periodinį leidinį, skirtą informuoti visuomenę apie teismų ir Teismų savivaldos institucijų veiklą. Deja, Seimui netenkinus Tarybos prašymo skirti šiam tikslui finansavimą, iniciatyva nerealizuota, reikia tikėtis, kad laikinai. Tiesa, sukurti ir vis tobulėja informatyvumo, informacijos pateikimo operatyvumo prasme teismų, taip pat Teismų administracijos interneto tinklalapiai, kurie iš dalies kompensuoja tokio specialaus leidinio nebuvimą.

Socialiniai klausimai.

Taryba sprendė ir teisėjų socialinių garantijų reikalus, priimti keli svarbūs nutarimai.

2003 m. kilo būtinybė aiškintis kai kuriuos klausimus, susijusius su priedo teisėjams už išstarnautą laiką mokėjimu. Juolab kad Respublikos teismuose buvo nusistovėjusi skirtinga šio priedo mokėjimo praktika – priedas mokėtas ne visuose teismuose. Tarybai talkinęs Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyrius pateikė išvadą dėl tokio priedo mokėjimo pagrindo, darbo stažo, reikalingo tokiam priedui gauti, skaičiavimo, kitų aspektų. Šiuo metu priedas už išstarnautą laiką dėl ribotų finansinių galimybių nemokamas visiems teisė į jį turintiems teisėjams. Problemos neliks, jei bus patenkinti teismų prašomi biudžetiniai asignavimai, apskaičiuoti atsižvelgiant į čia aptariamą reikmes. Turiu pasakyti, kad Taryba deda nemažai pastangų, kad tokie asignavimai būtų skirti.

Visiško aiškumo teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimo srityje suteikė išvada, kurią parengė nuo 2003 m. lapkričio dirbanti darbo grupė. Ji parengė išsamią teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimo metodiką, kuriai šių metų balandžio 2 d. posėdyje Teismų taryba pritarė. Metodika apima visas galimas išmokas teisėjams, jų apskaičiavimo ir mokėjimo principus bei tvarką, parengtus remiantis galiojančiais teisės aktais.

2004 m. vasario 20 d. nutarimu sudaryta darbo grupė Dėl Respublikos teismams priklausančio butų fondo tolimesnio tvarkymo praktikos suvienodinimo. Grupė parengė išvadą, kurioje išdėstė, kaip turėtų ir galėtų būti panaudojami ar perleidžiami teisėjų nuosavybės šio fondo butai, į dalį kurių, beje, teisėjai yra investavę savo lėšų įsigydami ar pagerindami juos. Teismų taryba šių metų balandžio 2 d. nutarimu išvadai pritarė, taip pat ir tvarkai, pagal kurią iniciatyva sprendžiant žinybinių butų reikalus perduota teismų, kurių žinioje yra tokių butų, pirmininkams.

Finansiniai klausimai.

Natūralu, kad esant deficitiniam teismų finansavimui, ši sritis – viena iš svarbiausių ir daug laiko reikalaujančių Tarybos veiklos barų. Būtinai nuolatinis ir nuoseklus darbas analizuojant realią teismų finansinę situaciją, skubiai reaguojant į kintančius poreikius, kuriuos, ne paslaptis, nepaprasta derinti ir nustatyti jų prioritetus turimo finansavimo ribose. Todėl pradėti šaukti atskiri specialūs posėdžiai teismų finansiniams reikalams nagrinėti.

Pačia bendriausia prasme Taryba koordinuoja ilgalaikį ir einamąjį asignavimų planavimą. Tai – metinių ir pusmetinių biudžetinių lėšų svarstymo ir koregavimo klausimai, jų aprobavimas, siūlymų Vyriausybei teikimas. Greta Taryba vykde ir aprobacinius perspektyvinių investicinių projektų darbus. Tam, kad ši plati ir didelio darbo reikalaujanti sritis būtų nuolat kontroliuojama, taip pat siekiant kuo objektyvesnio lėšų paskirstymo tarp teismų, 2003 m. gegužę sudaryta nuolatinė 13 asmenų darbo grupė teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti. Joje atstovaujama visų apygardų apylinkės ir apygardų teismams – tiek bendrosios kompetencijos, tiek administraciniams. Praktika parodė, kad finansinių klausimų, ir ypač skirstant papildomas lėšas teismams, pirminis nagrinėjimas ir svarstymas šioje darbo grupėje leido Teismų tarybai į finansines problemas pažvelgti giliau ir išsamiau. Taryba, sprendama ir koordinuodama finansinius reikalus, stengiasi kiek įmanoma labiau panaudoti Tarybos narių – valdžios institucijų atstovų – autoritetą, galimybes ir įtaką. Tačiau visiškai pagrįsti pageidavimai, kad svarstant teismų finansines reikmes aukščiausiu lygmeniu, ypač – biudžetinių asignavimų projektus Vyriausybėje ir Seime, jų atstovavimas būtų efektyvesnis.

Konkrečiai kalbant, ataskaitiniais metais:

aprobuoti ir pateikti Vyriausybei pasiūlymai dėl 2003–2005 metų teismų investicinių programų, taip pat kiek pakeistas Teisingumo ministerijos parengtas teismų investicijų 2004–2006 m. programos projektas, atitinkamais metais svarstyti ir aprobavus Vyriausybei teikti apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų biudžetų projektai, tvirtinti Nacionalinės teismų administracijos biudžetų ir investicinių programų projektai;

2002 m. patvirtinti du Nacionalinės teismų administracijos 2003–2005 metų investicinių programų projektai. Tokie projektai 2004–2006 metams išplėsti papildomomis programomis. Administracija 2004 m. vykdys 4 programas: teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas, teismų centralizuotas aprūpinimas, teisėjų pensinis aprūpinimas, teismų informacinės sistemos aptarnavimas;

aprobuoti Teisingumo ministerijos, Lietuvos ir Švedijos Nacionalinių teismų administracijų atstovų parengti Strateginiai sprendimai vykdant PHARE lėšomis finansuojamo projekto „Lietuvos teismų gebėjimų stiprinimas“ investicinę dalį. Pagal ją teismams perkama kompiuterinė technika ir tinklai, programos ir jų įdiegimas, įskaitant ir atsakingų darbuotojų kiekviename teisme apmokymą;

2003 metais antrasis prioritetas, atitinkamai pakeičiant kitų investicinių projektų prioritetiškumą, suteiktas Vilniaus miesto teismų, Vyriausiojo administracinio teismo, Klaipėdos miesto teismo pastatams. Šiais metais prioritetų sąrašas papildytas – 2004 m. kovą Teismų taryba iškelė, o balandžio pradžioje jau apsvartė Joniškio rajono apylinkės teismo darbo sąlygų gerinimo klausimą;

Nacionalinė teismų administracija įvertino ir pateikė Tarybai visų Respublikos teismų patalpų techninės būklės bei pritaikymo teismo funkcijoms vykdyti analizę. Taigi yra visa informacija, kokiomis sąlygomis dirba teisėjai, ir galima orientuotis dėl patalpų remonto, darbo

sąlygų gerinimo eiliškumo, aišku, kiek tai leidžia finansavimas. Kaip matyti iš šios ataskaitos, finansavimas, jo padidinimas – nuolatinis Tarybos rūpestis, reikalaujantis ypatingo dėmesio;

2003 m. balandį darbo grupė įvertino lėšų poreikį priemonėms, kurios sudarytų sąlygas teismams sklandžiai taikyti naujuosius kodeksus: CPK, BK, BPK, Bausmių vykdymo kodeksą. Vien 2003 m. II pusmečiui Vyriausybės buvo prašoma teismams papildomai skirti apie 6 mln. Lt, skirta kiek daugiau nei 3 mln.; šiems metams iš kodeksų įgyvendinimui prašytų daugiau nei 11 mln. Lt, skirta 5.5 mln. Lt;

Ne kartą svarstyti ir teikti, o tiksliau būtų pasakyti – nuolat svarstomi ir teikiami siūlymai Vyriausybei dėl papildomų lėšų teismams poreikio. Kiek į šiuos siūlymus atsižvelgiama, kitas klausimas. Štai viena paskutiniųjų kompleksinių išvadų, kurią parengė 2003 m. gegužę sudaryta darbo grupė, apima detalią apylinkių, apygardų ir apygardų administracinių teismų finansinių reikmių analizę. Joje įvertintos pačios svarbiausios šiandienos finansinės reikmės: naujųjų kodeksų įgyvendinimui, darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, darbams, prekėms ir paslaugoms įsigyti, teismų kreditoriniam išskolinimui padengti, teisėjų padėjėjų etatų įvedimui. Šiems finansiniams poreikiams Teismų taryba pritarė paskutiniajame, balandžio 2 d., posėdyje ir kreipėsi į Vyriausybę su atitinkamais siūlymais.

Gerbiamieji kolegos, pateikiau Tarybos veiklos ataskaitą. Nuveikta nemažai ir, manau, pritarсите, kad padarytas geras startas. Suprantama, visada lieka tam tikrų neišnaudotų rezervų, visada galima rasti darbų, kurie galėjo būti padaryti geriau. Visa tai bandysime toliau aiškintis kartu su nuo praėjusių metų rugpjūčio mėnesio dirbančia darbo grupe „Dėl problemų, kylančių teismų sistemos veikloje“. Šiandien jau aišku, kad reikia kur kas daugiau dėmesio skirti Tarybos nutarimų vykdymo kontrolei, nes kai kurie iš jų lieka neįvykdyti. Kaip gerinti Tarybos veiklą, bus aptariama ir artimiausiame Tarybos posėdyje.

Šiandien noriu padėkoti visiems kolegoms, kurie dalyvavo realizuojant Teismų tarybos nutarimus, kurie geranoriškai ir aktyviai, dažniausiai derindami šią veiklą su tiesioginėmis pilno krūvio teisėjo pareigomis, prisidėjo prie visų mūsų reikalų tvarkymo, visiems, kurie dalyvavo darbo grupių veikloje, rengė išvadas, gilinosi į visiems mums svarbias problemas. Dar kartą nuoširdus ačiū visiems Jums.”

6.2. Teismų tarybos veikla

Teismų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, užtikrinanti teismų ir teisėjų nepriklausomumą. Teismų tarybą sudaro 24 nariai:

1) pagal pareigas – Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, Apeliacinio teismo pirmininkas, Vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas, Respublikos Prezidento įgaliotas atstovas, Seimo Pirmininko įgaliotas atstovas, Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas ar jo pavaduotojas, Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas ar jo pavaduotojas, teisingumo ministras ar jo įgaliotas viceministras ir finansų ministras ar jo įgaliotas viceministras;

2) Visuotiniame teisėjų susirinkime išrinkti teisėjai: vienas – nuo Aukščiausiojo Teismo, vienas – nuo Apeliacinio teismo, vienas – nuo Vyriausiojo administracinio teismo, po vieną – iš penkių apygardų teismų teisėjų, po vieną – iš kiekvieno apygardos teismo teritorijoje esančių apylinkių teismų teisėjų, vienas – nuo visų apygardų administracinių teismų. Teisėjų kandidatūras Visuotiniame teisėjų susirinkime iškelia atitinkamų teismų atstovai;

3) daugiausiai teisėjų vienijančios teisėjų visuomeninės organizacijos išrinktas teisėjas.

Teismų tarybos pirmininku pagal pareigas yra Aukščiausiojo Teismo pirmininkas.

Vykdydama Teismų įstatymo jai priskirtas funkcijas, Teismų taryba 2004 metais sušaukė 17 posėdžių, kuriuose priėmė 143 Teismų tarybos nutarimus. Iš jų:

Dėl teismų administracinės veiklos bei organizacinio darbo tobulinimo priimti 23 nutarimai.

2004–01–16 nutarimas Nr. 176 „Dėl baudžiamojo proceso dokumentų (blankų) pavyzdžių aprobavimo.“

2004–01–16 nutarimas Nr. 181 „Dėl teisėjų specializacijos darbo byloms nagrinėti įvedimo“.

2004–02–06 nutarimas Nr. 189 „Dėl pritarimo ikiteisminio tyrimo teisėjų sąrašui“.

2004–02–20 nutarimas Nr. 194 „Dėl Visuotinio teisėjų susirinkimo šaukimo“.

2004–04–02 nutarimas Nr. 206 „Dėl pritarimo darbo grupės ataskaitai“.

2004–04–02 nutarimas Nr. 208 „Dėl pritarimo darbo grupės parengtam kreipimuisi dėl teisėjų padėjėjų į Lietuvos Respublikos Vyriausybę“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 220 „Dėl teismų statistikos ataskaitų formų pakeitimo ir naujos formos patvirtinimo“.

2004–06–04 nutarimas Nr. 232 „Dėl pritarimo 174 papildomų teisėjų padėjėjų etatų ir lėšų teismams paskirstymo“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 244 „Dėl Atviros Lietuvos fondo finansuoto tyrimo „Procedūrinis teisingumas Lietuvos kriminalinėje justicijoje ir alternatyvios justicijos modelių taikymas“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 256 „Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo ūkinės – finansinės veiklos patikrinimo“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 257 „Dėl teismų informavimo apie teisėjų laisvų etatų skaičių apylinkių teismuose“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 258 „Dėl duomenų apie darbuotojų, dirbančiųjų pagal darbo sutartis, etatų skaičiaus teismuose pateikimo“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 265 „Dėl duomenų apie darbuotojų, dirbančiųjų pagal darbo sutartis, pareigybių pavadinimų suvienodinimo“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 267 „Dėl teismų archyvų“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 268 „Dėl patalpų perdavimo“.

2004–09–23 nutarimas Nr. 269 „Dėl pastato perdavimo“.

2004–10–13 nutarimas Nr. 281 „Dėl Teismų tarybos 2004 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 240 vykdymo“.

2004–10–21 nutarimas Nr. 282 „Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo ūkinės – finansinės veiklos patikrinimo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 295 „Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo patalpų perdavimo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 297 „Dėl atstovavimo Teismų tarybai“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 312 „Dėl leidimo naudotis Lazdijų rajono apylinkės teismo patalpų dalimi“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 313 „Dėl tarnybinio buto perdavimo“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 314 „Dėl 2004 metų birželio 11 dienos nutarimu Nr. 240 patvirtintų rekomendacijų laikymosi“.

Pritarta Nacionalinės teismų administracijos veiklos ataskaitai.

2004–01–16 nutarimas Nr. 177 „Dėl pritarimo Nacionalinės teismų administracijos darbo ataskaitai“.

Teismų veiklos viešumo problemai spręsti priimti 5 nutarimai.

2004–01–16 nutarimas Nr. 175 „Dėl visuomenės informavimo apie teismų veiklą“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 219 „Dėl pritarimo teismo personalo mokymo bendrauti su žiniasklaida programai“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 223 „Dėl susipažinimo su išnagrinėtos bylos medžiaga tvarkos projekto“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 277 „Dėl pritarimo darbo grupės parengtoms teisėjų elgesio teismo posėdžių metu rekomendacijoms“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 298 „Dėl bylos kopijų ir išrašų darymo tvarkos rekomendacijų pakeitimo projekto“.

Teisėjų mokymo organizavimo klausimas spręsti priimti 4 Teismų tarybos nutarimai.

2004–01–16 nutarimas Nr. 178 „Dėl 2004 metų teisėjų mokymo programos aprobavimo“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 275 „Dėl teisėjų mokymo organizavimo“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 310 „Dėl ilgalaikės teisėjų mokymo programos“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 311 „Dėl nuolatinės teisėjų mokymo koordinavimo komisijos prie Teismų tarybos sudarymo“.

Dėl darbo grupių sudarymo įvairiems teismų veikos klausimams spręsti priimta 20 nutarimų.

2004–01–16 nutarimas Nr. 180 „Dėl Teismų tarybos 2003 m. gruodžio 5 d. nutarimo Nr. 165 pakeitimo“.

2004–02–06 nutarimas Nr. 186 „Dėl teisėjos sveikatos privalomo patikrinimo ir darbo grupės sudarymo“.

2004–02–06 nutarimas Nr. 187 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–02–06 nutarimas Nr. 188 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–02–20 nutarimas Nr. 196 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–02–20 nutarimas Nr. 197 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–03–15 nutarimas Nr. 200 „Dėl Teismų tarybos 2004 m. vasario 6 d. nutarimo Nr. 188 pakeitimo“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 221 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 222 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 242 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 243 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 263 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 266 „Dėl darbo grupės Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 130 straipsnio pakeitimo projektui parengti sudarymo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 293 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 294 „Dėl darbo grupės sudarymo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 296 „Dėl darbo grupės sudarymo problemoms, susijusioms su teisėjo padėjėjo instituto įgyvendinimu, spręsti“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 305 „Dėl darbo grupės sudarymo teismų informacinės sistemos diegimo ir eksploatavimo metu išskylantiems klausimams spręsti“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 307 „Dėl darbo grupės sudarymo sprendimų, nuosprendžių, nutarimų ir nutarčių skelbimo internete tvarkai parengti“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 308 „Dėl darbo grupės sudarymo informacijos apie asmenis, siekiančius tapti teisėjais, pateikimo tvarkos projektui parengti“.

2004–02–17 nutarimas Nr. 309 „Dėl darbo grupės sudarymo investicinės programos „Pastato Vilniuje, Laisvės pr. 79 A priestato pritaikymui Vilniaus miesto apylinkių teismų reikmėms“ projekto parengimui bei su šio pastato teisine registracija ir finansavimu susijusioms problemoms spręsti“.

Dėl parengtų Teisės aktų projektų tvirtinimo, pakeitimo, aprobavimo, rengimo priimti 22 nutarimai.

2004–02–20 nutarimas Nr. 195 „Dėl teisėjų sveikatos tikrinimo tvarkos pakeitimo“.

2004–04–02 nutarimas Nr. 207 „Dėl pritarimo darbo grupės parengtai teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimo metodikai“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 218 „Dėl periodinio teisėjų vertinimo nuostatų patvirtinimo“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 219 „Dėl pritarimo teismo personalo mokymo bendrauti su žiniasklaida programai“.

2004–05–07 nutarimas Nr. 223 „Dėl susipažinimo su išnagrinėtos bylos medžiaga tvarkos projekto“.

2004–06–04 nutarimas Nr. 234 „Dėl teisinio pedagoginio darbo stažo skaičiavimo“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 240 „Dėl pritarimo darbo grupės parengtomis rekomendacijoms“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 241 „Dėl bylų paskirstymo teisėjams Lietuvos apeliaciniame, apygardų, apygardų administraciniuose ir apylinkių teismuose taisyklių patvirtinimo“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 254 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) raštvedybos ir archyvų tvarkymo taisyklių projekto“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 255 „Dėl pritarimo darbo grupės parengtai išvadai“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 264 „Dėl pavedimo parengti kai kurių Teismų tarybos tvirtinamų teisės aktų projektus“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 273 „Dėl pretendentų į teisėjus bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų atrankos nuostatų ir pretendentų į teisėjus bei teisėjų karjeros siekiančių asmenų vertinimo kriterijų pakeitimo“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 274 „Dėl darbo grupės sudarymo Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintos priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos pakeitimų projektams parengti“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 276 „Dėl teismų veiklos statistinių rodiklių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 277 „Dėl pritarimo darbo grupės parengtomis Teisėjų elgesio teismo posėdžių metu rekomendacijoms“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 279 „Dėl pretendentų į teisėjus egzamino programos pakeitimo“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) raštvedybos ir archyvų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 290 „Dėl Teismų tarybos 2002 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 9 „Dėl asmenų įrašymo į pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašą tvarkos“ pakeitimo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 291 „Dėl Teismų tarybos 2002 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. 10 „Dėl asmenų įrašymo į teisėjų karjeros siekiančių asmenų registrą tvarkos“ pakeitimo“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 292 „Dėl pritarimo įstatymo projektui“.

2004–11–05 nutarimas Nr. 298 „Dėl bylos kopijų ir išrašų darymo tvarkos rekomendacijų pakeitimo projekto“.

2004–12–17 nutarimas Nr. 306 „Dėl administracinių, baudžiamųjų ir civilinių bylų bei teismų procesinių sprendimų šiose bylose klasifikavimo“.

Teismų darbo sąlygų gerinimo klausimams spręsti priimti 3 nutarimai.

2004–03–15 nutarimas Nr. 199 „Dėl Joniškio rajono apylinkės teismo patalpų“.

2004–04–02 nutarimas Nr. 209 „Dėl Joniškio rajono apylinkės teismo patalpų“.

2004–09–10 nutarimas Nr. 267 „Dėl teismų archyvų“.

Dėl finansinių klausimų priimta 12 nutarimų.

2004–04–02 nutarimas Nr. 210 „Dėl Respublikos teismų papildomo finansavimo poreikių ir prioritetų“.

2004–06–04 nutarimas Nr. 232 „Dėl pritarimo 174 papildomų teisėjų padėjėjų etatų ir lėšų teismams paskirstymo“.

2004–06–04 nutarimas Nr. 233 „Dėl 2004 m. papildomų lėšų teismams paskirstymo“.

2004–06–04 nutarimas Nr. 238 „Dėl Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus atlyginimo“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 245 „Dėl Nacionalinės teismų administracijos 2005 – 2007 metų biudžeto ir investicinių programų projektų patvirtinimo“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 246 „Dėl valstybės investicijų 2005 –2007 m. programos“.

2004–06–11 nutarimas Nr. 247 „Dėl 2005 m. valstybės biudžeto asignavimų paprastosioms išlaidoms poreikių teismams“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 252 „Dėl 2005 m. numatomų valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 253 „Dėl teismo finansininko pareigybės lygio“.

2004–06–30 nutarimas Nr. 256 „Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo ūkinės – finansinės veiklos patikrinimo“.

2004–10–08 nutarimas Nr. 278 „Dėl 2005 m. numatomų papildomų valstybės biudžeto asignavimų teismams paskirstymo“.

2004–10–21 nutarimas Nr. 282 „Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo ūkinės – finansinės veiklos patikrinimo“.

57 nutarimai priimti teisėjų korpuso formavimo klausimams spręsti – patariant Respublikos Prezidentui dėl teisėjų, teismų pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų skyrimo, paaukštinimo, perkėlimo ir atleidimo iš pareigų.

Teismų įstatymas numato, kad Respublikos Prezidentui dėl teisėjų, teismų pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų, skyrių pirmininkų skyrimo, paaukštinimo, įgaliojimų pratęsimo, perkėlimo ir atleidimo iš pareigų, pataria Teismų taryba.

Apylinkės teismo teisėją iš asmenų, įrašytų pretendentų į laisvas apylinkės teismo teisėjų vietas sąrašė, skiria Respublikos Prezidentas. 2004 m. Respublikos Prezidentas pateikė Teismų tarybai svarstyti 41 kandidatūrą, prašydamas Teismų tarybos patarimo skirti teisėją penkeriems metams. Teismų taryba patarė dėl 40 asmenų skyrimo į apylinkės teismo teisėjo pareigas, 1 asmenį patarė neskirti teisėju, nes iškilo abejonių dėl jo nepriekaištingos reputacijos (pateikiant prašymą įrašyti į pretendentų į laisvas apylinkės teismo vietas sąrašą buvo nusiųpti duomenys apie tai, kad pretendentei, tuo metu dirbusiai teisėja, 1999 –03 –29 Teisėjų garbės teismas buvo pareiškęs griežtą papeikimą dėl jos elgesio ir 2000 –06 –08 sprendimu buvusiai teisėjai V.Danisevičienei buvo iškelta drausmės byla, tačiau teismas nusprendė nutraukti teisėjai drausmės bylą, nes teisėja savo noru išėjo iš teisėjos pareigų). Respublikos Prezidentas, atsižvelgdamas į Teismų tarybos patarimą, į apylinkės teismo teisėjo pareigas paskyrė 26 asmenis, 14 asmenų dokumentai ruošiami teisėjo paskyrimui ir priesaikai.

Asmuo į apylinkės teismo teisėjo pareigas pirmą kartą skiriamas penkeriems metams siekiant įvertinti, ar jis tinka dirbti teisėju. 2004 metais pasibaigė 76 teisėjų, dirbusių teisėjo pareigose penkerius metus, įgaliojimų laikas. Respublikos Prezidentas kreipėsi patarimo į Teismų tarybą dėl šių teisėjų įgaliojimų pratęsimo iki to laiko, kai jiems sukaks 65 metai. Buvo įvertintas visų šių teisėjų, tinkamumas toliau dirbti teisėju. Teismų taryba Respublikos Prezidentui patarė dėl

74 asmenų skyrimo teisėjais iki 65 metų. Teismų tarybai įvertinus, kad 2 teisėjai netinka eiti teisėjo pareigas (dėl netinkamų teisėjo pareigų atlikimo ir asmeninių savybių), patarė Respublikos Prezidentui atleisti Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėją V. Roščenkovą iš pareigų, pasibaigus įgaliojimų laikui, o Jonavos rajono apylinkės teismo teisėją V. Bartkų neskirti teisėju iki to laiko, kai jam sukaks 65 metai ir atleisti savo poelgiu pažeminus teisėjo vardą.

2004 metais Teismų tarybos patarimu Teismų įstatymo nustatyta tvarka iš teisėjo pareigų Lietuvos Respublikos Prezidentas atleido 5 teisėjus. Iš jų 2 teisėjai atleisti pasibaigus įgaliojimų laikui, 1 – savo noru, 2 teisėjai – Jonavos rajono apylinkės teismo teisėjas V. Bartkus ir Vilniaus apygardos teismo teisėjas G. Baziulis – savo poelgiu pažeminę teisėjo vardą.

Teismų įstatymas suteikė teisę aukštesnių pakopų teismų teisėjams, sulaukusiems 65 metų, kreiptis į Respublikos Prezidentą dėl įgaliojimų pratęsimo iki kol jiems sukaks 70 metų. Realizuodamas šią teisę, 1 teisėjas kreipėsi į Respublikos Prezidentą dėl įgaliojimų pratęsimo. Teismų tarybos patarimu Respublikos Prezidentas pratęsė šio aukštos kvalifikacijos teisėjo įgaliojimus.

Respublikos Prezidentui kreipiantis, Teismų taryba patarė dėl 14 teisėjų skyrimo teismų pirmininkais, 3 teisėjų skyrimo teismų pirmininkų pavaduotojais. Pažymėtina, jog dauguma šių teismo pirmininkų, pirmininkų pavaduotojų į šias pareigas buvo patarta skirti naujai kadencijai.

Teismų įstatymo nustatyta tvarka Teismų tarybos patarimu 9 teisėjai ir 3 socialinių mokslų daktarai paskirti dirbti į aukštesnės pakopos teismus, 17 teisėjų perkelti dirbti į kitus tos pačios pakopos teismus. Vienas teisėjas perkeltas į žemesnės pakopos teismą ir paskirtas teismo pirmininku.

6.3. Komisijų (darbo grupių) veikla

Teismų įstatymas suteikia Teismų tarybai teisę sudaryti nuolatinės ar laikinąsias komisijas, (darbo grupes) įvairių, su teismų veikla susijusių klausimų sprendimui. 2004 metais Teismų tarybos nutarimais buvo sudaryta 20 darbo grupių, komisijų, kurioms buvo pavesta spręsti įvairius teismų veiklos klausimus.

2004–02–06 nutarimu Nr. 188 sudaryta darbo grupė Teismo personalo mokymo bendrauti su žiniasklaida programos projektui parengti. Į darbo grupės sudėtį buvo įtraukti trys teisėjai iš įvairių teismų: Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjas S. Gagys, Vilniaus apygardos teismo teisėja A. Urbanavičienė ir Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėja J. Malijauskienė. Darbo grupė parengė Teismo personalo mokymo bendrauti su žiniasklaida programos projektą, kuriam Teismų taryba pritarė 2004–05–07 nutarimu Nr.219. Pagal šią programą teismų valstybės tarnautojai, teismo pirmininkų įpareigoti bendrauti su žiniasklaida, mokysis pateikti žiniasklaidai informaciją apie teismuose nagrinėjamas bylas, teismų darbo problemas ir pan.

2004–02–20 nutarimu Nr. 196 sudaryta nuolat veikianti darbo grupė Dėl teisėjų skaičiaus bei lėšų poreikio teisėjų padėjėjų pareigybėms nustatymo Respublikos teismuose. Į darbo grupės sudėtį buvo įtraukti – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas R. Baumilas, Vilniaus m. 2 apylinkės teismo pirmininkas A. Valantinas, Lietuvos apeliacinio teismo teisėja V. Ražinskaitė, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėja B. Janavičiūtė, Vilniaus apygardos teismo teisėjas P. Jaržemskis. Darbo grupei, be kitų klausimų, buvo pavesta spręsti svarbius uždavinius, susijusius su teisėjų padėjėjų instituto veiklos pradžia. Grupė parengė kreipimąsi į LR Vyriausybę, dėl lėšų skyrimo 300 teisėjų padėjėjų etatams. Vyriausybei skyrus lėšas 174 teisėjų padėjėjų etatams, darbo grupė atliko analizę dėl šių lėšų paskirstymo ir pateikė Teismų tarybai konkrečius siūlymus dėl 174 teisėjų padėjėjų etatų ir lėšų paskirstymo teismams.

2004–02–20 nutarimu Nr. 197 sudaryta darbo grupė Dėl Respublikos teismams priklausančių butų fondo tolimesnio tvarkymo praktikos suvienodinimo. Darbo grupės nariai A. Norkūnas – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas, G. Kryževičius – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pavaduotojas, V. Verseckas – Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas, T. Žukauskienė – Vilniaus apygardos teismo teisėja parengė ataskaitą dėl respublikos

teismams priklausančių tarnybinių butų būklės bei tolimesnio šių butų tvarkymo praktikos suvienodinimo, kuriai buvo pritarta 2004–04–02 Teismų tarybos nutarimu Nr. 206.

2004–05–07 nutarimu Nr. 221 sudaryta darbo grupė, kuriai buvo pavesta parengti rekomendacijas, dėl reikalavimų pretendentams, siekiantiems tapti teisėjų padėjėjais. Darbo grupėje dalyvavo visų grandžių teismų atstovai – R. Baumilas – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas, V. Ražinskaitė – Lietuvos apeliacinio teismo teisėja, B. Janavičiūtė – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėja, P. Jaržemskis – Vilniaus apygardos teismo teisėjas ir A. Valantinas – Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo pirmininkas. Teismų taryba 2004–06–11 nutarimu Nr. 240 pritarė darbo grupės parengtomis rekomendacijoms. Jose išdėstyti reikalavimai asmenims, siekiantiems tapti teisėjų padėjėjais. Į juos turėtų atsižvelgti teismai, priimdami asmenims dirbti teisėjų padėjėjais.

2004–06–11 nutarimu Nr. 242 sudaryta darbo grupė Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo 9 straipsnio įgyvendinimo. Darbo grupės nariai G. Kryževičius – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pavaduotojas, S. Gagys – Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjas, R. Sipavičius – Kauno miesto apylinkės teismo pirmininkas parengė bei pateikė svarstyti Teismų tarybai išvadą Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 44 straipsnio ir Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymo 9 straipsnio įgyvendinimo, kurioje pasiūlė įvesti teismo finansininko B lygio pareigybę. Teismų taryba 2004–06–30 nutarimu Nr. 253 pritarė šiai darbo grupės pateiktai išvadai.

2004–06–11 nutarimu Nr. 243 sudaryta darbo grupė Dėl Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 51, 66, 67, 691 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo taikymo. Darbo grupei, kurioje dalyvavo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas A. Simniškis, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas V. Višinskis, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėja, S. Rudėnaitė, Vilniaus apygardos teismo teisėja D. Gasiūnienė, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo pirmininkas A. Valantinas buvo pavesta išspręsti problemas, kylančias praktikoje skaičiuojant advokato bei prokuroro darbo stažą asmenims, pretenduojantiems tapti teisėjais. Teismų taryba 2004–06–30 nutarimu Nr. 255 pritarė darbo grupės parengtai išvadai, kurioje ji pateikė savo nuomonę, kaip turi būti skaičiuojamas advokato bei prokuroro darbo stažas asmenims, siekiantiems tapti teisėjais.

2004–06–11 nutarimu Nr. 244 sudaryta darbo grupė Dėl teisėjų elgesio teismo posėdžių metu rekomendacijų parengimo. Darbo grupės nariai – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai A. Norkūnas ir V. Masiokas, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas V. Kažys, Vilniaus apygardos teismo teisėjas V. Dovidaitis ir Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo pirmininkas P. Borkovski, išanalizavę Atviros Lietuvos fondo finansuoto tyrimo „Procedūrinis teisingumas Lietuvos kriminalinėje justicijoje ir alternatyvios justicijos modelių taikymas“ išvadas, parengė bei pateikė Teismų tarybai svarstyti Teisėjų elgesio teismo posėdžių metu rekomendacijas, kuriose išdėstė savo pastabas bei pasiūlymus dėl teisėjų elgesio teismo posėdžių metu, teismų administravimo tobulinimo. Teismų taryba 2004–10–08 nutarimu Nr. 277 šioms rekomendacijoms pritarė.

2004–09–10 nutarimu Nr. 266 sudaryta darbo grupė Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 130 straipsnio pakeitimo projektui parengti.

Darbo grupės nariai: Respublikos Prezidento institucijos atstovas Česlovas Atkočaitis, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas Vytautas Masiokas, Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo atstovas Edvardas Sinkevičius, Lietuvos apeliacinio teismo teisėja Marytė Mitkuvienė.

Ši darbo grupė parengė Teismų įstatymo 130 straipsnio pakeitimo projektą, kuriam Teismų taryba pritarė 2004 m. lapkričio 5 d. nutarimu Nr. 292.

Teismų įstatymo 130 str. pakeitimo projekte numatoma, kad biudžeto lėšos teismų apsaugai, rimčiai ir tvarkai teismuose užtikrinti turėtų būti skiriamos teismams. Galiojančiame įstatyme toks finansavimas numatytas policijai, kuri iš biudžeto skirtų lėšų turi užtikrinti apsaugą, tvarką ir rimtį teismuose. Dėl lėšų trūkumo, šios funkcijos policija nevykdo ar vykdo tik iš dalies.

2004–02–06 nutarimu Nr. 187 sudaryta darbo grupė „Susipažinimo su apygardų ir apylinkių teismuose išnagrinėtų bylų medžiaga tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus 1999–04–15 įsakymu Nr. 79–13, pakeitimo projektui“ parengti.

Darbo grupės nariai: Vilniaus apygardos teismo teisėja D. Višinskienė, Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininko pavaduotojas D. Vansevičius, Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėja G. Strigienė.

Darbo grupė parengė Susipažinimo su išnagrinėtos baudžiamosios ir administracinės bylos medžiaga tvarkos projektą ir pateikė svarstyti 2004–12–17 Teismų tarybos posėdyje. Taryba nusprendė, jog šias rekomendacijas dar būtina patobulinti. Grupė tęsia darbą.

2004–05–07 nutarimu Nr. 222 sudaryta darbo grupė parengti pasiūlymams dėl hipotekos skyrių prie apylinkių teismų administravimo.

Darbo grupės nariai: Teisingumo ministerijos atstovas, Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo pirmininko pavaduotoja B. Todesienė, Kauno miesto apylinkės teismo pirmininkas (darbo grupės vadovas) R. Sipavičius, Klaipėdos miesto apylinkės teismo pirmininko patarėja V. Trečiokaitė, Panevėžio miesto apylinkės teismo hipotekos teisėja R. Dambrauskaitė, Šiaulių miesto apylinkės teismo hipotekos teisėja G. Janušienė.

2004–06–23 susirinkę Darbo grupės nariai nutarė pasidomėti užsienio šalių praktika bei patirtimi dėl hipotekos skyrių prie apylinkių teismų administravimo bei surinktą informaciją aptarti kitame darbo grupės posėdyje. 2004 m. spalio 14 d. Nacionalinėje teismų administracijoje įvyko darbo grupės posėdis, kuriame nuspręsta parengti ataskaitą, kuri, pritarus darbo grupės nariams, bus pateikta svarstyti Teismų tarybai. Teismų taryba, susipažinusi su grupės parengta medžiaga, 2005–01–21 posėdyje nusprendė papildyti darbo grupę atstovais iš Teisingumo ministerijos, Prezidento institucijos bei Nacionalinės teismų administracijos ir pavesti šiai darbo grupei tęsti darbą, parengiant atitinkamų teisės aktų pakeitimo ir papildymo projektus.

2004–09–10 nutarimu Nr. 265 sudaryta darbo grupė respublikos apygardų, apygardų administracinių ir apylinkių teismuose dirbančių pagal darbo sutartis darbuotojų pareigybių pavadinimams suvienodinti ir jų skaičiui teismuose nustatyti.

Darbo grupės nariai: Vilniaus apygardos teismo pirmininkas A. Šumskas, Kauno apygardos teismo civilinių bylų skyriaus pirmininkas A. Čeplinskas, Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas A. Gailiūnas, Panevėžio apygardos teismo pirmininkas T. Zdanavičius, Šiaulių apygardos teismo pirmininkas B. Kalainis, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėja D. Kazlauskienė, Kauno miesto apylinkės teismo pirmininkas R. Sipavičius, Vilniaus rajono apylinkės teismo raštinės vedėja J. Grudzinskienė, Nacionalinės teismų administracijos vyriausioji specialistė A. Plauškienė.

Darbo grupė parengė darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tipinės struktūros apylinkių, apygardų ir apygardų administraciniuose teismuose projektą, kurį išsiuntė teismams susipažinti bei pareikšti savo pastabas ir pasiūlymus. Grupė tęsia darbą. Apibendrinus iš teismų gautas pastabas ir pasiūlymus, Teismų tarybai bus pateiktas rekomendacijos dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių pavadinimų suvienodinimo bei jų skaičiaus teismuose nustatymo.

2004–09–10 nutarimu Nr. 263 sudaryta darbo grupė pasiūlymams dėl teisėjų skaičiaus apylinkių teismuose pagal faktinius darbo krūvius parengti.

Darbo grupės nariai: Lietuvos Respublikos Prezidento patarėja T. Birmontienė, Vilniaus apygardos teismo civilinių bylų skyriaus pirmininkas K. Ramelis, Kauno apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas A. Smolskas, Klaipėdos apygardos teismo pirmininkas (darbo grupės vadovas) A. Gailiūnas, Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininkas A. Nevardauskis, Šiaulių apygardos teismo pirmininkas B. Kalainis, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo pirmininkas A. Valantinas, Nacionalinės teismų administracijos Teismų veiklos skyriaus vedėja A. Pėstininkienė.

Darbo grupės nariai, išanalizavę teismų darbo krūvius, nusprendė pateikti pasiūlymą sumažinti teisėjų skaičių Lazdijų rajono bei Zarasų rajono apylinkių teismuose, kuriuose darbo krūvis nėra didelis ir yra laisvi teisėjų etatai, pasiūlyti padidinti teisėjų skaičių Visagino miesto bei Prienų rajono apylinkės teismams, kuriuose darbo krūvis pagal 2004 metų I pusmečio statistikos rodiklius buvo labai didelis. Išanalizavusi darbo grupės pasiūlymus, Teismų taryba 2004–11–05 nutarimu Nr. 283 nutarė patarti Respublikos Prezidentui sumažinti (2 etatais) teisėjų skaičių Lazdijų rajono apylinkės teisme ir pridėti po vieną teisėjo etatą Visagino miesto bei Jonavos rajono apylinkės teismuose. Respublikos Prezidento 2004–11–10 dekretu Nr. 129 teisėjų skaičius buvo sumažintas Lazdijų rajono apylinkės teisme ir padidintas Visagino miesto apylinkės teisme.

2004–11–05 nutarimu Nr. 296 sudaryta darbo grupė Problemoms, susijusioms su teisėjo padėjėjo instituto įgyvendinimu, spręsti.

Darbo grupės nariai: Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas R. K. Urbaitis, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko pavaduotojas G. Kryževičius, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas K. Kailiūnas, Vilniaus apygardos teismo pirmininkas A. Šumskas, Nacionalinės teismų administracijos vyresnysis specialistas D. Sabonis.

Ši darbo grupė yra nuolat veikianti ir sprendžia problemas, susijusias su teisėjo padėjėjo instituto įgyvendinimu. 2004 metais teismuose jau dirba 194 teisėjų padėjėjų.

2004–11–05 nutarimu Nr. 293 sudaryta darbo grupė Dėl Teismų tarybos veiklos efektyvumo gerinimo. Į šią darbo grupę įtraukti Lietuvos Aukščiausio Teismo teisėjas R. Urbaitis, Apeliacinio teismo teisėjas V. Višinskis, Vyriausiojo administracinio teismo teisėjas A. Drigotas, Vilniaus apygardos teismo teisėja D. Gasiūnienė bei Nacionalinės teismų administracijos direktorius R. Bakšys. Darbo grupės uždavinys – pateikti pasiūlymus dėl Teismų tarybos veiklos gerinimo.

2004–12–17 nutarimu Nr. 305 sudaryta darbo grupė Teismų informacinės sistemos diegimo ir eksploatavimo metu išskylantiems klausimams spręsti. Darbo grupės vadovu buvo paskirtas Nacionalinės teismų administracijos Informacijos skyriaus vedėjas A. Girnius. Grupės nariai: Vilniaus apygardos teismo teisėjas R. Gabrilavičius, Teisingumo ministro patarėjas V. Mačiulis, teismų valstybės tarnautojai – A. Štopas, E. Rimšelis, R. Simaitis, I. Randakevičienė, J. Kvedaravičienė, V. Staškevič, G. Mikėnienė, R. Kurakienė, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo Teismų praktikos departamento direktorius R. Norkus. Darbo grupės nariai sprendžia problemas, kylančias pradėjus taikyti Liteko informacinę sistemą.

2004–12–17 nutarimu Nr. 307 sudaryta darbo grupė Sprendimų, nuosprendžių, nutarimų ir nutarčių skelbimo internete tvarkai parengti. Darbo grupės nariai – Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjas E. Bieliūnas, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininko patarėja I. Randakevičienė, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko patarėjas A. Štopas, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjas T. Šeškauskas, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko patarėjas E. Rimšelis, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko patarėjas R. Simaitis, Vilniaus apygardos teismo teisėjas R. Gabrilavičius, Vilniaus apygardos teismo teisėjas L. Žukauskas, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėjo padėjėja R. Kurakienė, Nacionalinės teismų administracijos atstovai A. Girnius ir J. Pakalnis. Ši grupė įpareigota surinkti bei apibendrinti informaciją apie užsienio valstybėse internete skelbiamų procesinių dokumentų tvarką.

2004–12–17 nutarimu Nr. 308 sudaryta darbo grupė Informacijos apie asmenis, siekiančius tapti teisėjais, pateikimo tvarkos projektui parengti. Į darbo grupę įtraukti Prezidento patarėjai K. Šimkus ir Č. Atkočaitis, Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo teisėjas R. Kliškauskas, Valstybės saugumo departamento Teisės skyriaus viršininkė L. Bogomolnikova, Specialiųjų tyrimų tarnybos Korupcijos prevencijos valdybos Prevencijos ir priežiūros skyriaus viršininkas T. Pažusis bei Nacionalinės teismų administracijos Teisės ir personalo skyriaus vedėja I. Karpinė. Darbo grupė nusprendė, jog reikia keisti Teismų įstatymo kai kuriuos straipsnius, todėl rengia šio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

2004–12–17 nutarimu Nr. 309 sudaryta darbo grupė Investicinės programos „Pastato Vilniuje, Laisvės pr. 79 a priestato pritaikymui Vilniaus miesto apylinkių teismų reikmėms“ projekto parengimui bei su šio pastato teisine registracija ir finansavimu susijusioms problemoms spręsti. Darbo grupės nariai – Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo pirmininkas V. Bugelevičius, Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo pirmininkas A. Valantinas, Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo pirmininkas P. Borkovski, Teisingumo ministerijos Finansų departamento vyr. specialistas Z. Sankauskas bei Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus pavaduotojas R. Laurinavičius. Darbo grupė nusprendė kreiptis į teisingumo ministrą, dėl Teisingumo ministerijos kreipimosi į Finansų ministeriją dėl papildomų lėšų skyrimo pastato Vilniuje, Laisvės pr.79 a, priestato pritaikymui Vilniaus miesto apylinkių teismų reikmėms.

2004–12–17 nutarimu Nr. 311 sudaryta nuolatinė Teisėjų mokymo koordinavimo komisija prie Teismų tarybos. Darbo grupės nariai: Aukščiausiojo Teismo teisėjai E. Laužikas ir V. Masiokas, Apeliacinio teismo teisėjas V. Višinskis, Vilniaus apygardos teismo pirmininkas A. Šumskas, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjas G. Goda, Teisingumo ministerijos personalo ir mokymo departamento vyr. specialistė L. Nekrošienė, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto dekanas V. Nekrošius. Komisijos pirmininkas – E. Laužikas. Komisija išpareigojo sudaryti Pavyzdinę teisėjų mokymo programą bei lėšų, reikalingų šiai programai įgyvendinti projektus. Komisija yra nuolat veikianti ir įpareigota spręsti daugelį svarbių, su teisėjų mokymu susijusių klausimų.

6.4. Teisėjų etikos ir drausmės komisijos veikla

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – Komisija) – Teismų tarybos sudaryta komisija spręsti klausimus dėl drausmės bylų iškėlimo teisėjams.

Komisija susideda iš penkių narių. Juos ketveriems metams skiria Teismų taryba. Po vieną kandidatą į šios komisijos narius pasiūlo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkai, du kandidatus – Teismų taryba. Komisijos narių kadencijų skaičius neribojamas. Iš paskirtų Komisijos narių Teismų taryba tvirtina Komisijos pirmininką.

Komisijos darbas grindžiamas kolegialiu klausimų svarstymu, teisėtumo principu, asmenine Komisijos narių atsakomybe už jos kompetencijai priskirtų klausimų sprendimą bei sprendimo priėmimo nešališkumu, nekaltumo prezumpcijos principu ir kitais principais.

Komisijos tikslas – įgyvendinant teismų savireguliacijos ir savivaldos principą užtikrinti teisėjų atsakomybės realizavimą.

Teisėjai drausmine tvarka atsako už:

1. teisėjo vardą žeminantį poelgį. Tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat yra pripažįstamas bet koks pareiginis nusizengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties;

2. administracinio teisės pažeidimo padarymą;

3. įstatymuose nustatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą.

Komisija, išnagrinėjusi teikimą dėl drausmės bylos iškėlimo, turi teisę priimti vieną iš šių sprendimų:

1. iškelti teisėjui drausmės bylą ir perduoti ją nagrinėti Teisėjų garbės teismui;

2. atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei nėra nustatyta drausminės bylos iškėlimo pagrindo;

3. atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei praėjo daugiau kaip trys mėnesiai nuo tos dienos, kai apie drausmės bylos iškėlimo pagrindo buvimą sužinojo Komisija. Į šį laikotarpį neįskaitomas laikas, kai teisėjas nedirbo dėl ligos arba atostogų;

4. atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, jei praėjo daugiau kaip treji metai nuo teisėjo veikos, kuri sudaro drausmės bylos iškėlimo pagrindą;

5. atsisakyti iškelti drausmės bylą teisėjui, kuris yra Teismų tarybos ar Teisėjų garbės teismo narys, kai Teismų taryba atsisakė duoti sutikimą;

6. atidėti klausimo dėl drausmės bylos iškėlimo teisėjui sprendimą, pavedant Komisijos nariui surinkti papildomus įrodymus.

Komisijos priimti sprendimai neskundžiami.

2004 m. Komisija gavo 14 teikimų dėl drausmės bylų iškėlimo teisėjams, iš kurių išnagrinėti buvo 8:

1. 2004 m. sausio 15 d. gautas Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko V. Miliaus teikimas dėl drausmės bylos Vilniaus apygardos teismo teisėjui Šarūnui Račkauskui iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų pareigų atlikimą. Teisėjas Š. Račkauskas 2002 m. lapkričio 18 d. nutartimi atsakovui UAB “Vilniaus bočiai” apeliacinio skundo trūkumams pašalinti nustatė daugiau kaip 11 mėnesių terminą ir tuo pažeidė procesinius terminus bei nepateisinamai ilgai vilkino bylos nagrinėjimą. 2004 m. kovo 19 d. Komisijos sprendimu teisėjui Š. Račkauskui iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

2. 2004 m. sausio 21 d. gautas Teismų tarybos 2004 m. sausio 16 d. nutarimu Nr. 179 priimtas teikimas dėl drausmės bylos Kauno apygardos teismo teisėjui, šio teismo pirmininkui, Teismų tarybos sekretoriui Albertui Miliniui iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų pažeidimą, siekiant daryti poveikį Lazdijų rajono apylinkės teismo teisėjai, jog ši priimtų teisėjo A. Milinio prašomų asmenų atžvilgiu palankų sprendimą. 2004 m. balandžio 8 d. Komisijos sprendimu teisėjui A. Miliniui atsisakyta kelti drausmės bylą, nes jis vykdydamas jam pavestas administracinės veiklos kontrolės funkcijas ir pasirinkdamas neformalią jų vykdymo formą, nepažeidė Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų.

3. 2004 m. sausio 30 d. gautas Klaipėdos apygardos teismo pirmininko A. Gailiūno teikimas dėl drausmės bylos Klaipėdos apygardos teismo teisėjui Valentinui Janoniui iškėlimo už administracinę teisės pažeidimą – kelių eismo taisyklių pažeidimą. Teisėjas V. Janonis savo veiksmais padarė pažeidimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 127 str. 2 d. 2004 m. kovo 19 d. Komisijos sprendimu teisėjui Valentinui Janoniui atsisakyta kelti drausmės bylą.

4. 2004 m. kovo 17 d. gautas Vilniaus apygardos teismo pirmininko A. Šumsko teikimas dėl drausmės bylos Vilniaus apygardos teismo teisėjai Kristinai Nijolei Paleckaitėi iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų pareigų atlikimą. Teisėja K. N. Paleckaitė sistemingai pažeidinėjo įstatymų numatytus terminus nutartims ir nuosprendžiams, priimtiems baudžiamosiose bylose, surašyti, laiku nepriduodavo išnagrinėtų bylų teismo raštinei. 2004 m. birželio 9 d. Komisijos sprendimu teisėjai K. N. Paleckaitėi atsisakyta kelti drausmės bylą, nurodant, kad teisėja su savo pareigomis nesusitvarkė dėl pernelyg didelio darbo krūvio, išaugusio ryšium su naujiesiems Baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksams įsigaliojimu bei atliekant papildomas funkcijas (susijusias su naujaisiais kodeksais).

5. 2004 m. birželio 4 d. gautas Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko V. Miliaus teikimas dėl drausmės bylos Vilniaus apygardos teismo teisėjui Giedriui Baziuliui iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų pažeidimą. Teisėjas G. Baziulis pateko į eismo įvykį ir tuo padarė administracinę teisės pažeidimą pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 127 str. 2 d. Tačiau rašydamas paaiškinimą jis sąmoningai nuslėpė savo darbo vietą ir nenurodė, jog dirba teisėju. 2004 m. birželio 9 d. Komisijos sprendimu teisėjui G. Baziuliui iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

6. 2004 m. birželio 23 d. gautas Teismų tarybos 2004 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 235 priimtas teikimas dėl drausmės bylos Biržų rajono apylinkės teismo teisėjui, šio teismo pirmininkui Valentui Margevičiui iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų pažeidimą. Teisėjas V. Margevičius, pildydamas anketą, skirtą asmenims,

norintiems gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, aplaidžiai vykdė savo pareigas ir nepakankamai išsamiai atsakė į anketos klausimus bei nusišė kai kuriuos faktus. 2004 m. rugsėjo 28 d. Komisijos sprendimu teisėjui V. Margevičiui iškelta drausmės byla ir perduota nagrinėti Teisėjų garbės teismui.

7. 2004 m. rugpjūčio 30 d. gautas Kauno apygardos teismo pirmininko A. Milinio teikimas dėl drausmės bylos Kauno apygardos teismo teisėjai Jolitai Cirulienei iškėlimo už administracinę teisės pažeidimą – kelių eismo taisyklių pažeidimą. Teisėja J. Cirulienė savo veiksmais pažeidė Kelių eismo taisyklių 172 p. reikalavimus, padarė pažeidimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 127 str. 2 d. 2004 m. spalio 21 d. Komisijos sprendimu teisėjai J. Cirulienei atsisakyta kelti drausmės bylą.

8. 2004 m. rugsėjo 3 d. gautas Vilniaus apygardos teismo pirmininko A. Šumsko teikimas dėl drausmės bylos Vilniaus apygardos teismo teisėjui Pavelui Frolovui iškėlimo už administracinę teisės pažeidimą – dėl šaunamojo ginklo laikymo ir saugojimo taisyklių pažeidimo bei dėl šaunamojo ginklo nešiojimo esant neblaiviam. Teisėjas P. Frolovas, teisėtai laikydamas šaunamąjį ginklą ir jį parodydamas kitiems asmenis, nepadarė Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 196 str. 3 d. numatyto administracinio teisės pažeidimo. Taip pat nešiodamas revolverį savo bute jis nepadarė Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 194 str. numatyto administracinio teisės pažeidimo. 2004 m. spalio 21 d. Komisijos sprendimu teisėjui P. Frolovui atsisakyta kelti drausmės bylą.

Dėl likusių 6 teikimų posėdžiai paskirti 2005 metais:

9. 2004 m. balandžio 23 d. gautas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko V. Greičiaus teikimas dėl drausmės bylos Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo teisėjai Andželikai Šimaitienei iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų pareigų atlikimą. Teisėja A. Šimaitienė padarė teismo proceso pažeidimų, nepaisė teismo nešališkumo reikalavimų, ne visada laikėsi įstatymo nustatytų reikalavimų, surašant procesinius dokumentus. Komisijos posėdžio data atidėta iki teisėja A. Šimaitienė sugrįš iš vaiko priežiūros atostogų.

10. 2004 m. spalio 20 d. gautas Teismų tarybos 2004 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 262 priimtas teikimas dėl drausmės bylos Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo teisėjai Andželikai Šimaitienei iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų pareigų atlikimą. Teisėja A. Šimaitienė priėmė bylą, pažeisdama teisingumo taisyklę, kitam teismui teisinga byla daugiau negu metus buvo nagrinėjama Vilniaus miesto 3 apylinkės teisme, taip pat buvo vilkinamas civilinės bylos nagrinėjimas bei sprendimo priėmimas. Komisijos posėdžio data atidėta iki teisėja A. Šimaitienė sugrįš iš vaiko priežiūros atostogų.

11. 2004 m. spalio 20 d. gautas Šiaulių apygardos teismo pirmininko B. Kalainio teikimas dėl drausmės bylos Šiaulių miesto apylinkės teismo teisėjui Viktorui Žilinskui iškėlimo už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų pareigų atlikimą. Būdamas Mažeikių rajono apylinkės teismo pirmininku V. Žilinskas organizavo konkursą į dvi laisvas Mažeikių rajono apylinkės teismo teisėjų padėjėjų vietas ir sudarė netinkamą komisiją bei priėmė asmenis, kurių išsilavinimas neatitinka teisėjo padėjėjo pareigybei keliamų reikalavimų. Komisijos posėdis įvyks 2005 m. sausio 18 d.

12. 2004 m. spalio 26 d. gautas Kauno apygardos administracinio teismo pirmininko G. Čekanausko teikimas dėl drausmės bylos Kauno apygardos administracinio teismo teisėjui Dainiui Raižiui iškėlimo už administracinę teisės pažeidimą – kelių eismo taisyklių pažeidimą. Komisijos posėdis įvyks 2005 m. sausio 18 d.

13. 2004 m. lapkričio 15 d. gautas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko V. Greičiaus teikimas dėl drausmės bylos Lietuvos apeliacinio teismo teisėjui Viktorui Kažiui iškėlimo už administracinę teisės pažeidimą – kelių eismo taisyklių pažeidimą. Komisijos posėdis įvyks 2005 m. sausio 18 d.

14. 2004 m. lapkričio 23 d. gautas Kauno apygardos teismo pirmininko A. Milinio teikimas dėl drausmės bylos Kauno miesto apylinkės teismo teisėjai Mildai Remeikienei iškėlimo

už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų pareigų atlikimą. Teisėja Milda Remeikienė nesurašė laiku sprendimo civilinėje byloje, todėl šalys negalėjo susipažinti su sprendimo motyvais. Komisijos posėdis įvyks 2005 m. vasario 11 d.

6.5. Teisėjų garbės teismo veikla

Teisėjų garbės teismas – teisėjų drausmės bylas bei teisėjų prašymus dėl teisėjo garbės gynimo nagrinėjanti teismų savivaldos institucija.

Teisėjų garbės teismas sudaromas ketveriems metams iš septynių narių. Vieną narį iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, du narius iš Lietuvos apeliacinio teismo, vieną narį iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, du narius iš apygardų teismų ir vieną narį iš apylinkių teismų teisėjų į Teisėjų garbės teismą skiria Teismų taryba.

Įgyvendindamas jam priskirtus uždavinius Teisėjų garbės teismas vadovaujasi šiais principais:

1. nepriklausomumo – Teisėjų garbės teismas, nagrinėdamas drausmės bylą, ar teisėjo prašymą, dėl teisėjo garbės gynimo, yra nepriklausomas nuo valstybės valdžios institucijų, pareigūnų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų ir kitų asmenų ir klauso tik Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų bei kitų teisės aktų, Teisėjų etikos taisyklių ir Teisėjų garbės teismo nuostatų reikalavimų;

2. teisės viršenybės;

3. teisėjų nepriklausomumo, atsižvelgiant į tai, kad teisėjas sprendimus priima vadovaudamasis ne vien teisės aktais, bet ir teisės principais, teisine sąmone, visuomenėje vyraujančiomis moralinėmis nuostatomis, teisės doktrina ir teismų praktika;

4. teisėjo, kuriam iškelta drausmės byla, nekaltumo prezumpcijos;

5. teisėjo, kuriam iškelta drausmės byla, teisės į gynybą;

6. Teisėjų garbės teisme dalyvaujančių šalių lygiateisiškumo.

Teisėjų garbės teismas, įgyvendindamas teismų savireguliacijos ir savivaldos principą siekia užtikrinti teisėjų darbo drausmę ir atsakomybę, saugoti teismo autoritetą bei ginti teisėjų garbę.

Teisėjų drausminės atsakomybės pagrindai:

1. teisėjo vardą žeminantis poelgis. Tai su teisėjo garbe nesuderinamas ir Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų neatitinkantis poelgis, kuriuo pažeminamas teisėjo vardas bei kenkiama teismo autoritetui. Teisėjo vardą žeminančiu poelgiu taip pat yra pripažįstamas bet koks pareiginis nusizengimas – aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties;

2. administracinio teisės pažeidimo padarymas;

3. įstatymuose nustatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymas.

Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs drausmės bylą, turi teisę:

1. nutraukti drausmės bylą, nes nėra drausminės atsakomybės pagrindo

2. nutraukti drausmės bylą, jei praleistas nustatytas terminas bylai iškelti;

3. apsiriboti drausmės bylos svarstymu;

4. paskirti teisėjui vieną iš šių drausminių nuobaudų: pareikšti pastabą, pareikšti papeikimą arba griežtą papeikimą;

5. pasiūlyti Lietuvos Respublikos Prezidentui ar Lietuvos Respublikos Seimui Teismų įstatymo nustatyta tvarka: paskirti teisėją žemesnės pakopos teismo teisėjui, atleisti teisėją iš pareigų arba pradėti teisėjo apkaltos procesą.

Teisėjų garbės teismo sprendimas per dešimt dienų nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Teisėjų garbės teismo paskirta drausminė nuobauda įsigalioja praėjus dešimčiai dienų po jos paskyrimo ir galioja vienerius metus.

2004 m. Teisėjų garbės teismas išnagrinėjo 3 teisėjų drausmės bylas:

1. Vilniaus miesto 1 apylinkės teismo teisėjui Olegui Zaicevui Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2003 m. lapkričio 28 d. sprendimu Nr. 9 iškėlė drausmės bylą už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų teisėjo pareigos atlikimą. Teisėjas O. Zaicevas nepateisinamai ilgai nagrinėjo baudžiamąją bylą, tuo pažeisdamas baudžiamojo proceso reikalavimą, kad bylą per kuo trumpiausią laiką viešumo ir lygybės sąlygomis išnagrinėtų nepriklausomas ir nešališkas teismas. Teisėjų garbės teismas 2004 m. sausio 14 d. sprendimu pareiškė papeikimą.

2. Vilniaus apygardos teismo teisėjui Šarūnui Račkauskui Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2004 m. kovo 19 d. sprendimu Nr. 2 iškėlė drausmės bylą už teisėjo vardą žeminantį poelgį – aplaidų teisėjo pareigos atlikimą. Teisėjas Š. Račkauskas nustatė ilgą terminą skundo trūkumams šalinti. Tokį jo poelgį Teisėjų garbės teismas įvertino kaip aplaidų, tačiau ne tiek aplaidžiu, kad jį būtų galima pripažinti teisėjo vardą žeminančiu poelgiu. Teisėjų garbės teismas 2004 m. gegužės 19 d. sprendimu apsiribojo bylos svarstymu.

3. Biržų rajono apylinkės teismo teisėjui, šio teismo pirmininkui Valentui Margevičiui Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2004 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. 6 iškėlė drausmės bylą už teisėjo vardą žeminantį poelgį – Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų pažeidimą. Teisėjas V. Margevičius aplaidžiai vykdė savo pareigas pildydamas anketą leidimui dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija gauti. Tokį jo poelgį Teisėjų garbės teismas įvertino kaip teisėjo vardą žeminantį poelgį bei pažeidžiantį Teisėjų etikos taisyklių reikalavimus. Teisėjų garbės teismas 2004 m. lapkričio 24 d. sprendimu pareiškė pastabą.

4. Vilniaus apygardos teismo teisėjui Giedriui Baziuliui Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2004 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. 5 iškėlė drausmės bylą už teisėjo vardą žeminantį poelgį – Teisėjų etikos taisyklių reikalavimų pažeidimą. Teisėjas G. Baziulis pateko į eismo įvykį ir tuo padarė administracinę teisės pažeidimą pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 127 str. 2 d. Tačiau rašydamas paaiškinimą jis sąmoningai nusišė savo darbo vietą ir nenurodė, jog dirba teisėju. Byla buvo perduota Teisėjų garbės teismui, tačiau Respublikos Prezidento dekretu Nr. 140 G. Baziulis atleistas iš teisėjo pareigų. Drausmės byla Teisėjų garbės teisme nebuvo nagrinėta, nesant drausminės atsakomybės subjekto.

7. LIETUVOS TEISĖJŲ MOKYMO CENTRAS. 2004 M. STATISTINĖ ATASKAITA

Įvykusių seminarų skaičius:

Viso surengta seminarų **60** iš jų:

Vienadienių teisėjams: **4**

Daugiadienių teisėjams: **19**

Daugiadienių tarptautinių teisėjams: **5**

Įvadinis mokymas teisėjams: **11**

Komercinių teisininkams: **15**

Komercinių teismų personalui: **6**

15 lentelė

Mokymo programa	Seminarų skaičius	Mokymo dienų skaičius	Dalyvių skaičius
1. Ikiteisminio tyrimo teisėjų mokymo programa (IT –1) Vasario 23 –24 (IT –1 –1) Kovo 1 –2 (IT –1 –2)	2	4	70 teisėjų
2. Hipotekos teisėjų mokymo programa (H –1) Kovo 5 (H –1 –1)	1	1	16 teisėjų 15 hipotekos vadovų pav.
3. Teismų pirmininkų ir teismų pirmininkų pavaduotojų mokymo programa (P –1) Gegužės 20 –21 (P –1 –1)	1	2	73 teisėjai
4. Administracinių teisių pažeidimų bylų apylinkės teisme nagrinėjimo ypatumai (AT –1) Gegužės 5 (AT –1 –1) Gegužės 17 (AT –1 –2) Lapkričio 15 (AT –1 –3)	3	3	132 teisėjai
5. Šeimos ir Darbo teisės teisėjų mokymo programa (A –3) Gegužės 24 –28 (A –3 –1) Gegužės 31 –Birželio 4 (A –3 –2) Spalio 18 –22 (A –3 –3) Spalio 25 –29 (A –3 –4)	4	20	104 teisėjai
6. Bendroji teisėjų mokymo programa (B –1) Birželio 7 –11 (B –1 –1) Birželio 14 –18 (B –1 –2) Rugsėjo 6 –10 (B –1 –3) Rugsėjo 13 –17 (B –1 –4)	4	19	96 teisėjai
7. Administracinių teismų teisėjų mokymo programa (AD –1) Rugsėjo 23 –24 (AD –1 –1) Rugsėjo 30 – Spalio 1 (AD –1 –2)	2	4	39 teisėjai
8. Apylinkių teismų teisėjų, turinčių iki 1 –2 m. darbo stažą, mokymo programa (AP –1) Spalio 11 –14 (AP –1 –1) Gruodžio 6 –10 (AP –1 –1)	2	9	55 teisėjai
9. Apeliacinio ir apygardų teismų (pirmosios instancijos) teisėjų mokymo programa (AA –1) Civilinė teisė ir civilinis procesas Lapkričio 11 –12 (AA –1 –1) Lapkričio 25 –26 (AA –1 –2)	2	4	66 teisėjas

10. Apeliacinio ir apygardų teismų (pirmosios instancijos) teisėjų mokymo programa(AA –2) Baudžiamoji teisė ir baudžiamasis procesas Lapkričio 9 –10 (AA –2 –1) Lapkričio 23 –24 (AA –2 –2)	2	4	61 teisėjas
11. Įvadinis mokymas Sausio 29 –31 Kovo 25 –26 Rugsėjo 16 –17 Spalio 7 –8 Spalio 14 –15 Gruodžio 13 –14 Gruodžio 16 –17 Gruodžio 20 –21 Gruodžio 21 –22 Gruodžio 23 –24 Gruodžio 27 –28	15	22	15 teisėjų
12. Tarptautiniai seminarai teisėjams(T –3) Birželio 21 –22 ES Konkurencijos teisės ir Valstybės pagalbos taisyklių taikymas. ES šalių narių nacionalinių teismų vaidmuo Sausio 29 –30 Briuselis TAIEX Intelektinės ir pramoninės nuosavybės teisės Vasario 22 –24 Briuselis TAIEX Europos Bendrijos Valstybės pagalbos politika ir paslaugos įgyvendinant vieningą rinką Spalio 3 –30 Prancūzija Susipažinimas su Prancūzijos teisine sistema Gruodžio 2 –3 Preliminarūs nutarimai	1 1 1 1 1 1 1	2 2 3 27 2	20 teisėjų 24 teisininkai 3 teisėjai 3 teisėjai 2 teisėjai 17 teisėjų 17 padėjėjų
13. Teismų personalo mokymai Teismų raštinės ir archyvo personalo mokymo programa Rugsėjo 6 –9 Lapkričio 2 –5 Teismų posėdžių sekretorių mokymo programa Rugsėjo 13 –16 Spalio 4 –7 Spalio 25 –28 Teismų finansininkų ir buhalterių mokymo programa Lapkričio 15 –17	2 3 1	8 12 3	79 raštinės darbuotojai 126 posėdžių sekretorių 58 finansininkai
14. Komerciniai seminarai Sausio 22 –23 LR CK taikymo teisminėje praktikoje aktualūs klausimai Vasario 5 –6 LR Darbo kodekso taikymo teisminėje praktikoje aktualūs klausimai Balandžio 1 Sandoriai. Sandorių negaliojimo pagrindai Balandžio 2 Juridiniai asmenys –steigimas ir kitos naujovės Balandžio 9 Draudimo teisė	1 1 1 1 1 1	2 2 1 1 1	39 teisininkai 25 teisininkai 58 teisininkai 38 teisininkai 18 teisininkų 3 teisėjai 5 padėjėjai

Balandžio 23 Paveldėjimo klausimai	1	1	17 teisininkų
Balandžio 29 Šeimos teisė	1	1	17 teisininkų
Gegužės 6 –7 LR CPK aktualūs klausimai	1	2	16 teisininkų
Gegužės 13 Kai kurie sutartinės atsakomybės taikymo aspektai	1	1	9 teisininkai
Gegužės 26 Prievolių teisė	1	1	31 teisininkas
Birželio 3 Statybos teisė	1	1	40 teisininkų
Birželio 4 Vykdymo proceso teismų praktikoje aktualijos	1	1	128 antstoliai 7 teisininkai
Birželio 7 Žemės teisė	1	1	53 notariai
Birželio 17 –18 ES teisės taikymas Lietuvos vidaus teisinėje sistemoje	1	2	13 teisininkų 2 teisėjai 7 padėjėjai
Rugsėjo 16 Daiktinė teisė	1	1	44 teisininkai
VISO:	60	170	1661 dalyviai: 777 teisėjai 884 kiti teisininkai*

* kiti teisininkai t.y.:

16 hipotekos vadovų pavaduotojai
29 teisėjų padėjėjai
53 notariai
128 antstoliai
79 teismų raštinės darbuotojai
126 posėdžių sekretorės
58 teismų finansininkės
395 teisininkai bei advokatai

8. TEISMŲ FINANSAVIMAS 2004 METAIS

Teismo darbo efektyvumas ir našumas priklauso nuo tinkamo materialinio aprūpinimo. Toks aprūpinimas turi būti pakankamas ir pastovus. Tačiau teismai vis dar negauna objektyviai būtinų lėšų.

Teismų tarybos 2003 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 101 sudaryta darbo grupė „Teismų biudžetiniams klausimams nagrinėti“, išanalizavusi ir įvertinusi apylinkių, apygardų bei apygardų administracinių teismų reikmes, konstatavo, jog teismų poreikiai 2004 metams sudaro 130.197 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 82.902 tūkst. Lt. Tiek Teismų taryba, tiek Nacionalinė teismų administracija dėl lėšų skyrimo teismams kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Lietuvos Respublikos Seimą, tačiau 2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme asignavimų paprastosioms išlaidoms apimtyms teismams sudarė 102.964 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui 69.921 tūkst. Lt.

2004 metams skirti asignavimais negalėjo pilnai užtikrinti įsigaliojusių kodeksų normų įgyvendinimo bei efektyvaus teismų darbo vykdant teisingumą. Dėl naujų procesinių veikslių ypač padaugėjo teismų susirašinėjimo su proceso dalyviais, dėl to padidėjo pašto ir kitokios išlaidos. Dėl nepakankamo darbo užmokesčio fondo teismai, skaičiuodami darbo užmokestį teisėjams ir teismo valstybės tarnautojams, buvo priversti pažeisti Teismų įstatymą ir Valstybės politiką, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą. Asignavimų darbo užmokesčiui trūkumas neleido įgyvendinti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų išvados dėl priedo teisėjams už išstarnautą laiką mokėjimo nuostatų (šiai išvadai pritarta Teismų Tarybos 2003 –03 –07 nutarimu Nr. 84).

Teismų įstatymo 94 str. nustatyta, kad teismų išlaidų sąmatose teisėjų planiniam mokymui turi būti skiriamos lėšos, kurios turi sudaryti ne mažiau kaip 1,5 procento teisėjų darbo užmokesčiui skirtų asignavimų. 2004 metams tai būtų sudarę 766 tūkst. Lt, tačiau dėl lėšų stygiaus teismai išlaidų sąmatose teisėjų ir kitų darbuotojų kvalifikacijos kėlimui numatė tik 180 tūkst. Lt.

Be to, teismų kreditorinis įsiskolinimas 2004 m. sausio 1 d. sudarė 360 tūkst. Lt, ir jį teismai privalėjo padengti iš 2004 metams skirtų asignavimų.

Teismų taryba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 20 punktu, atsižvelgdama į respublikos teismų finansinius poreikius, 2004 metų balandžio 2 d. priėmė nutarimą Nr. 210 „Dėl respublikos teismų papildomo finansavimo poreikių ir prioritetų“, numatė šias prioritetines kryptis:

1. Darbo užmokestis;
2. Teismų patalpų ir pastatų statyba ir remontas;
3. Teisėjų mokymas;
4. Teismų informacinės sistemos materialinės bazės plėtra.

Vykdydama šį nutarimą, Nacionalinė teismų administracija pateikė Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai patikslintą papildomų lėšų Lietuvos teismams poreikį 2004 metų antrajam pusmečiui, prašydama skirti papildomai 21.020 tūkst. Lt asignavimų.

2004 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatyme teismų finansavimui buvo skirta 109.219 tūkst. Lt, iš jų 74.333 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, t.y. finansavimas 2004 m. antrajam pusmečiui padidintas 6.255 tūkst. Lt, iš jų 4.412 tūkst. Lt darbo užmokesčiui. Dalis papildomų lėšų – 3.473 tūkst. Lt, iš jų 2.651 tūkst. Lt darbo užmokesčiui – panaudota 176 naujoms teisėjų padėjėjų pareigybėms įsteigti.

2004 metais teismų pastatų statybai ir remontui, kompiuterinės technikos teismams įsigijimui Valstybės investicijų programoje skirta 20.992 tūkst. Lt.

Teismų tarybos nustatytas prioritetas	Investicijų projekto pavadinimas	LRV nutarimu patvirtinta suma
1	Teismų gebėjimų stiprinimo projekto (LITEKO sudedamoji dalis) įgyvendinimas	601
2	Pastato Vilniuje, Laisvės pr. 79A, rekonstravimas – pritaikymas Vilniaus miesto teismų reikmėms	8625
	Vyriausiojo administracinio teismo pastato Vilniuje, Žygimantų g. 2, rekonstravimas ir pritaikymas teismo reikmėms	3300
3	Vilniaus apygardos administracinio teismo pastato Vilniuje, Žygimantų g. 2, rekonstravimas	4325
	Klaipėdos apygardos administracinio teismo pastato Klaipėdoje, Galinio Pylimo g. 9, rekonstravimas	700
4	Kauno miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas	348
5	Klaipėdos miesto apylinkės teismo pastatų rekonstravimas	232
6	Šilalės rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas	707
7	Trakų rajono apylinkės teismo pastato statyba	40
12	Druskininkų miesto apylinkės teismo pastato rekonstravimas	642
14	Alytaus rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas	494
	Anykščių rajono apylinkės teismo pastato rekonstravimas	78
	Kompiuterinės technikos teismams įsigijimas	900

Be to, teismai dalį asignavimų – 1.681 tūkst. Lt numatė būtiniausiems remontams: stogų remontui, nesandarių langų keitimui ir pan. Daug lėšų turėtų būti skiriama archyvų tinkamam įrengimui, tačiau dėl lėšų stygiaus ši problema bus sprendžiama vėlesniais metais.

Baigus rekonstravimo darbus, 2004 metais Vilniaus apygardos administracinis bei Klaipėdos apygardos administracinis teismai persikėlė į naujas patalpas.

Įgyvendinus PHARE ir respublikos lėšomis finansuojamą projektą “Lietuvos teismų gebėjimų stiprinimas”, yra sukurta ir 2004 m. spalio 27 d. priimta bandomajai eksploatacijai teismų informacinė sistema. Ši sistema susideda iš techninės dalies, užtikrinančios teismų kompiuterinių tinklų sujungimą į vieną uždara, saugų visų respublikos teismų tinklą, centrinės duomenų bazės bei taikomųjų programų paketo. Šį paketą sudaro 6 pagrindiniai moduliai, leidžiantys registruoti bylas teismų duomenų bazėse ir centrinėje duomenų bazėje, keistis bylų informacija tarp skirtingų instancijų teismų, programiškai generuoti statistines teismų veiklos ataskaitas, skelbti teismų sprendimus Internetu.

Dėl riboto minėto projekto biudžeto buvo sukurti tik pagrindiniai teismų informacinės sistemos moduliai. Kiti šios sistemos moduliai turėtų būti kuriami ir įgyvendinami 2005–2006 metais.

Centrinė respublikinio teismų tinklo administravimo įstaiga yra Nacionalinė teismų administracija, todėl jos atstovai aktyviai dalyvavo šio projekto įgyvendinimo darbe: tiek perkamos kompiuterinės įrangos ir taikomosios programinės įrangos techninių specifikacijų rengime, tiek konkursų organizavimo komisijos bei pasiūlymų vertinimo komisijų darbe, tiek projekto įgyvendinimo priežiūros veikloje.